

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ:

Η δυνατότητα χρηματοδότησης Μ.Μ.Ε.
μέσα από το πιστωτικό σύστημα
και τι περιλαμβάνει γι' αυτές
το 'Γ Κ.Π.Σ.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Κ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
ΣΚΡΙΜΠΑ ΕΛΕΝΗ
ΡΟΥΣΣΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	6007
----------------------	------

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΜΟΡΦΕΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ Μ.Μ.Ε.

1.1	Γενικά περί επιχειρήσεων.....	4
1.2	Ορισμός Μ.Μ.Ε.....	7
1.2.1	Ποσοτικά κριτήρια.....	9
1.2.1.1	Αριθμός απασχολουμένων.....	9
1.2.1.2	Κύκλος εργασιών.....	10
1.2.1.3	Κεφάλαια.....	10
1.2.2	Ποιοτικά κριτήρια.....	11
1.3	Προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί μία επιχείρηση Μ.Μ.Ε. από την Ε.Ε.....	12
1.4	Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των Μ.Μ.Ε.....	13
1.5	Κύκλος ζωής.....	18
1.6	Είδη μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	19
1.7	Τομείς δραστηριότητας Μ.Μ.Ε.....	20
1.8	Πλεονεκτήματα μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	21
1.9	Μειονεκτήματα μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

2.1	Κλάδοι επιχειρήσεων.....	24
2.2	Νομική μορφή.....	25
2.3	Ταυτότητα των επιχειρήσεων.....	26
2.3.1	Σχετικά με το φύλο του απασχολούμενου δυναμικού.....	27
2.3.2	Σχετικά με τον αριθμό των μόνιμων και εποχιακών υπαλλήλων.....	27
2.3.3	Χρήση προγραμμάτων χρηματοδότησης για την απασχόληση τα τρία τελευταία χρόνια.....	28
2.3.4	Προβλήματα που αντιμετωπίζει η επιχείρηση στον τόπο που δραστηριοποιείται.....	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

3.1	Αντικείμενο της χρηματοοικονομικής λειτουργίας.....	32
3.2	Εσωτερική χρηματοδότηση.....	33
3.3	Εξωτερική χρηματοδότηση.....	34
3.4	Πιστωτικό σύστημα.....	35
3.5	Διάκριση και λειτουργία πιστωτικών φορέων.....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΔΑΝΕΙΑ – ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

4.1	Δάνεια - διακρίσεις δανείων.....	40
4.2	Βασικά κριτήρια χρηματοδότησης.....	42
4.3	Διαδικασία για τη χορήγηση του δανείου.....	45
4.4	Λογιστική αντιμετώπιση δανείων (λογ/σμοί 24 και 27).	56
4.4.1	Μεταφορά δανείων στους λογαριασμούς της ομάδας 24 (Χορηγήσεις σε καθυστέρηση)	56
4.4.2	Μεταφορά δανείων στους λογαριασμούς της ομάδας 27 (Επισφαλείς απαιτήσεις).....	57
4.5	Ανάλυση χρηματοοικονομικών δεικτών.....	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΆΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

5.1	Λίζινγκ (Leasing).....	66
5.1.1	Τι ονομάζουμε χρηματοδοτική μίσθωση «Leasing».....	66
5.1.2	Προϋποθέσεις για τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing).....	69
5.1.3	Κατηγορίες χρηματοδοτικής μίσθωσης «Leasing».....	70
5.1.3.1	Χρηματοδοτική μίσθωση (Financial Leasing).....	70
5.1.3.2	Διαχειριστική μίσθωση (Operating Leasing).....	71
5.1.4	Πλεονεκτήματα του «Leasing».....	72
5.1.5	Σύγκριση ανάμεσα σε Leasing και μακροπρόθεσμο δανεισμό.....	73
5.1.6	Η Ελληνική πραγματικότητα.....	74
5.1.7	Προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του θεσμού στην Ελλάδα.....	76

5.2	Φάκτορινγκ (Factoring).....	77
5.2.1	Έννοια - Ωφέλειες.....	77
5.2.2	Ανάλυση του Factoring.....	79
5.2.3	Το Factoring στην Ελλάδα - Interfactoring.....	81
5.3	Φορφήτινγκ - Forfaiting.....	81
5.4	Φρανσάιζινγκ - Franchising.....	84
5.4.1	Έννοια.....	84
5.4.2	Κύρια είδη του Franchising.....	85
5.4.3	Ο ρόλος των Τραπεζών.....	86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΤΟ Γ' Κ.Π.Σ. ΩΣ ΜΕΣΩ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε.

6.1	Εισαγωγή.....	88
6.1.1	Το Γ' Κ.Π.Σ. με μία ματιά.....	90
6.2	Η τελική έγκριση του Γ' Κ.Π.Σ.....	93
6.3	Το μακροοικονομικό πλαίσιο.....	95
6.3.1	Σύγκριση - Δημόσια οικονομία - Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.....	95
6.4	Περιφερειακές ανισότητες.....	97
6.4.1	Γενική κατάσταση και τάσεις.....	97
6.4.2	Υποδομή.....	98
6.4.3	Ανθρώπινοι πόροι.....	100
6.4.4	Έρευνα - Ανάπτυξη.....	102
6.4.5	Γεωργία - αγροτική ανάπτυξη.....	103
6.5	Πώς λειτουργούν οι διαχειριστικές αρχές του Γ' Κ.Π.Σ.....	105
6.6	Η στρατηγική του Γ' Κ.Π.Σ.....	107
6.6.1	Ανθρώπινοι πόροι.....	107
6.6.2	Μεταφορές.....	107
6.6.3	Ανταγωνιστικότητα.....	108
6.6.4	Ανάπτυξη της υπαίθρου και αλιεία.....	108
6.6.5	Ποιότητα ζωής.....	109
6.6.6	Κοινωνία της πληροφορίας.....	110
6.7	Οι στόχοι του Γ' Κ.Π.Σ.....	110
6.7.1	Μέτρα απλοποίησης και αναβάθμισης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.....	110
6.7.2	Αξιοποίηση της τεχνολογίας στην επιχειρηματική δραστηριότητα.....	111
6.7.3	Ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας.....	111

6.7.4	Προώθηση επιχειρηματικών συνεργασιών.....	112
6.7.5	Οικολογικός προσανατολισμός επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	112
6.7.6	Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων.....	113
6.8	Προτεραιότητες του Γ' Κ.Π.Σ.....	113
6.9	Οι τομείς που ασχολείται το Γ' Κ.Π.Σ.....	115
6.9.1	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας - καινοτομία των Μ.Μ.Ε. στη μεταποίηση.....	115
6.9.1.1	Επιλέξιμες ενέργειες.....	115
6.9.1.2	Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών.....	115
6.9.1.3	Προϋποθέσεις και κριτήρια συμμετοχής.....	116
6.9.2	Τουρισμός.....	117
6.9.3	Ενέργεια.....	119
6.9.4	Υδατοκαλλιέργεια.....	120
6.9.4.1	Τομέας εφαρμογής.....	120
6.9.5	Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή τεχνολογία.....	121
6.10	Προϋποθέσεις ένταξης στο Πρόγραμμα.....	122
6.10.1	Αριθμός απασχολούμενων.....	122
6.10.2	Κύκλος εργασιών.....	122
6.10.3	Ανεξαρτησία.....	123
6.10.4	Όρια προϋπολογισμού.....	123
6.10.5	Χρηματοδότηση προτάσεων.....	124
6.11	Συνολική εικόνα προόδου του Γ' Κ.Π.Σ.....	125

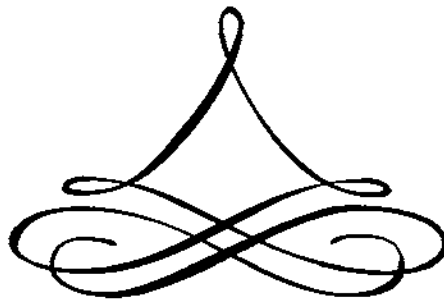
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	129
-----------------------	------------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	130
---------------------------	------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	131
------------------------	------------

ΣΧΗΜΑΤΑ

Σχήμα 1 : Διάκριση επιχειρήσεων.....	7
Σχήμα 2 : Εσωτερική εξωτερική χρηματοδότηση.....	35
Σχήμα 3 : Διακρίσεις δανείων.....	42

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όπως είναι γνωστό, οι επιχειρήσεις, σε μία εποχή έντονης ανταγωνιστικότητας, βρίσκονται σε μία συνεχή προσπάθεια ανεύρεσης όλο και πιο σύγχρονων πιστοδοτικών οργανισμών, προκειμένου να εξασφαλίσουν τον αναγκαίο εξοπλισμό, που θα τους επιτρέψει να βρίσκονται με αξιώσεις μέσα στο παιχνίδι της αγοράς και θα τους δημιουργήσει τις προϋποθέσεις να βλέπουν το μέλλον με αισιόδοξη προοπτική.

Στην πτυχιακή μας εργασία, θα μελετήσουμε, θα ασχοληθούμε και θα αναλύσουμε την δυνατότητα χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσα από το πιστωτικό σύστημα και την βοήθεια που θα τους προσφέρει το Γ' Κ.Π.Σ. Η λειτουργία αυτή της επιχείρησης, που έχει να κάνει με την εξεύρεση και τον εφοδιασμό της με τα χρηματικά μέσα, προκειμένου να ανταποκριθεί στις δραστηριότητές της και στις ανάγκες της αγοράς, απασχολεί σε μεγάλο βαθμό τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις μέρες μας.

Παλαιότερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είχαν να αντιμετωπίσουν πολλά εμπόδια όσον την πρόσβασή τους στα πιστωτικά ιδρύματα. Αυτά οφείλονται κατά κύριο λόγο, στον αυξανόμενο πιστωτικό κίνδυνο και το ρίσκο της δημιουργίας επισφαλειών. Όμως, τα εμπόδια αυτά ξεπεράστηκαν, σε μεγάλο βαθμό, λόγω της βελτίωσης των συστημάτων αξιολόγησης που στηρίζονται σε ποσοτικά αλλά και ποιοτικά κριτήρια που αφορούν την κάθε επιχείρηση.

Στην εργασία μας, αναφέρουμε, κάποια γενικά στοιχεία περί επιχειρήσεων και αναλύουμε το περιεχόμενο, την λειτουργία και την σπουδαιότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Αφού δώσουμε κάποια στοιχεία για τις ΜΜΕ του νομού Αχαΐας, παραθέτουμε όλους τους τρόπους χρηματοδότησης μέσα από το πιστωτικό σύστημα (δάνεια,

leasing, κ.α.) αλλά και τι περιλαμβάνει το Γ' Κ.Π.Σ. Επιπλέον αναφέρουμε όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την χορήγηση οποιασδήποτε μορφής πίστωσης και παραθέτουμε στοιχεία που προμηθευτήκαμε από τράπεζες.

Έχοντας κάνει μία διεξοδική μελέτη και έρευνα γύρω από το θέμα και ξεδιπλώνοντας όλες τις πτυχές του, σας παραθέτουμε όλα τα στοιχεία που θα προσφέρουν ουσιώδη παρουσίαση, στοχεύοντας στην ανταπόκρισή σας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ – ΜΟΡΦΕΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ

1.1 Γενικά περί επιχειρήσεων

Με τον όρο επιχείρηση εκφράζουμε εκείνη την οικονομική μονάδα στην οποία συνδυάζονται οι συντελεστές της παραγωγής για την παραγωγή υλικών αγαθών και της παροχής υπηρεσιών για την ικανοποίηση ανθρώπινων αναγκών με την πραγματοποίηση του μέγιστου δυνατού κέρδους.

Στην επιχείρηση αναπτύσσεται μία δραστηριότητα με αντικειμενικό σκοπό την επιδίωξη κέρδους, αλλά με κίνδυνο του επιχειρηματία. Ο κίνδυνος αυτός δικαιολογεί την προσπάθεια του επιχειρηματία να επιτύχει πλεόνασμα μεγαλύτερο της συνήθους αμοιβής υπηρεσιών.

Από τον παραπάνω ορισμό μπορούμε να συμπεράνουμε, ότι για την ύπαρξη της επιχείρησης απαιτείται :

1. Η ύπαρξη των συντελεστών παραγωγής
2. Ο συστηματικός συνδυασμός αυτών με βάση την οικονομική αρχή και
3. Ο συστηματικός αυτός συνδυασμός να αποσκοπεί στην παραγωγή αγαθών.

Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μία επιχείρησης είναι τα εξής :

- Ο ανθρώπινος παράγοντας
- Οι πρώτες και βοηθητικές ύλες ή τα εμπορεύματα, αναλόγως τον κλάδο που ενεργεί η επιχείρηση
- Οι παραγωγικές εγκαταστάσεις και το σπουδαιότερο
- Η τεχνική υποστήριξη και εφαρμογή της νέας τεχνολογίας.

Με την ίδρυσή της, έχει σαν κυρίαρχο σκοπό την εξασφάλιση της βιωσιμότητάς της έναντι των άλλων επιχειρήσεων και αργότερα τη μεγιστοποίηση των κερδών της.

Λόγω, όμως της αύξησης του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων, έχει δημιουργηθεί από αυτές μία πολυμορφία στόχων, που επιγραμματικά αναφέρονται παρακάτω.

- Ρευστότητα οικονομικής αυτοτέλειας
- Χαμηλό δείκτη δανειακής επιβάρυνσης
- Μόρφωση και επιμόρφωση του προσωπικού
- Ελαχιστοποίηση της ζημιάς και μείωση του κόστους παραγωγής
- Αύξηση της φήμης και πελατείας
- Απόκτηση γοήτρου και επιδίωξη κύρους
- Αύξηση του κύκλου εργασιών
- Άνοιγμα και επέκταση σε νέες αγορές

Οι επιχειρήσεις αυτές χωρίζονται ανάλογα :

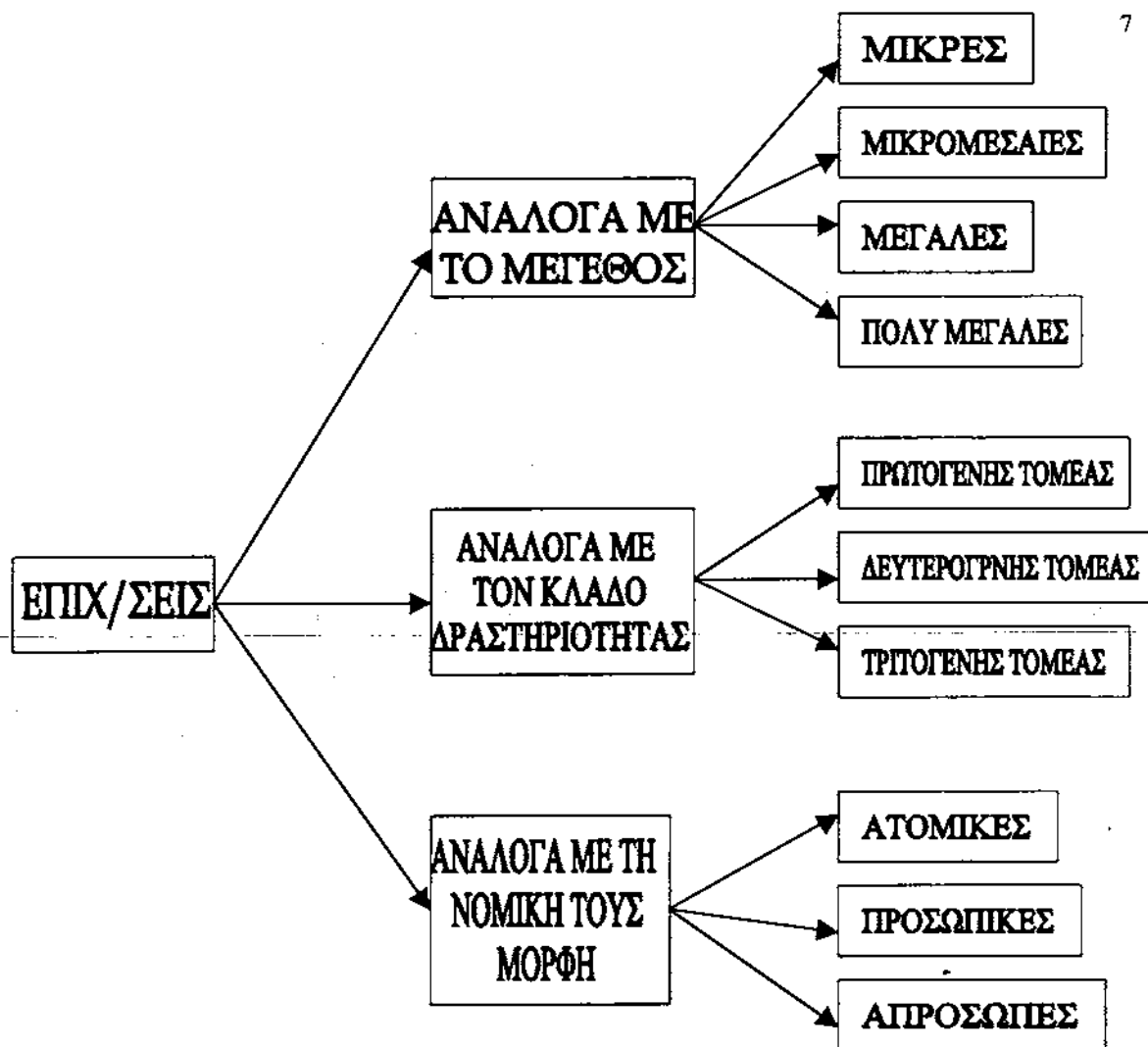
1. Με το μέγεθός τους σε μικρές και μεγάλες. Ως βάση διάκρισής τους λαμβάνονται διάφορα κριτήρια, όπως είναι ο αριθμός των εργαζομένων, η παραγωγική ικανότητα, το χρησιμοποιούμενο κεφάλαιο και η τεχνικοοικονομική δυναμικότητα της.
2. Με τον κλάδο της οικονομικής δραστηριότητας διακρίνονται σε επιχειρήσεις **πρωτογενούς παραγωγής** που είναι οι επιχειρήσεις που τα προϊόντα τους χρησιμοποιούνται είτε σαν πρώτη ύλη από άλλες επιχειρήσεις ή καταναλώνονται όπως έχουν από τον άνθρωπο.
Σε επιχειρήσεις **δευτερογενούς παραγωγής** που ανήκουν οι επιχειρήσεις οι οποίες με την κατεργασία και την επεξεργασία πρώτων υλών αποβλέπουν στην παραγωγή προϊόντων.

Και σε επιχειρήσεις **τριτογενούς παραγωγής** οι οποίες επιδιώκουν την κυκλοφορία των παραγόμενων αγαθών της πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής και διευκολύνουν την παροχή υπηρεσιών πάσης φύσεως.

3. Με τη νομική μορφή, διακρίνονται σε **ατομικές** όπου η επιχείρηση ταυτίζεται με τον επιχειρηματία, ο οποίος κατευθύνει τη δραστηριότητά της και ελέγχει το προσωπικό της. Και σε **προσωπικές ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες και απρόσωπες** όπως είναι οι ανώνυμες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, όπου οι εταίροι ευθύνονται ανάλογα με τη μορφή της κάθε εταιρείας και το καταστατικό της.

Στην πτυχιακή μας εργασία θα ασχοληθούμε με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και συγκεκριμένα με τη δυνατότητα πρόσβασής τους στο πιστωτικό σύστημα.

Παρακάτω παραθέτουμε ένα σχήμα για να γίνουν πιο κατανοητές οι διακρίσεις των επιχειρήσεων.

ΣΧΗΜΑ 1: ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.2 Ορισμός Μ.Μ.Ε.

Μέσα στο στενό οικονομικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από ανεπάρκεια πρώτων υλών, πηγών ενέργειας, από την τεράστια τεχνολογική εξέλιξη και από την αυξανόμενη αμφισβήτηση του γιγαντισμού στη βιομηχανία, οι ΜΜΕ έρχονται να παίξουν πρωτεύοντα ρόλο και να αποτελέσουν τον ακρογωνιαίο λίθο της Ελληνικής οικονομίας.

Στη σημερινή Ελλάδα δεν υπάρχει νομική οριοθέτηση του χώρου των ΜΜΕ. Αυτό οφείλεται στην έλλειψη κάποιου συγκεκριμένου ενιαίου κριτηρίου και μέτρου που να χαρακτηρίζει μία επιχείρηση ως ΜΜΕ σε όλους τους κλάδους της οικονομίας.

Παραδοσιακά έχει επικρατήσει η αντίληψη με τον όρο των ΜΜΕ να θεωρούνται βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας. Το πλήθος τους, η εξελικτική τους μορφή, η ποικιλία τους, οι εφευρέσεις, οι καινοτομίες και η διείδυση των ΜΜΕ σε όλους τους τομείς της παραγωγής αποτελούν το κύριο χαρακτηριστικό του ρόλου αλλά και της προσφοράς τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Αρχικά θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε σαν μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εκείνες που απασχολούν μέχρι πενήντα άτομα. Όμως, στην ίδια κατηγορία μπορούμε να εντάξουμε επιχειρήσεις στις οποίες συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις :

- Κάθε μία επιχείρηση ελέγχει και επηρεάζει ένα μικρό μερίδιο της αγοράς.
- Η διοίκηση εξασκείται από τον ιδιοκτήτη της προσωπικά.
- Έχει οικονομική ανεξαρτησία και επιχειρηματική ευελιξία. Ο επιχειρηματίας έχει αποκλειστικά την ευθύνη όλων των λειτουργιών της. (διαφήμιση, κόστος, παραγωγή, λογιστήριο).
- Ο επιχειρηματίας έχει ταυτίσει την περιουσία της επιχείρησης με την προσωπική του περιουσία, την οποία και χρησιμοποιεί και σαν εγγύηση για την για τη λήψη δανείων. Αφιερώνει όλο το χρόνο του στη διοίκηση της επιχείρησης η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από το πνευματικό του επίπεδο.

Στην Αμερική, σύμφωνα με το νόμο “ Small Business Act ” του 1953 ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις θεωρούνται εκείνες που απασχολούν 250 – 1000 εργαζόμενους .

Στην Ευρώπη, ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις θεωρούνται εκείνες που απασχολούν 250 – 500 εργαζόμενους και έχουν κεφάλαιο μεγαλύτερο από 200.000 Ευρώ.

Η κατάταξη των επιχειρήσεων αναλόγως με το μέγεθός τους γίνεται με τη βοήθεια ενός ή περισσοτέρων κριτηρίων. Έτσι η κατάταξη μπορεί να γίνει ή σε τεχνολογικές μονάδες ή σε μονάδες εργασίας με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων σε κάθε επιχείρηση, ή τέλος σε μονάδες κεφαλαίου. Πολλές φορές χρησιμοποιούνται τα παραπάνω κριτήρια συνδυαστικά. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να είναι ποιοτικά και ποσοτικά και θα πρέπει να βασίζονται στις κλασικές ιδιομορφίες των επιχειρήσεων που επικρατούν σε κάθε ήπειρο και κάθε κράτος.

1.2.1 Ποσοτικά κριτήρια

1.2.1.1 Αριθμός απασχολούμενων

Η κατάταξη μιας επιχείρησης στην κατηγορία των μικρομεσαίων με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων δεν στηρίζεται σε κανένα διοικητικό ή νομικό κανόνα. Έχει υπερισχύσει η άποψη ως μικρές επιχειρήσεις να θεωρούνται αυτές που απασχολούν μέχρι 100 εργαζόμενους και ως μεσαίες από 100 – 500 άτομα.

Μία μελέτη της επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εδώ και αρκετά χρόνια βασίστηκε για το θέμα του ορισμού των μικρομεσαίων στην καμπύλη κατανομής των επιχειρήσεων. Η άποψη της επιτροπής διατυπώθηκε ως εξής :

- *Μικρές* χαρακτηρίζονται οι σχετικά μικρότερες επιχειρήσεις που συγκεντρώνουν το 1/3 των εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων ή του κλάδου ή του συνόλου της οικονομίας.
- *Μεσαίες* χαρακτηρίζονται οι επιχειρήσεις που συγκεντρώνουν το 17% της απασχολήσεως, έτσι ώστε μικρές και μεσαίες

επιχειρήσεις μαζί να συγκεντρώνουν το πρώτο μισό των εργαζομένων στον κλάδο ή στο σύνολο της οικονομίας.

Η διάκριση αυτή δεν είναι απόλυτα ικανοποιητική. Υπάρχουν κλάδοι στους οποίους οι μεγάλες επιχειρήσεις απασχολούν λιγότερους από 100 εργαζόμενους. Πρόκειται λοιπόν για έναν ορισμό του κλάδου, ο οποίος έρχεται σε αντίθεση με τον αντίστοιχο γενικό ορισμό της οικονομίας.

Γίνεται λοιπόν απαραίτητος ένας καινούργιος προσανατολισμός σε ένα σύστημα μεταβλητών ορισμών με περισσότερο κλαδικό και ποιοτικό χαρακτήρα.

1.2.1.2 Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών είναι ένα σημαντικό κριτήριο για να χαρακτηριστεί μία επιχείρηση ως μικρομεσαία, πολλές φορές πιο σημαντικό και από την απασχόληση. Υπάρχουν όμως διαφορετικές απόψεις για το πιο θα είναι το όριο πάνω από το οποίο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση σαν μεγάλη.

1.2.1.3 Κεφάλαια

Το αντικείμενο παραγωγής μίας επιχείρησης καθορίζει το ύψος των κεφαλαίων που επενδύονται σε αυτό. Είναι φυσικό λοιπόν να παρατηρούνται και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις σημαντικές διαφορές μεταξύ τους, σχετικά με τον αριθμό κεφαλαίων που χρησιμοποιούν για τη λειτουργία τους. Οι διαφορές αυτές αυξάνουνε όταν αναφερόμαστε στις τυπικά μεγάλες επιχειρήσεις (π.χ. Α.Ε.).

Έτσι αν τα κριτήρια δεν εξυπηρετούν για την ταξινόμηση μιας επιχείρησης, το ύψος του επενδυμένου κεφαλαίου είναι σοβαρό κριτήριο αξιολόγησης.

1.2.2 Ποιοτικά κριτήρια

Τα ποσοτικά κριτήρια δεν είναι τα μόνα. Υπάρχουν επίσης και τα ποιοτικά τα οποία πρέπει να χρησιμοποιηθούν μιας και είναι εξίσου αποφασιστικά για μία τέτοια ταξινόμηση. Κριτήρια που αναφέρονται στη χρηματοδότηση, στη διοίκηση, στην οργάνωση, ακόμα και στη θέση τους στην αγορά. Από άποψη ποιότητας τα παρακάτω στοιχεία αποτελούν χαρακτηριστικά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

1. Ανεξάρτητη διεύθυνση. Ο ιδιοκτήτης και διαχειριστής της επιχείρησης είναι ο απόλυτα υπεύθυνος για κάθε απόφαση, μη επηρεαζόμενος από κανένα εξωτερικό παράγοντα.
2. Ο κεφαλαιούχος ιδρυτής της μικρομεσαίας επιχείρησης ταυτίζεται με το πρόσωπο που ασκεί την διοίκηση και τον έλεγχο αυτής. Αν δεν κατέχει ολόκληρο το κεφάλαιο, μέλη της οικογένειάς του ή άτομα του φιλικού του περιβάλλοντος είναι αυτά που κατέχουν το υπόλοιπο.
3. Ο επικεφαλής της επιχειρήσεως ασκεί άμεση και προσωπική εποπτεία στην λειτουργία της επιχειρήσεως σε όλες τις λεπτομέρειες. Είναι αυτός που καθημερινά έρχεται σε άμεση επαφή με το προσωπικό, τους πελάτες, τους προμηθευτές της επιχειρήσεως του.

Σε περίπτωση βιοτεχνικής δραστηριότητας μπορεί ακόμα να ασχολείται και με βοηθούς για την παραγωγή των προϊόντων.

1. Το διοικητικό της προσωπικό είναι ελάχιστα εξειδικευμένο. Μετά από βαθμιαίες εξελίξεις έγινε εφικτός ο διαχωρισμός της λειτουργίας της παραγωγής από τη λειτουργία των πωλήσεων. Ουσιαστικά όμως συντονιστής παραμένει ο υπεύθυνος της επιχείρησης και οι διοικητικές λειτουργίες ενσωματώνονται απολυταρχικά στο πρόσωπο αυτού.

2. Περιορισμένη δυνατότητα χρηματοδότησης από την κεφαλαιοαγορά λόγω της μικρής οικονομικής επιφάνειας που παρουσιάζουν, το χαμηλό επίπεδο στελεχών, το μικρό μέγεθός τους και η υποτυπώδεις λογιστική παρακολούθηση, τις καθιστούν ευάλωτες στην εξεύρεση χρηματικών πόρων για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών τους προγραμμάτων και των λοιπών αναγκών τους σε κεφάλαια κίνησης.
3. Στενή οικονομική εξάρτηση από κάποια τοπική αγορά.
4. Μικρή διαπραγματευτική δύναμη στις προμήθειες και στις πωλήσεις. Είναι φανερό ότι η αποδοτικότητα μίας επιχείρησης εξαρτάται σε ένα μεγάλο βαθμό από τον τρόπο που ο ιδιοκτήτης και διαχειριστής αυτής διαμορφώνει τις σχέσεις του με τους πελάτες και προμηθευτές. Ανάλογη με την επιτυχία διεκπεραίωσης της επικοινωνίας αυτής είναι και η απόδοση της επιχείρησης.
5. Σχετικά μεγάλη ευκαμψία προσαρμογής στις εξελίξεις της προσφοράς και της ζήτησης. Η προσαρμοστικότητα που χαρακτηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τους δίνει την δυνατότητα να ικανοποιούν ακόμα και μεμονωμένες παραγγελίες πελατών, ή και επιχειρήσεων που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από παραγωγούς που εργάζονται με μαζική παραγωγή και μακροχρόνιο προγραμματισμό.

1.3 Προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί μία επιχείρηση ως Μ.Μ.Ε. από την Ε.Ε.

Όπως παραπάνω αναφέραμε για να χαρακτηρίσουμε κάποια επιχείρηση ως μικρομεσαία, λαμβάναμε υπόψη την εγκατεστημένη ισχύ της και τον πραγματοποιούμενο κύκλο εργασιών. Από την στιγμή όμως που η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσμοθέτησε την οικονομική ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τέθηκε αυτόματα η ανάγκη θέσπισης

κριτηρίων διαχωρισμού τους. Σε πρακτική λοιπόν βάση σήμερα αν κάποια επιχείρηση υποβάλλει αίτηση για χρηματοδότηση από την κοινότητα, είτε από τους Εθνικούς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς θα πρέπει να πληροί τις εξής τρεις προϋποθέσεις, προκειμένου να χαρακτηριστεί ως μικρομεσαία :

- Να απασχολεί μέχρι 250 άτομα.
- Να έχει ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν θα υπερβαίνει τα 20 εκατ. Ευρώ.
- Στο κεφάλαιό της να συμμετέχει σε ποσοστό άνω του 25% μία ή περισσότερες επιχειρήσεις που δεν πληρούν τον ορισμό της μικρομεσαίας.

Ως μικρή εξάλλου χαρακτηρίζεται από την επιτροπή η επιχείρηση που απασχολεί μέχρι 50 άτομα, που ο κύκλος εργασιών της δεν υπερβαίνει τα 5 εκατ. Ευρώ και στο κεφάλαιο της δεν συμμετέχει με ποσοστό άνω του 25% μία ή περισσότερες επιχειρήσεις που δεν πληρούν αυτό τον ορισμό.

1.4 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις παρουσιάζουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα τα οποία συνοπτικά αναφέρουμε :

1. Το μέγεθος της επιχείρησης και η μικρή της οικονομική δυνατότητα έχουν ανασταλτικό χαρακτήρα στην πρόσληψη ικανών διοικητικών στελεχών.
2. Οι προσωπικές σχέσεις είναι αυτές που επηρεάζουν την λήψη αποφάσεων και όχι η οργανωτική δομή της επιχείρησης.
3. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν βασίζονται στη λήψη τυποποιημένων επιχειρηματικών αποφάσεων που είναι

απαραίτητες για τη λύση πρακτικών καθημερινών προβλημάτων. Λόγω του ότι η ιδιοκτησία και η διοίκηση μίας επιχείρησης ανήκουν στο ίδιο πρόσωπο παρατηρείται οι εργαζόμενοι συχνά να μην γνωρίζουν γιατί εργάζονται. Και αυτό γιατί συγχέεται η συμπεριφορά του επιχειρηματία με τους σκοπούς της επιχείρησης.

4. Η δραστηριότητα του επιχειρηματία είναι αυτή που επηρεάζει την διάθεση του προϊόντος και όχι το ίδιο το προϊόν, για το ότι η μικρομεσαία επιχείρηση συχνά δεν καταφέρνει να δημιουργήσει στο προϊόν την δική του προσωπικότητα και να το κάνει ανταγωνιστικό. Αποτέλεσμα αυτού είναι με το φυσικό θάνατο του επιχειρηματία να επέρχεται και η διάλυση (τις πιο πολλές φορές) της επιχείρησης.
5. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις επιδιώκουν τα προϊόντα τους να είναι ανταγωνιστικά και όχι συμπληρωματικά των μεγάλων επιχειρήσεων. Παράγουν τα ίδια προϊόντα με τις ίδιες μεθόδους παραγωγής, έχοντας σαν απώτερο σκοπό το πέρασμά τους σε μεγάλα μεγέθη.
6. Παρά τον χαμηλό βαθμό εξειδίκευσης μπορούν και επιβιώνουν χάρη στη ανορθολογικότητα του συστήματος διανομής και εμπορίας προϊόντων.
7. Παράγουν προϊόντα που δεν απαιτούν μεγάλες τεχνολογικές εξελίξεις και απευθύνονται σε αγοραστικό κοινό με χαμηλό εισόδημα.
8. Απασχολούν περισσότερο από το μισό του διαθέσιμου βιομηχανικού εργατικού δυναμικού της χώρας. Τα ιδιαίτερα αυτά χαρακτηριστικά εμφανίζονται σε όλες τις λειτουργίες μίας μικρομεσαίας επιχείρησης και ειδικότερα την χρηματοληπτική ικανότητα, τον εφοδιασμό, την διάθεση, την παραγωγή και την διοίκηση. Οι πιο πάνω λειτουργίες δεν είναι μεν διαχωρισμένες

στις μικρές επιχειρήσεις από άποψη φορέων ατομικής ευθύνης, αλλά ο διαχωρισμός αυτός γίνεται για να μας επιτρέψει να μελετήσουμε τα συνδεόμενα ως προς τις λειτουργίες αυτές χαρακτηριστικά γνωρίσματα των επιχειρήσεων.

Έτσι έχουμε :

A) Χρηματοοικονομική λειτουργία

Η μακροχρόνια έλλειψη χρηματικών πόρων που είναι απαραίτητη για την ανανέωση και επέκταση του εξοπλισμού καθώς και για την αντιμετώπιση τρέχουσών δαπανών. Αυτό οφείλεται στην μικρή πιστοληπτική ικανότητα και στην περιορισμένη περιουσιακή δύναμη της μικρομεσαίας επιχείρησης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα το κόστος των δανείων να είναι μεγάλο αφού υπάρχει υψηλό ασφάλιστρο που περιέρχεται στο επιτόκιο γιατί ο κίνδυνος απώλειας των δανειζομένων στις μικρές επιχειρήσεις είναι μεγαλύτερος. Στις χώρες που στερούνται καλά οργανωμένους Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς αυτά παρουσιάζονται σαν μειονέκτημα. Η εξάρτηση που δημιουργείται ανάμεσα στις μικρές επιχειρήσεις και στους εμπόρους και ιδιώτες κεφαλαιούχους, οι οποίοι εκμεταλλευόμενοι την κατάσταση ζητούν πολύ υψηλούς τόκους, οφείλεται στην έλλειψη πίστεως. Αλλά ακόμα και στις ανεπτυγμένες χώρες όπου υπάρχει μία περισσότερο οργανωμένη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη πίστη, η άνιση μεταχείριση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και ο κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων επιδρούν ανασταλτικά στην επέκταση της δράσης και τον εκσυγχρονισμό των μικρών επιχειρήσεων. Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι μικρές επιχειρήσεις αποτελούν τον κυριότερο συντελεστή όμως και η συμβολή του κράτους με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων και βοήθειας προς τις μικρομεσαίες.

B) Λειτουργία παραγωγής

Το γεγονός ότι σήμερα οι μικρομεσαίες αντιμετωπίζουν έλλειψη αξιόλογου τεχνικού εξοπλισμού και αδυνατούν να προσαρμοστούν στον ταχύ ρυθμό των τεχνικών εξελίξεων έχει σαν αποτέλεσμα να χρησιμοποιούν πεπαλαιωμένες μεθόδους παραγωγής. Είναι λοιπόν αναγκαία η προσαρμογή των επιχειρήσεων στον σύγχρονο τεχνικό εξοπλισμό για την επιβίωσή τους.

Οι διευθύνοντες δεν γνωρίζουν όμως πως πρέπει να κάνουν τις απαραίτητες τεχνικές προσαρμογές, είτε από έλλειψη οικονομικών πόρων είτε από το γεγονός του ότι είναι ανειδίκευτοι.

Η διοίκηση λοιπόν των επιχειρήσεων χρειάζεται εξωτερική βοήθεια (κρατική βοήθεια, επενδύσεις κ.λ.π.) για να ανταποκριθεί στους σύγχρονους όρους παραγωγής. Το μικρό όμως μέγεθος μιας επιχείρησης την ωθεί σε περιορισμένη οργάνωση προς αποφυγή μεγάλου κόστους. Όλα αυτά συν το ότι δεν υπάρχει σωστός καταμερισμός εργασίας, έχουν σαν αποτέλεσμα την μικρή παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής και γενικά της επιχείρησης. Η διάταξη των μηχανημάτων σε ένα εργοστάσιο αν πρόκειται για βιομηχανική επιχείρηση συχνά δεν είναι η απαιτούμενη λόγω έλλειψης βασικών τμημάτων ή υπηρεσιών.

Το γεγονός αυτό καθώς και η έλλειψη βασικών βοηθητικών τμημάτων ή υπηρεσιών, η έλλειψη σωστού καταμερισμού εργασίας συντελούν στη μειωμένη παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής και όλης της επιχείρησης. Αντί να οδηγηθούμε σε εκσυγχρονισμό των μεθόδων παραγωγής και εξοπλισμού, καταλήγουμε μέσα από την ασκούμενη πίεση ανταγωνισμού στον υποβιβασμό του βιοτικού επιπέδου.

Γ) Λειτουργία διάθεσης

Οι μικρές επιχειρήσεις λόγω του μεγέθους τους παρουσιάζουν πρόβλημα στη διάθεση των προϊόντων τους, στη διαφήμισή τους, στην

οργάνωση εκθέσεων, στα κανάλια διανομής και γενικότερα στον τρόπο προβολής των προϊόντων τους.

Στις υποανάπτυκτες χώρες είναι περισσότερο έντονα λόγω της στενότητας της αγοράς του μικρού κατά κεφαλήν εισοδήματος και της έλλειψης έργων υποδομής. Παρ' όλα αυτά μία μικρή επιχείρηση μπορεί να εργαστεί επικερδώς τόσο της φύσεως της αγοράς όσο και της φύσεως του προϊόντος.

Δ) Διοικητική λειτουργία

Ένα ακόμα χαρακτηριστικό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι και το πρόβλημα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Η δημιουργία σωστά καταρτισμένων επιχειρηματικών στελεχών είναι παράγοντας κλειδί για την επιχειρηματική πρόοδο.

Ο ρόλος του επιχειρηματία είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Μέσα από την χρησιμοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών που βρίσκονται στα χέρια του εξαρτάται η οικονομική ανάπτυξη της επιχείρησης. Είναι ο υπεύθυνος για την οργάνωση, τον εκσυγχρονισμό και γενικά την ανταπόκριση των μικρών επιχειρήσεων στις απαιτήσεις της οικονομίας. Πολλές φορές όμως το άτομο στερείται εκπαίδευσης με αποτέλεσμα να μην μπορεί να κατανοήσει τα προβλήματα όπως κόστους, διαθέσεως, εγκαταστάσεως, εφοδιασμού είναι εντελώς αδύνατη η αντιμετώπισή τους.

Χρειάζεται όχι μόνο χρόνος αλλά και μεγάλη προσπάθεια για την εκπαίδευση των στελεχών που αποτελούν το αναγκαίο κεφάλαιο για μία οικονομία.

Ένα άλλο γνώρισμα των μικρών επιχειρήσεων εκτός από την εκπαίδευση είναι και η έλλειψη διακρίσεων εργασιών, εξουσιών και ευθυνών. Λεπτομερής διάκριση λειτουργιών δεν απαιτείται σε μικρές επιχειρήσεις, είναι όμως απαραίτητη η κατανόηση μεταξύ των εργαζομένων για το ποιος είναι ο υπεύθυνος για κάθε τομέα

δραστηριότητας της επιχείρησης. Σαν συνέπεια αυτού εμφανίζεται το πρόβλημα της συνέχισης της επιχειρήσεως μετά την αποχώρηση του επικεφαλής αυτής. Από την σωστή κατάρτιση του αρχικού διευθύνοντος εξαρτάται και η ζωή της επιχειρήσεως. Έτσι λοιπόν με την αποχώρηση ενός καλά καταρτισμένου επιχειρηματία δεν είναι απαραίτητο και οι μεταγενέστεροι κληρονόμοι του να είναι και αυτοί φορείς αναπτύξεως.

Το πλεονέκτημα της ευκαμψίας των μικρών επιχειρήσεων είναι η εύκολη λήψη αποφάσεων σε αντίθεση με τις μεγάλες. Για να είναι όμως υγιής η διοίκηση των μικρών επιχειρήσεων δεν είναι μόνο απαραίτητη η μόρφωση του επιχειρηματία αλλά και η προσπάθεια της εκάστοτε κυβερνήσεως να δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις και το ανάλογο περιβάλλον μέσα στο οποίο οι διευθύνοντες θα μπορέσουν να πετύχουν το έργο τους.

Ε) Λειτουργία ερευνών και αναπτύξεων

Η λειτουργία αυτή σπανίως εμφανίζεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αυτό γιατί όπως είπαμε ο μικρός όγκος εργασιών, η μη εύκολη χρηματοδότησή της αλλά και η μη ειδίκευση των στελεχών της την καθιστούν πολύ δύσκολη. Αντίθετα η λειτουργία αυτή αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των μεγάλων επιχειρήσεων.

1.5 Κύκλος ζωής

Υπάρχουν τέσσερα στάδια στον κύκλο ζωής και είναι αυτά που αναλύονται αμέσως παρακάτω :

- *Στάδιο εισαγωγής* : στο στάδιο αυτό η επιχείρηση αναζητά τους προμηθευτές, χονδρεμπόρους, λιανέμπορους και το αγοραστικό κοινό. Το πρόβλημα που αντιμετωπίζει είναι η αποδοχή των προϊόντων της από τους πιο πάνω και η καχυποψία των τραπεζών σχετικά με το άνοιγμα πιστώσεων. Καχυποψία που οφείλεται στο περιορισμένο κεφάλαιο και τα μεγάλα έξοδα αυτής.

- *Στάδιο ανάπτυξης* : στο στάδιο αυτό η μικρομεσαία επιχείρηση προσπαθεί να δείξει τον καλύτερο εαυτό της στους προμηθευτές, πιστωτές και πελάτες της, χρησιμοποιώντας όσο το δυνατό καλύτερα τα μέσα που διαθέτει.
- *Στάδιο ωριμότητας* : τώρα πλέον η μικρομεσαία επιχείρηση έχει πετύχει να γίνει αποδεκτή στον κύκλο της μέσα από τη φερεγγυότητα που έχει επιδείξει. Σημειώνει μεγάλα έσοδα και περνάει στην τμηματοποίηση. Το ερώτημα που απασχολεί αυτή τη στιγμή τον επιχειρηματία είναι αν θα προσπαθήσει να μεγενθύνει την επιχείρηση ή θα συνεχίσει στον ίδιο ρυθμό.
- *Στάδιο κάμψης* : είναι αρκετοί οι λόγοι που μπορούν να οδηγήσουν μία επιχείρηση στο στάδιο αυτό (κυριαρχία του ιδρυτή, αύξηση του μεγέθους της επιχείρησης, έλλειψη εμπιστοσύνης στα διοικητικά στελέχη). Για να ξεπεραστεί το πρόβλημα είναι απαραίτητη η εφαρμογή μιας καινοτομίας.

1.6 Είδη μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις χωρίζονται σε βιοτεχνικές – βιομηχανικές και εμπορικές.

Οι **βιοτεχνικές - βιομηχανικές** επιχειρήσεις ανήκουν στο δευτερογενή τομέα, τον τομέα δηλαδή της μεταποίησης όπου επίσης ανήκουν : υφαντικές, βιοτεχνίες, επιπλοποιία, εκτυπώσεις και εκδόσεις, δέρματα και γούνες, είδη διατροφής και ποτών, προϊόντα από πλαστικό και ελαστική ύλη, μεταλλικά προϊόντα, καπνοβιομηχανία και χαρτοβιομηχανία.

Αντίστοιχα, **εμπορικές** μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι αυτές που κατακλύζουν τον τριτογενή τομέα παραγωγής. Ασχολούνται με το εμπόριο, με όλες εκείνες τις ενέργειες που στοχεύουν αποκλειστικά και

μόνο στο κέρδος, παίρνοντας προϊόντα αυτούσια, έτσι όπως είναι και μεταβιβάζοντάς τα σε κάποιον άλλον έτσι όπως αποκτήθηκαν, χωρίς να αλλοιώνεται τίποτα από την αρχική τους εμφάνιση. Ασχολούνται, όμως, και με την παροχή υπηρεσιών δηλαδή την προσφορά κάθε αυλής υπηρεσίας σε κάποιον για εξυπηρέτηση των αναγκών του. Σαν παροχή υπηρεσιών αναφέρονται οι επισκευαστικοί κλάδοι, οι μεταφορές, οι ελεύθεροι επαγγελματίες και κατά μία άλλη θεωρία και ο έμπορος.

Επιπλέον, υπάρχουν και τουριστικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

1.7 Τομείς δραστηριότητας Μ.Μ.Ε.

Όπως είναι φανερό από τα παραπάνω γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις συμμετέχουν σε όλους τους τομείς δραστηριότητας (περισυλλογή – παράγωγή – μεταποίηση – εμπόριο).

Συγκεκριμένα :

A) Πρωτογενής τομέας. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ασχολούνται στον πρωτογενή τομέα κυρίως με την εξόρυξη μεταλλευμάτων και την περισυλλογή προϊόντων γης και θάλασσας (αγροτικός τομέας). Στην εξόρυξη μεταλλευμάτων, συνήθως, συμμετέχουν μεσαίες επιχειρήσεις. Στην περισυλλογή προϊόντων γης και θαλάσσης συμμετέχουν μικρομεσαίες επιχειρήσεις οικογενειακού χαρακτήρα.

B) Δευτερογενής τομέας. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ασχολούνται κυρίως με την μεταποίηση των αγαθών του πρωτογενή τομέα. Εδώ συμμετέχουν οι βιοτεχνίες και οι βιομηχανίες σε όλους τους κλάδους δραστηριοτήτων παραγωγής και επεξεργασίας των αγαθών.

Γ) Τριτογενής τομέας. Στον τριτογενή τομέα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ασχολούνται με το εμπόριο και την παροχή υπηρεσιών. Ο τομέας αυτός στο σύνολό του κατακλύζεται από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Με βάση τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι σε όλους τους τομείς δραστηριοποιούνται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και από εδώ πηγάζει η μεγάλη προσφορά τους στην οικονομία όλων των κυβερνήσεων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.8 Πλεονεκτήματα μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Τα σημαντικότερα κατά τη γνώμη μας πλεονεκτήματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι τα εξής :

1. Προσωπικές σχέσεις και άμεση γνωριμία με την πελατεία.
2. Συμβάλουν στην αποκέντρωση λειτουργιών και υπηρεσιών και καταπολεμούν την αστυφιλία.
3. Αξιοποίηση ταλέντων.
4. Ευελιξία και ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων.
5. Αποτελούν τους προμηθευτές μεγάλων επιχειρήσεων.
6. Δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας.
7. Ικανοποιούν τις εξειδικευμένες ανάγκες κάθε κατηγορίας καταναλωτών, μικρής ή μεγάλης, αστικής ή αγροτικής, λόγω της άμεσης επαφής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με τον χρήστη ή τον καταναλωτή.
8. Εκμεταλλεύονται τους τοπικούς πόρους.

1.9 Μειονεκτήματα μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Τα σημαντικότερα κατά τη γνώμη μας μειονεκτήματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι τα εξής :

1. Αδυναμία έρευνας και ανάπτυξης.
2. Προμήθειες πρώτων υλών σε μικρές ποσότητες με υψηλό κόστος και όχι πάντοτε ικανοποιητικής ποσότητας.
3. Έλλειψη ειδικευμένων στελεχών και προσωπική απασχόληση του φορέα.

4. Μικρά ίδια κεφάλαια σε σχέση με τα υψηλά μακροπρόθεσμα κεφάλαια.
5. Έλλειψη δυναμικής οργάνωσης.
6. Υποαπασχόληση παγίων εγκαταστάσεων.
7. Δυσμενείς φορολόγηση.
8. Μικρή ταχύτητα κυκλοφορίας χρήματος.
9. Αδυναμία αξιοποίησης νέας τεχνολογίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

2.1 Κλάδοι επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο νομό Αχαΐας σύμφωνα με το μητρώο του επιμελητηρίου του νομού (Μάιος 2001) ανέρχεται συνολικά σε 19.044. Το μεγαλύτερο ποσοστό αναφέρεται σε εμπορικές, επαγγελματικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις. Αναλυτικά ο αριθμός των επιχειρήσεων του κάθε κλάδου παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Κλάδος	Αριθμός Επιχειρήσεων
Εμπορικός	6.758
Επαγγελματικός	6.620
Βιοτεχνικός	5.206
Βιομηχανικός	100
Άλλο	360
Σύνολο	19.044

Από αυτές το 70% δραστηριοποιούνται στο δήμο Πατρών, το 10% στο δήμο Αιγίου και το υπόλοιπο ποσοστό σε άλλους δήμους και κοινότητες της Αχαΐας, όπως είναι του Ρίου, Δύμης, Μεσσήτιδος, Διακοπτού, Καλαβρύτων, Λαρισσού κ.α.

2.2 Νομική μορφή

Η νομική μορφή των επιχειρήσεων ποικίλλει με αποτέλεσμα να συναντάμε ατομικές, Α.Ε., Ο.Ε., Ε.Π.Ε., Ε.Ε., κ.α.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων έχει τη νομική μορφή της ατομικής επιχείρησης. Αυτό παρουσιάζεται ξεχωριστά για τον κάθε κλάδο στους παρακάτω πίνακες.

Σύνολο Επιχειρήσεων Μητρώου επιμελητηρίου
Αχαΐας Κατά Νομική Μορφή

Εμπορικός Κλάδος	
Νομική Μορφή	Αριθμός Επιχειρήσεων
Ατομική	4.830
Ο.Ε.	1.063
Α.Ε.	310
Ε.Π.Ε.	292
Ε.Ε.	183
Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.	46
Συνεταιρισμοί	34
Σύνολο	6.758

Βιοτεχνικός Κλάδος	
Νομική Μορφή	Αριθμός Επιχειρήσεων
Ατομική	4.328
Ο.Ε.	653
Α.Ε.	90
Ε.Ε.	72
Ε.Π.Ε.	56
Συνεταιρισμοί	7
Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.	-
Σύνολο	5.206

Όπως παρατηρούμε οι ατομικές επιχειρήσεις καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος σε όλους τους κλάδους των επιχειρήσεων στο Νομό Αχαΐας.

2.3 Ταυτότητα Επιχειρήσεων

Αξιοποιώντας τα υπάρχοντα στοιχεία που καθημερινά συλλέγονται από το επιμελητήριο αλλά και με βάση την έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την data R. C. προκύπτουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του εργατικού δυναμικού της περιοχής μας, τον αριθμό των μόνιμων και εποχιακών υπαλλήλων, των εργασιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στον τόπο δραστηριοποίησής τους κ.α.

Αναλυτικά μπορούμε να παρατηρήσουμε για τα παραπάνω θέματα τα εξής στοιχεία (με βάση τη δειγματοληπτική έρευνα της data R. C.) :

2.3.1 Σχετικά με το φύλο του απασχολούμενου δυναμικού

Κλάδοι	Άνδρες	Γυναίκες
Εμπορικός	91	140
Επαγγελματικός	40	21
Βιοτεχνικός	55	40
Βιομηχανικός	384	110
Σύνολο	570	311

Το πρώτο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι το σύνολο των επιχειρήσεων του δείγματος, απασχολεί κατά μέσο όρο περισσότερους άνδρες απ' ότι γυναίκες.

Επίσης από τον πίνακα μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι απασχολούνται περισσότερες γυναίκες αναλογικά με τους άνδρες στον εμπορικό κλάδο ενώ στους άλλους τρεις κλάδους (επαγγελματικό, βιοτεχνικό και βιομηχανικό) ο αριθμός των απασχολούμενων ανδρών είναι μεγαλύτερος σε σχέση με των γυναικών. Είναι χρήσιμο να αναφέρουμε ότι στον βιομηχανικό κλάδο το ποσοστό των απασχολούμενων ανδρών είναι τριπλάσιο σε σχέση με των γυναικών.

2.3.2 Σχετικά με τον αριθμό των μονίμων και εποχιακών υπαλλήλων

Κλάδος	Μόνιμοι Υπάλληλοι	Εποχιακοί Υπάλληλοι
Εμπορικός	200	10
Επαγγελματικός	40	15
Βιοτεχνικός	95	6
Βιομηχανικός	330	100
Σύνολο	665	131

Όπως είναι λογικό το πρώτο συμπέρασμα που βγάζουμε από τον πίνακα είναι ότι, για το σύνολο των επιχειρήσεων του δείγματος, ο αριθμός του μόνιμου προσωπικού είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό του εποχιακού προσωπικού.

Επίσης μπορούμε να συμπεράνουμε ότι αναλογικά χρησιμοποιούνται περισσότεροι εποχιακοί υπάλληλοι στις επιχειρήσεις του βιομηχανικού κλάδου και λιγότεροι στις επιχειρήσεις του βιοτεχνικού και επαγγελματικού. Τους λιγότερους εποχιακούς υπαλλήλους, αναλογικά με τους μόνιμους, τους χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις του εμπορικού κλάδου.

2.3.3 Χρήση προγραμμάτων χρηματοδότησης για την απασχόληση τα τρία τελευταία χρόνια

	%
Ναι	53,50
Όχι	46,50
Σύνολο	100,00

Όπως προκύπτει από τον πίνακα πάνω από τις μισές επιχειρήσεις του νομού χρησιμοποίησαν τα τελευταία τρία χρόνια προγράμματα χρηματοδότησης για την απασχόληση.

	%	%	%	%
	Εμπορικός	Επαγγελματικός	Βιοτεχνικός	Βιομηχανικός
Ναι	54,80	42,10	66,70	40,00
Όχι	45,20	57,90	33,30	60,00
Σύνολο	100,00	100,00	100,00	100,00

Όπως παρατηρούμε οι επιχειρήσεις του δείγματος είχαν χρησιμοποιήσει στην πλειονότητά τους, πρόγραμμα χρηματοδότησης για την απασχόληση τα τελευταία τρία χρόνια.

Παρατηρούμε ότι οι επιχειρήσεις του βιοτεχνικού κλάδου χρησιμοποίησαν σε μεγαλύτερο βαθμό τα προγράμματα χρηματοδότησης ενώ το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στον βιομηχανικό κλάδο.

2.3.4 Προβλήματα που αντιμετωπίζει η επιχείρηση στον τόπο που δραστηριοποιείται

Οι περισσότερες επιχειρήσεις το σημαντικότερο πρόβλημα που έχουν να αντιμετωπίσουν είναι η εύρεση κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού. Αυτό συμβαίνει παρόλη την πληθώρα προγραμμάτων κατάρτισης και την χρησιμοποίησή τους από τις επιχειρήσεις. Έτσι οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι τα διάφορα προγράμματα κατάρτισης

θα πρέπει να δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων και γενικότερα στις ανάγκες της αγοράς.

Η εύρεση κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού δεν είναι όμως το μοναδικό πρόβλημα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι επιχειρήσεις του νομού Αχαΐας. Η δυσκολία στάθμευσης των πελατών, η καθαριότητα της περιοχής εγκατάστασης της επιχείρησης, η καθυστέρηση της αλληλογραφίας, κ.α. είναι μερικά από τα επιπλέον προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι επιχειρήσεις. Ο παρακάτω πίνακας αναφέρεται σ' αυτά τα προβλήματα.

	%
Εξεύρεση κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού	19,60
Δυσκολία στάθμευσης πελατών	15,50
Ασφάλεια – Αστυνόμευση	12,70
Καθαριότητα της περιοχής εγκατάστασης της «Ε»	11,50
Καθυστέρηση αλληλογραφίας – Ταχυδρομικών επιστολών	9,70
Δυσκολία στάθμευσης για τροφοδοσία	6,90
Δυσκολία στάθμευσης του προσωπικού	6,90
Φωτισμός της περιοχής εγκατάστασης της «Ε»	6,60
Υποδομή πυρασφάλειας της περιοχής εγκατάστασης της επιχείρησης	4,60
Άλλο	6,00
Σύνολο	100,00

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

3.1 Αντικείμενο της χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Σε κάθε επιχείρηση ανεξαρτήτου μεγέθους και αντικειμένου υπάρχουν τρεις βασικές λειτουργίες : η Παραγωγή, η Διάθεση, και η Χρηματοοικονομική λειτουργία. Τόσο η Παραγωγή όσο και η Διάθεση προσδιορίζουν ροές κεφαλαίων. Η Παραγωγή συνεπάγεται χρηματικές εκροές, ενώ η Διάθεση συνεπάγεται χρηματικές εισροές, αμοιβές δηλαδή που προσδιορίζονται από την εκμετάλλευση της δραστηριότητας των επιχειρήσεων.

Σε μακροχρόνια βάση οι εισροές θα πρέπει να είναι μεγαλύτερες από τις εκροές έτσι ώστε να αποδίδεται το μεγαλύτερο δυνατό οικονομικό αποτέλεσμα. Σε βραχυχρόνια βάση όμως είναι δυνατόν οι εκροές να είναι μεγαλύτερες από τις εισροές. Αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση θα πρέπει να ανατρέξει σε εξωτερικές πηγές για να καλύψει τις χρηματικές της ανάγκες π.χ. τρέχουσες πληρωμές, εξόφληση αγορών , μισθοδοσία κ.λ.π.

Ο τομέας λειτουργία που ασχολείται με την κίνηση του χρήματος στην επιχείρηση δηλαδή με την απόκτηση – εξεύρεση και χρησιμοποίησή του λέγεται χρηματοοικονομική ή χρηματοδοτική λειτουργία. Η αποτελεσματικότητα αυτού του τομέα της διοίκησης θα αξιολογηθεί, εξαρτάται δε από την ορθότητα των αποφάσεων, από τις καλύτερες δυνατές επιλογές, από την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των κεφαλαίων ιδίων και ξένων.

Η σημασία της χρηματοδότησης των ΜΜΕ είναι τεράστια και δεν αφορά μόνο αυτές οι οποίες με αυτόν τον τρόπο μπορούν να αποφύγουν δυσάρεστες στο μέλλον οικονομικές συνέπειες και κοινωνικές αναστατώσεις, καθώς και να βελτιώσουν τη θέση τους, αλλά και γενικότερα την οικονομία της χώρας μας, αφού με την αυξημένη επενδυτική πρόθεση των ΜΜΕ θα συντελεστεί γρήγορη ανάκαμψη της οικονομίας μας και σημαντική εξοικονόμηση οικονομικών πόρων.

3.2. Εσωτερική χρηματοδότηση

Η πρώτη μορφή χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι η εσωτερική χρηματοδότηση ή αλλιώς η λεγόμενη αυτοχρηματοδότηση. Πρόκειται για κάθε μορφή χρηματοδότησης που αναφέρεται στα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, στα αποθεματικά και στις αποσβέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένες από αυτές είναι :

1. Αύξηση του αρχικού κεφαλαίου της επιχείρησης με μεταγενέστερες εισφορές των επιχειρηματιών. Εάν πρόκειται για Α.Ε. οι γενικές συνελεύσεις τους αποφασίζουν την έκδοση νέων μετοχών οι οποίες κατά προτίμηση περιέχονται στους παλαιούς μετόχους.
2. Κεφαλαιοποίηση αδιανέμητων κερδών μέσω της δημιουργίας αποθεματικών.
3. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή ή συμφέρουσα η εύρεση ξένων κεφαλαίων, τότε οι επιχειρηματίες μετατρέπονται σε δανειστές της επιχείρησης.
4. Εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.
5. Η μετατροπή των πιστωτών σε μετόχους.

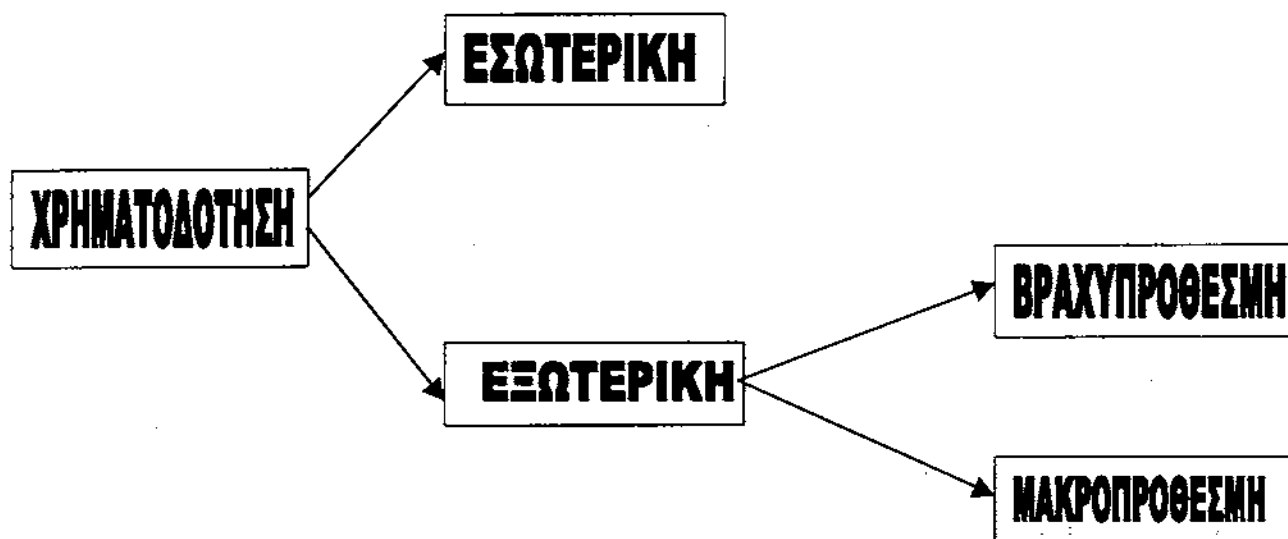
Η εσωτερική χρηματοδότηση με όποιον από τους παραπάνω τρόπους κι αν πραγματοποιείται, αποτελεί την πιο επιθυμητή και συμφέρουσα μορφή χρηματοδότησης της επιχείρησης. Και αυτό διότι δεν

είναι αναγκασμένη η επιχείρηση, είτε για την επέκτασή της, είτε για να την προμηθεύσει με πρώτες και βοηθητικές ύλες, είτε για τη βελτίωση της τρέχουσας οικονομικής της κατάστασης, να προσφύγει στον εξωτερικό δανεισμό όπου θα αντιμετωπίσει τόκους, διάφορα έξοδα και πιέσεις για την εξόφληση αυτών των υποχρεώσεών της. Όταν δεν είναι εφικτή η εσωτερική μορφή χρηματοδότησης της επιχείρησης, τότε αυτή αναζητά τρόπους πρόσφορους για εξωτερική χρηματοδότηση.

3.3 Εξωτερική χρηματοδότηση

Η εξωτερική χρηματοδότηση είναι το κεφάλαιο που εισέρχεται στην επιχείρηση με παροχή κάθε μορφής πιστώσεων και προστιθέμενο στο ίδιο κεφάλαιο συμβάλλει στην ανάπτυξη μεγαλύτερης δραστηριότητας και αποδοτικότητας του επιχειρηματικού κεφαλαίου. Η εξωτερική χρηματοδότηση διακρίνεται σε βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη με κριτήριο το χρόνο.

- **Μακροπρόθεσμη** είναι η χρηματοδότηση που έχει διάρκεια εξόφλησης 3 – 10 χρόνια και ημερομηνία έναρξης είναι η στιγμή της της χορήγησης. Τα δάνεια είναι η κυριότερη μορφή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης. Βασική μορφή χρηματοδότησης και πιστώσεων είναι το πιστωτικό σύστημα.
- **Βραχυπρόθεσμη** είναι η χρηματοδότηση που έχει διάρκεια εξόφλησης έως δώδεκα μήνες. Τα δικαιόγραφα είναι μία μορφή βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης. Είναι γραμμάτια μεγάλων εταιρειών που πωλούνται σε άλλες επιχειρήσεις και η λήξη τους είναι περίπου πέντε μήνες.

ΣΧΗΜΑ 2 : ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

3.4 Πιστωτικό σύστημα

Το οργανωμένο σύνολο των φορέων που προσφέρουν πιστώσεις στις επιχειρήσεις και ειδικότερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι γνωστό με τον όρο πιστωτικό σύστημα.

Αυτοί οι φορείς είναι :

- Οι πιστωτικοί οργανισμοί όπως τα ταχυδρομικά ταμειυτήρια, τα ενεχυροδανειστήρια, το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων, οι ειδικές τράπεζες.
- Οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί.
- Τα πιστωτικά ιδρύματα δηλαδή οι τράπεζες.

Ο κύριος λόγος του πιστωτικού συστήματος σε μια οικονομία είναι η συγκέντρωση των αποταμιεύσεων από τις πλεονασματικές μονάδες της οικονομίας (νοικοκυριά, επιχειρήσεις, δημόσιο) και στη συνέχεια η διανομή τους στις ελλειμματικές μονάδες της οικονομίας (νοικοκυριά,

επιχειρήσεις, δημόσιο), οι οποίες χρειάζονται αυτή τη χρηματοδότηση για την ενίσχυση των επενδυτικών τους προγραμμάτων ή των καταναλωτικών τους αναγκών.

Γι' αυτό το λόγο, το πιστωτικό σύστημα σωστά παρομοιάζεται με μια δεξαμενή στην οποία εισρέουν χρήματα από τις οικονομικές μονάδες που αποταμιεύουν και εκρέουν αντίστοιχα προς τις μονάδες που επενδύουν ή καταναλώνουν. Αν δεν υπήρχε το πιστωτικό σύστημα η δυνατότητα χρηματοδότησης των επενδυτικών αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων θα ήταν περιορισμένη.

3.5 Διάκριση και λειτουργία πιστωτικών φορέων

• ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Πρόκειται για ένα είδος λαϊκών τραπεζών που έχουν βασικό σκοπό να καλλιεργήσουν την αποταμίευση στις υπαλληλικές τάξεις (ιδίως για τα ταμειυτήρια) και να αξιοποιήσουν κατόπιν παραγωγικά τις αποταμιεύσεις αυτές, ή να χορηγήσουν δάνεια μεσομακροπρόθεσμης διάρκειας που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή κοινωφελών παραγωγικών έργων.

Ορισμένα από αυτά είναι τα ακόλουθα :

- A) Ενεχυροδανειστήριο
- B) Γενικά, τα ταμειυτήρια που διακρίνονται σε ιδιωφελή, κοινωφελή και ειδικά, τα ταμειυτήρια τράπεζες.
- Γ) Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

• ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (ΤΡΑΠΕΖΕΣ)

Τα πιστωτικά ιδρύματα είναι κρατικοί, ημικρατικοί ή ιδιωτικοί οργανισμοί και επιχειρήσεις που έχουν σαν κύρια αποστολή την καλλιέργεια και εξυπηρέτηση της πίστης και από την άλλη πλευρά, τη

διαμεσολάβηση και την παροχή πιστώσεων στην οικονομία μίας μικρότερης ή μεγαλύτερης περιοχής.

Οι τράπεζες διακρίνονται :

A) Ανάλογα με τον κλάδο της οικονομίας προς τον οποίο προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε :

- ❖ Εξαγωγικές.
- ❖ Εμπορικές.
- ❖ Εκδοτικές.
- ❖ Ναυτιλιακές.
- ❖ Κτηματικές.
- ❖ Επενδυτικές.

B) Ανάλογα με τον ιδιοκτησιακό τους καθεστώς σε :

- ❖ Μικτές (όταν φορέας είναι το δημόσιο ή ΝΠΔΔ και ιδιώτες)
- ❖ Ιδιωτικές (όταν φορέας είναι ιδιώτες)
- ❖ Συνεταιριστικές (όταν ανήκουν σε συνεταιρισμούς)
- ❖ Δημόσιες (όταν φορέας είναι το δημόσιο ή ΝΠΔΔ)

Γ) Ανάλογα με το που δραστηριοποιούνται :

- ❖ Εθνικές.
- ❖ Πολυεθνικές.
- ❖ Τοπικές.

Οι δραστηριότητες των τραπεζών σύμφωνα με την δεύτερη τραπεζική οδηγία είναι οι εξής :

A) ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ είναι τα επιστρεπτέα κεφάλαια που εμπιστεύεται το κοινό στην τράπεζα, έντοκες ή άτοκες.

B) ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ είναι οι πιστώσεις που παρέχουν οι τράπεζες προς το κοινό.

Γ) ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, όπως εμβάσματα, εγγυήσεις, εγγυητικές επιστολές, έκδοση πιστωτικών καρτών.

γ) ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Η οικονομική τους λειτουργία συνίσταται στο να συγκεντρώνουν τις αποταμιεύσεις των μελών τους έναντι αμοιβής (τόκου) και να χορηγούν δάνεια στα μέλη τους. Δημιουργούνται από ενώσεις διαφόρων ίσων σε μέγεθος επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΔΑΝΕΙΑ – ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

4.1 Δάνεια – Διακρίσεις δανείων

Η πιο σημαντική μορφή πίστωσης που χορηγείται από τα πιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες) προς τις επιχειρήσεις γενικότερα, αλλά και προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ειδικότερα, μέσα στα πλαίσια της εξωτερικής μορφής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων, είναι τα δάνεια. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί την κυριότερη πηγή χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Με τον όρο **δάνεια** εννοούμε κάθε χρηματικό ποσό που δίνεται με επιστροφή και τις περισσότερες φορές με τόκο.

Από οικονομικής απόψεως ορίζεται ως μία σύμβαση κατά την οποία ένας ιδιώτης, μία επιχείρηση, ένας οικονομικός οργανισμός επιτυγχάνουν τη διάθεση ενός ορισμένου χρηματικού ποσού και δεσμεύονται να καταβάλλουν τους τόκους στον δανειστή σαν αμοιβή για την παραχώρηση ενός κεφαλαίου και να εξοφλήσουν το δάνειο στην προθεσμία που έχει συμφωνηθεί.

Από νομικής απόψεως, δάνειο καλείται η σύμβαση με την οποία ο ένας από τους συμβαλλόμενους (ο δανειστής) μεταβιβάζει κατά κυριότητα στον οφειλέτη χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα, αυτός δε (ο οφειλέτης) υποχρεούται να επιστρέψει άλλα πράγματα, της ίδιας ποιότητας και ποσότητας.

Τα δάνεια διακρίνονται :

A) Ανάλογα με της εξασφαλίσεις που λαμβάνονται σε :

- ❖ Εμπράγματατες ασφάλειες, εφόσον υπάρχει υποθήκη ή προσημείωση

- ❖ Ενοχικές ασφάλειες, όταν υπάρχει τριτεγγύηση.
- ❖ Ενέχυρο σε εμπορεύματα, επιταγές, τίτλους και συναλλαγματικές.

B) Ανάλογα με τον κλάδο δραστηριότητας που χρηματοδοτούν

σε :

- ❖ Εξαγωγικά.
- ❖ Βιομηχανικά.
- ❖ Καταναλωτικής πίστης.
- ❖ Ναυτιλιακά.
- ❖ Βιοτεχνικά.
- ❖ Εμπορικά.

Γ) Ανάλογα με το αν εξοφλούνται κανονικά ή όχι σε :

- ❖ Οριστική καθυστέρηση, εφόσον υπάρχει καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πάνω από δώδεκα μήνες, όποτε έχει πάψει και ο εκτοκισμός τους.
- ❖ Επισφαλείς, εφόσον έχει κριθεί επισφαλείς η είσπραξή τους.
- ❖ Ενήμερες, εφόσον εξυπηρετούνται κανονικά.

Δ) Ανάλογα με την διάρκειά τους σε :

- ❖ Βραχυπρόθεσμα, είναι διάρκειας τριών μηνών και σπάνια μέχρι ενός έτους.
- ❖ Μεσοπρόθεσμα, είναι διάρκειας από 12 έως 36 μήνες.
- ❖ Μακροπρόθεσμα, είναι διάρκειας από τρία έως δέκα χρόνια.

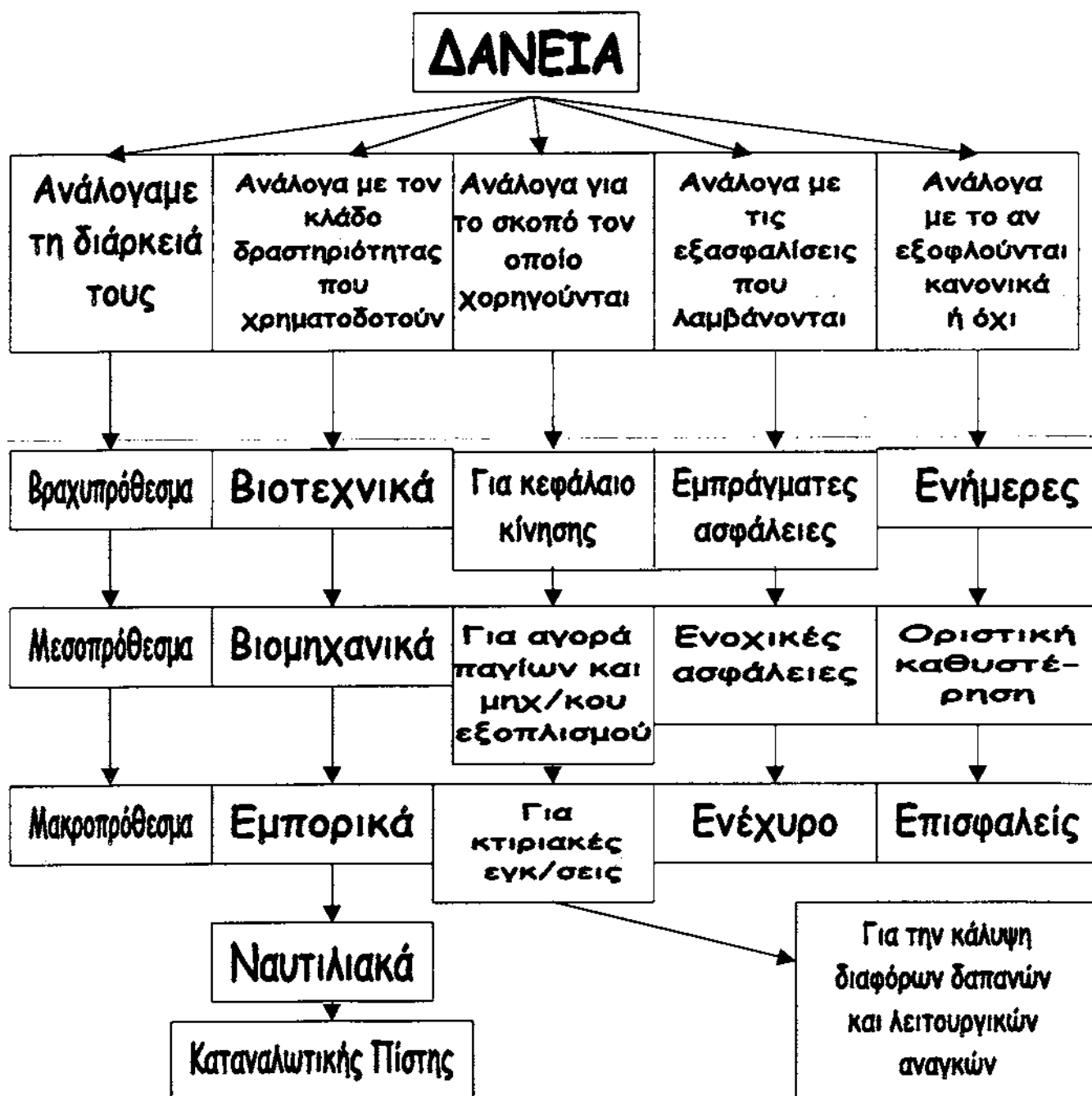
Σε αυτήν την κατηγορία ανήκουν και τα στεγαστικά δάνεια των οποίων η διάρκεια φτάνει έως τα εικοσιπέντε χρόνια.

E) Ανάλογα με το σκοπό τον οποίο χορηγούνται σε :

- ❖ Κτιριακών εγκαταστάσεων.
- ❖ Αγοράς παγίων στοιχείων και μηχανολογικού εξοπλισμού.
- ❖ Κάλυψη διάφορων δαπανών και λειτουργιών δαπανών.

Κεφαλαίου κίνησης.

Επίσης υπάρχουν και τα δάνεια σε ξένο νόμισμα.

ΣΧΗΜΑ 3 : Διακρίσεις Δανείων

4.2 Βασικά κριτήρια χρηματοδότησης

Αρχικά θα πρέπει να τονίσουμε ότι η χρηματοδοτική λειτουργία μιας Τράπεζας κρίνεται επιτυχής αν στηρίζεται στην ασφάλεια, στη ρευστότητα και στην αποδοτικότητα, που αποτελούν τα θεμελιώδη κριτήρια χρηματοδοτήσεων.

Πιο αναλυτικά :

I. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ

Η τράπεζα κατά την επιτέλεση του κυριότερου έργου της αντιμετωπίζει τεράστιους κινδύνους που έχουν σαν αφετηρία την μη έγκαιρη εξόφληση μιας χορήγησης και καταλήγουν στην έλλειψη ρευστότητας λόγω παγιοποίησης των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων.

Επιβάλλεται λοιπόν πριν από τη διενέργεια μίας χρηματοδότησης :

- ❖ η βαθιά και ολοκληρωμένη γνώση της επιχείρησης και των φορέων της,
- ❖ της κατάστασης του κλάδου μέσα στον οποίο αυτή δραστηριοποιείται και
- ❖ η ανάλυση των οικονομικών της στοιχείων.

Δίνεται δηλαδή με λίγα λόγια ιδιαίτερη προσοχή στη βιωσιμότητα της επιχείρησης και στις προοπτικές της.

Η αξιολόγηση του υποψήφιου πιστούχου παρέχει τη δυνατότητα της έρευνας της εμπρόθεσμης εξόφλησης των δανειακών του υποχρεώσεων κατά λόγο μέσα από τη χρηματική ροή που παράγει η επιχείρηση. Στην περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο κρίνει η Τράπεζα ότι ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος είναι μεγάλος και είναι δυνατόν να προκύψουν προβλήματα ανασταλτικά της εμπρόθεσμης εξόφλησης της χρηματοδότησης, τότε προβαίνει στη λήψη πρόσθετων καλυμμάτων όπως θα δούμε και πιο κάτω.

Σε καμία όμως περίπτωση η Τράπεζα δεν θεωρείται πλήρης εξασφαλισμένη, όταν βασίζεται σε κάποιο κάλυμμα και όχι στην φερεγγυότητα της δανειοδοτούμενης επιχείρησης, που απορρέει από την παραγωγική της δραστηριότητα, τη θέση της στην αγορά, την ακρίβεια στις συναλλαγές της και το ιστορικό της που είναι άμεσα συνυφασμένο με το ιστορικό των φορέων της.

Η Τράπεζα δεν είναι ενεχυροδανειστής που σε περίπτωση αδυναμίας εξοφλήσεως του χρέους θα μπορεί να προβεί στη ρευστοποίηση του καλύμματος. Γνωρίζει καλά ότι η εμπλοκή σε μακροχρόνιους δικαστικούς αγώνες σημαίνει παγιοποίηση των χρημάτων που διατέθηκαν για τη χρηματοδότηση, ανατροπή των προβλέψεων και απώλεια των ωφελειών απ' τη διενέργεια νέων χρηματοδοτήσεων.

Βασικά στοιχεία για τον έλεγχο της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων αποτελούν οι ισολογισμοί, τα αποτελέσματα χρήσης, η έκθεση των ορκωτών λογιστών, τα μηνιαία και τριμηνιαία ισοζύγια, και τέλος η γνώμη της αγοράς για την επιχείρηση και τον κλάδο στον οποίο εντάσσεται.

II. ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ

Ρευστότητα καλείται η ικανότητα της επιχείρησης να αντιμετωπίζει τις υποχρεώσεις της. Οικονομικές μονάδες και ιδιαίτερα οι Τράπεζες εκείνες που δεν έδωσαν τη σημασία που έπρεπε στο κριτήριο αυτό, απέτυχαν. Είναι σημαντικό λοιπόν κατά την εξέταση αιτήματος πιστούχου, να ερευνάται η δυνατότητα της εμπρόθεσμης εξόφλησης της χρηματοδότησης.

Η διάρκεια και ο τρόπος εξόφλησης οποιασδήποτε μορφής δανεισμού θα πρέπει να είναι απόλυτα συνδεδεμένη με την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της τη δεδομένη στιγμή.

III. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Στόχος της Τράπεζας είναι να συνδυάσει την ασφάλεια και τη ρευστότητα μίας χρηματοδότησης με την αποδοτικότητά της.

Ο υπεύθυνος των χρηματοδοτήσεων γνωρίζει ότι θα πρέπει να καθορίζει ή να εισηγείται ύψος επιτοκίου τέτοιο, που θα του επιτρέπει να καλύπτει το κόστος των χρημάτων που διατέθηκαν

για τη χορήγηση του δανείου, με όλα τα συναφή έξοδα π.χ. εργασιακό κόστος κ.λ.π. και να αποφέρει επιπλέον κάποιο ποσοστό κέρδους.

Κατά τον καθορισμό του επιτοκίου λαμβάνονται επίσης υπόψη και άλλοι παράγοντες όπως είναι οι κίνδυνοι τους οποίους αντιμετωπίζει η Τράπεζα, η διάρκεια, τα προσφερόμενα καλύμματα κ.λ.π.

Το κέρδος σε ορισμένες επιχειρήσεις, που παρέχουν υψηλού ποσοστού ασφάλεια στις χρηματοδοτήσεις, είναι δυνατόν να το πετύχει και από τις προμήθειες που προκύπτουν απ' την παροχή στις επιχειρήσεις αυτές υπηρεσιών, μέσω άλλων εργασιών της Τράπεζας π.χ. εισαγωγών, εξαγωγών συναλλάγματος κ.λ.π.

4.3 Διαδικασία για τη χορήγηση του δανείου

Οι διαδικασίες λειτουργίας του τμήματος χορηγήσεων αρχίζουν από τη στιγμή που ο υποψήφιος πιστούχος έρχεται σε επικοινωνία με τα στελέχη της Τράπεζας και ολοκληρώνεται με την εξόφληση της χρηματοδότησης.

Επιγραμματικά ταξινομώντας τα στάδια των εργασιών του τμήματος αυτού μπορούμε να πούμε τα εξής :

1. Επικοινωνία με τον υποψήφιο πιστούχο.
2. Συμπλήρωση δελτίου οικονομικής κατάστασης.
3. Σύνταξη δελτίου πληροφοριών.
4. Έγκριση χρηματοδότησης.
5. Παρακολούθηση και είσπραξη της χρηματοδότησης.
6. Παρακολούθηση των καθυστερήσεων.

Πιο αναλυτικά :

1.Επικοινωνία με τον υποψήφιο πιστούχο.

Ο υποψήφιος πιστούχος κατά την πρώτη επικοινωνία του δίνει εξετάσεις θα μπορούσαμε να πούμε, σχετικά με την εντιμότητα την ειλικρίνεια και την συνέπεια στις συναλλαγές του. Εκφράζει στο πιστωτικό ίδρυμα την επιθυμία του για χορήγηση δανείου συμπληρώνοντας μία αίτηση για υποβολή σε χορήγηση δανείου και η Τράπεζα τον ενημερώνει για τα στοιχεία που χρειάζεται να προσκομίσει προκειμένου να ανοίξει το πιστοδοτικό φάκελο, αφού προηγουμένως ελέγξει αν το αίτημα είναι σοβαρό και ουσιαστικό!

Αν διαπιστωθεί ότι έστω και ένα από τα βασικά στοιχεία, στα οποία αναφέρθηκε, για στήριξη του αιτήματός του, ήταν σκόπιμα παραπλανητικό, αν αποφεύγει να απαντήσει σε ορισμένες ερωτήσεις, ή αρνείται να προσκομίσει τα απαιτούμενα για την εξέταση του θέματος έγγραφα, μειώνεται σίγουρα η πιθανότητα ικανοποίησης του αιτήματός του.

Ο αξιόπιστος πιστούχος πρέπει απαραίτητα να είναι φερέγγυος για την αμφίπλευρη απόδοση της συνεργασίας του με την Τράπεζα. Με το δάνειο που παίρνει αυξάνει την παραγωγικότητά του επιτυχώς και η Τράπεζα επωφελείται από τα προβλεφθέντα έσοδα.

Ποια είναι όμως τα θέματα εκείνα, που εξετάζονται από την Τράπεζα κατά την επικοινωνία της με τον υποψήφιο πιστούχο;

Η Τράπεζα έχοντας κατά νου και σαν στόχο την ικανοποίηση των βασικών αρχών χρηματοδοτήσεων, δηλ. της ασφάλειας, της ρευστότητας και της αποδοτικότητας, σε συνδυασμό με τη διενέργεια νομότυπων, από πλευράς αποφάσεων των αρμοδίων νομισματικών αρχών, χορηγήσεων, εξετάζει τα εξής θέματα :

I. ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ – ΦΟΡΕΑΣ.

Εξετάζεται η νομική μορφή της επιχείρησης, η διάρκειά της, οι φορείς της και η ηλικία τους, η δραστηριότητά της, το μέγεθος και ο τόπος εγκατάστασής της, και η ηλικία τους, η δραστηριότητά της, το μέγεθος και ο τόπος εγκατάστασής της, οι στόχοι της κ.λ.π.

II. Η ΤΥΧΟΝ ΥΠΑΡΞΗ ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝΤΗΣ ΔΥΣΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.

Το ιστορικό της επιχείρησης και των φορέων της έχει άμεση σχέση με το μέλλον. Η τυχόν ύπαρξη δυσμενών στοιχείων προαναγγέλλει τη μη έγκαιρη εξόφληση της χρηματοδότησης (εάν είναι στη μαύρη λίστα των Τραπεζών).

III. ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Το ποσό που ζητά η επιχείρηση πρέπει να είναι ανάλογο των αναγκών της και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20% των κεφαλαίων (μετοχικού και αποθεματικών) της Τράπεζας.

Είναι ευνόητο ότι οι νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις ή οι επιχειρήσεις που για πρώτη φορά ζητούν χρηματοδότηση, να δανειοδοτούνται με βάση την εκτίμηση των πραγματικών τους αναγκών για κεφάλαιο κίνησης.

IV. Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η κάθε χρηματοδότηση αποβλέπει στην κάλυψη πραγματικών αναγκών :

- της παραγωγικής διαδικασίας,
- της εμπορικής διακίνησης και
- της επενδυτικής δραστηριότητας της επιχείρησης

V. Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η διάρκεια της χρηματοδότησης καθορίζεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των Νομισματικών Αρχών και ανάλογα με το πότε η επιχείρηση είναι σε θέση να την εξοφλήσει.

Η Τράπεζα γνωρίζει ότι όσο μεγαλύτερη διάρκεια έχει μία χρηματοδότηση τόσο μεγαλύτερο κίνδυνο αναλαμβάνει. Συνεπώς η διάρκεια έχει άμεση σχέση με τη λήψη ανάλογων εξασφαλίσεων.

Αυτός είναι και ο κύριος λόγος που σε κάθε χρηματοδότηση μέσο ή μακροπρόθεσμου δανείου επιδιώκεται η εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητο ελεύθερο από βάρη.

VI. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΟΥ

Ο υποψήφιος πιστούχος έχει την υποχρέωση να προσκομίσει εκείνα τα στοιχεία που θα δικαιολογούν το αναλαμβανόμενο δάνειο. Τα στοιχεία αυτά είναι τα παρακάτω, ανάλογα με την κατηγορία των βιβλίων που τηρεί ο ενδιαφερόμενος :

1. ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

A) Σε περιπτώσεις Α.Ε. :

A1) Αρχικό καταστατικό και τυχόν τροποποιήσεις με τα αντίστοιχα Φ.Ε.Κ.

A2) Το τελευταίο πρακτικό της Γ.Σ. περί εκλογής Δ.Σ. και το πρακτικό Δ.Σ. συγκρότησης σε σώμα και ανάθεσης εξουσιών (Φ.Ε.Κ.).

B) Σε περιπτώσεις Ε.Π.Ε. :

B1) Αρχικό καταστατικό και τυχόν τροποποιήσεις με τα αντίστοιχα Φ.Ε.Κ..

Γ) Σε περιπτώσεις Ο.Ε. και Ε.Ε. :

Γ1) Αρχικό καταστατικό και τυχόν τροποποιήσεις.

Γ2) Πιστοποιητικό περί μη λύσεως της εταιρείας από το Πρωτοδικείο.

Δ) Σε περιπτώσεις ατομικών επιχειρήσεων :

Δ1) Δήλωση έναρξης επιτηδεύματος.

(Σε όλα τα παραπάνω χρειάζεται πρακτικό για συγκεκριμένη χρηματοδότηση).

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A) Σε περιπτώσεις εταιριών με βιβλία Γ κατηγορίας :

A1) Ισολογισμοί τριών τελευταίων ετών (και αντίστοιχα προσάρτημα ορκωτών ελεγκτών).

A2) Πρόσφατο ισοζύγιο (τελευταίο) πρωτοβαθμίων και δευτεροβαθμίων λογαριασμών και το αντίστοιχο ισοζύγιο προηγούμενης χρήσης.

A3) Ανάλυση λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης τελευταίου ισολογισμού.

A4) Ανάλυση πωλήσεων των τελευταίων τριών χρήσεων.

B) Σε περιπτώσεις επιχειρήσεων με βιβλία Β κατηγορίας (εσόδων – εξόδων)

B1) Αναλυτικά στοιχεία φορολογίας εισοδήματος (E3) τριών τελευταίων ετών, θεωρημένα από Δ.Ο.Υ.

B2) Περιοδικές εκκαθαρίσεις Φ.Π.Α. τρέχοντος έτους.

B3) Δήλωση κερδών – ζημιών (E5).

3. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A) Βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας (από Ι.Κ.Α. – Τ.Α.Ε.Υ.).

B) Υπεύθυνη δήλωση οφειλών σε άλλες τράπεζες.

Γ) Βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας (από Δ.Ο.Υ.).

Δ) Άδεια λειτουργίας.

Ε) Αποδεικτικά κατάθεσης δελτίου βιομηχανικής – βιοτεχνικής δραστηριότητας.

ΣΤ) Βιβλίο ταμείου (για άνω των 6.000 ευρώ χορήγηση από όλες τις τράπεζες).

VI. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΑ

Εδώ, ερευνάται πρωταρχικά η ρευστότητα της επιχείρησης, η αποδοτικότητα των κεφαλαίων της και η δανειακή της επιβάρυνση.

V. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΒΑΡΗ

Η διενέργεια ή μη της χρηματοδότησης εξαρτάται και από την ύπαρξη εμπράγματος φερεγγυότητας, που καλύπτει την Τράπεζα σε περίπτωση έκτακτης ζημίας. Ως γνωστό στις μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις επιβάλλεται η εγγραφή βάρους επί ακινήτου, ελεύθερου βαρών.

2. Συμπλήρωση πληροφοριακού δελτίου οικονομικής καταστάσεως.

Στο δεύτερο στάδιο, ο υποψήφιος πιστούχος συμπληρώνει και υποβάλλει στην Τράπεζα ένα «δελτίο οικονομικής κατάστασης» το οποίο περιλαμβάνει :

- τα στοιχεία της επιχείρησης (επωνυμία, διεύθυνση, αντικείμενο εργασιών),
- τα στοιχεία ταυτότητας των φορέων της επιχείρησης,
- τα προσωπικά στοιχεία του ιδιοκτήτη και των εταίρων της επιχείρησης.

Σ' αυτό το δελτίο ο πιστούχος επισυνάπτει :

- όλα τα έγγραφα νομιμοποίησης της επιχείρησης (απαραίτητα το καταστατικό),
- τους Ισολογισμούς των 3 τελευταίων ετών και το Ισοζύγιο Γενικού Καθολικού του προηγούμενου μηνός.

3. Σύνταξη δελτίου εμπορικών πληροφοριών.

Στο τρίτο στάδιο γίνεται η σύνταξη του **δελτίου εμπορικών πληροφοριών**. Όλα τα δελτία εμπορικών πληροφοριών, ανεξαρτήτως νομικής μορφής της επιχείρησης συντάσσονται από υπάλληλο της Τράπεζας κατάλληλο για την εργασία αυτή, που ορίζεται από τη διεύθυνση του Καταστήματος και ανανεώνονται τουλάχιστον ανά 2ετία.

Οι κυριότερες πηγές πληροφοριών για τη σύνταξη ενός Δελτίου Πληροφοριών είναι οι εξής :

I. ΤΑ ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΑ.

Η έρευνα σ' αυτά αποσκοπεί στο να διαπιστώσει την ύπαρξη της ακίνητης περιουσίας που δήλωσε ο ενδιαφερόμενος, ως και την ύπαρξη κατασχέσεων ή βαρών.

III. ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ.

Παρ' όλο που η Τράπεζα δεν επιτρέπεται να αποκαλύψει το υπόλοιπο των λογαριασμών καταθέσεων ή δανειακών χορηγήσεων χωρίς την συγκατάθεση του πελάτη της, μπορεί όμως να δώσει ορισμένες γενικές πληροφορίες. Το επίπεδο των στοιχείων – πληροφοριών – που μπορεί να παράσχει μία Τράπεζα εξαρτάται εν μέρει από το ύψος των συναλλαγών που είχε με την Τράπεζα στο παρελθόν η επιχείρηση που ζητά να χρηματοδοτηθεί και από το ποιος ζητά την πληροφορία.

Πάντως αντλούμε χρήσιμες πληροφορίες που βασίζονται στην αμοιβαία συνεργασία μεταξύ των Τραπεζών και στην αλληλοεξυπηρέτηση.

III. Η ΑΓΟΡΑ.

Οι προμηθευτές και οι ανταγωνιστές μιας επιχείρησης αποτελούν άριστες πηγές πληροφόρησης. Έτσι η Τράπεζα μπορεί να στραφεί σε αυτούς και να συλλέξει πληροφορίες κατά πόσο ο υποψήφιος πιστούχος είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του απέναντί τους.

IV. ΔΥΣΜΕΝΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

Τα δυσμενή στοιχεία που εκδίδει κάθε μήνα η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών και που περιλαμβάνουν :

- τις διαμαρτυρήσεις συναλλαγματικών και γραμματίων,
- τις απλήρωτες λόγω έλλειψης αντικρίσματος, επιταγές,
- της διαταγές πληρωμής,
- τις καταθέσεις αγγών,
- τα λοιπά δικαστηριακά δυσμενή στοιχεία π.χ. διεκδικήσεις, κατασχέσεις, αιτήσεις κηρύξεων σε πτώχευση, πλειστηριασμούς κ.λ.π.

V. ΝΗΟΛΟΓΙΟ.

Το νηολόγιο από το οποίο αντλούνται πληροφορίες σχετικές με υποθήκες και κατασχέσεις πλοίων, πλοιοκτησίας, συμπλοιοκτησίας κ.λ.π.

VI. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ.

Οι ισολογισμοί και τα λοιπά συμπληρωματικά στοιχεία που προσκομίζονται από τον πιστούχο, τα οποία αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα στις περιπτώσεις που έχουν ελεγχθεί από ορκωτούς λογιστές.

Στο Δελτίο Πληροφοριών αναγράφονται :

1. τα στοιχεία ταυτότητας των φορέων της επιχείρησης (παρελθόν, ακρίβεια στις συναλλαγές, ικανότητα),
2. τα στοιχεία ταυτότητας της επιχείρησης (επωνυμία, διεύθυνση, είδος εργασιών, μορφή),

3. οι γενικές κρίσεις της αγοράς (εξέλιξη εργασιών, προοπτικές, αποδοτικότητα, βιωσιμότητα),
4. η ακίνητη περιουσία και τα τυχόν βάρη,
5. η ανάλυση των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης όπως προκύπτουν από την ανάλυση των Ισολογισμών και των Ισοζυγίων.
6. τα στοιχεία του οικονομικού κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση.

4. Έγκριση της χρηματοδότησης.

Πρωταρχικό έργο της Τράπεζας πριν από την παροχή της έγκρισης είναι η αξιολόγηση της δυνατότητας της επιχείρησης να επιστρέψει εμπρόθεσμα το δανειζόμενο κεφάλαιο και τους τόκους του.

Ο πιστωτικός κίνδυνος αυξάνεται στις περιπτώσεις χρηματοδότησης νεοϊδρυόμενων επιχειρήσεων. Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων αυτών βασίζεται περισσότερο στις προοπτικές του κλάδου στον οποίο ανήκουν και στις διάφορες πληροφορίες που συλλέγονται, παρά στον έλεγχο των προσκομιζόμενων οικονομικών καταστάσεων π.χ. Ισοζυγίου.

Με τη συγκριτική ανάλυση επιτυγχάνεται :

- η διαπίστωση της βελτίωσης ή χειροτέρευσης μιας επιχείρησης σε μια σειρά ετών και
- η σύγκριση με άλλες επιχειρήσεις του ίδιου οικονομικού κλάδου.

Αφού από την ανάλυση του Ισολογισμού προκύψουν στοιχεία που συνηγορούν για την έγκριση δανειοδότησης, συμπληρώνεται ένα έντυπο με τίτλο «σημείωμα για το συμβούλιο χορηγήσεων» το οποίο είναι απαραίτητο πριν από κάθε χορήγηση, ανεξαρτήτως ποσού ή μορφής χρηματοδότησης. Αυτό το έντυπο περιλαμβάνει το αίτημα του πελάτη τυχόν υπόλοιπα προηγούμενων χρηματοδοτήσεων, τις καθημερινές οφειλές του, τις πρόσθετες εξασφαλίσεις (καλύμματα) κ.λ.π.

Στις περιπτώσεις που το απαιτούμενο ποσό βρίσκεται στα όρια δικαιοδοσίας του Καταστήματος, η απόφαση της έγκρισης ή απόρριψης της χρηματοδότησης αφήνεται στην κρίση του συμβουλίου χορηγήσεων, που αποτελείται από τον Διευθυντή του Καταστήματος ή τους Υποδιευθυντές και τον αρμόδιο προϊστάμενο του τμήματος χορηγήσεων.

Όταν όμως το αιτούμενο ποσό δανείου υπερβαίνει τα όρια της δικαιοδοσίας του Καταστήματος υποβάλλεται «Πρόταση» στην αρμόδια Διεύθυνση Εργασιών για έγκριση.

5. Παρακολούθηση και είσπραξη της χρηματοδότησης.

Μετά την έγκριση της πρότασης του υποψηφίου πιστούχου για χρηματοδότηση και την χρηματοδότηση ακολουθεί το τελευταίο στάδιο της όλης διαδικασίας που αναφέρεται στην «παρακολούθηση και είσπραξης της χρηματοδότησης».

Τα στελέχη της Τράπεζας οφείλουν να ερευνούν και να συλλέγουν πληροφορίες, όχι μόνο για τις επιχειρήσεις που πρόκειται να χρηματοδοτήσουν, αλλά και αυτές που έχουν ήδη χρηματοδοτήσει. Επιβάλλεται αυστηρή επιλογή πελατείας, αξιολόγησή της και περιορισμός του πιστωτικού κινδύνου μέσα στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της.

Κάθε αλλαγή στις συνθήκες αγοράς του κλάδου της επιχείρησης, η τυχόν είσοδος νέων επιχειρήσεων στον κλάδο, η μείωση των πωλήσεων της επιχείρησης, η ανάπτυξη της νέας τεχνολογίας, η αύξηση των τιμών των α' υλών, η διοικητική ανεπάρκεια αυτών που διευθύνουν την επιχείρηση, η κακή λογιστική οργάνωση, ως και η απροθυμία της επιχείρησης για την παροχή στοιχείων, είναι ενδεικτικά σημεία προσοχής.

6. Παρακολούθηση των καθυστερήσεων.

Οι καθυστερήσεις είναι ο καθρέφτης της πολιτικής των χρηματοδοτήσεων κάθε Τράπεζας.

Η Τράπεζα που παρουσιάζει υψηλό ποσοστό καθυστερημένων οφειλών σε σχέση με το σύνολο των χρηματοδοτήσεών της δίνει την εικόνα της Τράπεζας που δεν επηρεάζεται σε ουσιαστικό έλεγχο της οικονομικής κατάστασης και γενικά της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων που χρηματοδοτεί και με δύο λόγια θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεν τηρεί τις βασικές αρχές, όπως ήδη αναφέραμε και πιο πάνω δηλαδή, της ασφάλειας, της αποδοτικότητας και της ρευστότητας.

Οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη συσσώρευση των καθυστερήσεων και τα επακόλουθά τους είναι :

I. η ανατροπή των προβλέψεων της Τράπεζας, λόγω παγιοποίησης των οφειλών,

II. η οριστική απώλεια των κεφαλαίων, που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των ζημιών,

III. η έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων για τη διενέργεια νέων χρηματοδοτήσεων,

IV. η σταδιακή πτώση των καταθέσεων, λόγω της μείωσης της εμπιστοσύνης των καταθετών.

Ο υπεύθυνος των χρηματοδοτήσεων εκτός από τη θεωρητική μόρφωση και τεχνική κατάρτιση που διαθέτει, θα πρέπει να επαγρυπνεί για την έγκαιρη πρόβλεψη του κινδύνου της μη εκπρόθεσμης εξόφλησης της χρηματοδότησης, ως και για την άμεση ρευστοποίηση των καθυστερήσεων.

Με ιδιαίτερη προσοχή παρακολουθούνται και ελέγχονται οι δημοσιευόμενοι Ισολογισμοί των Α.Ε. και των Ε.Π.Ε. Έμφαση δίνεται στην έκθεση των Ορκωτών Λογιστών, στην οποία σημειώνονται χρήσιμες παρατηρήσεις.

Αρμόδιος για την παρακολούθηση των καθυστερήσεων είναι ο προϊστάμενος του τμήματος χρηματοδοτήσεων.

Το Συμβούλιο Χρηματοδοτήσεων του Καταστήματος συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον δύο φορές το μήνα για την παρακολούθηση των ενεργειών που αφορούν τις καθυστερημένες οφειλές και κάθε δύο μήνες προβαίνει στην επισκόπηση όλων των υποθέσεων για τη λήψη των απαιτούμενων μέτρων.

Σε καθυστέρηση θεωρούνται ότι βρίσκονται όλες οι απαιτήσεις από πάσης φύσεως χορηγήσεις που δεν εξοφλούνται στη λήξη τους, είτε προέρχονται από συναλλαγματικές είτε από δόσεις δανείων, είτε από αλληλόχρεους λογαριασμούς με τακτές λήξεις.

Επίσης, οποιαδήποτε άλλη απαίτηση της Τράπεζας που έχει γνωστοποιηθεί στον οφειλέτη και δεν έχει εξοφληθεί.

4.4 Λογιστική αντιμετώπιση δανείων

(λογ/σμοι 24 και 27)

Όταν τα δάνεια καθυστερούν να εξοφληθούν ή όταν δεν είναι σίγουρο ότι θα εισπραχθούν πάνε από το λογαριασμό 20 στους λογαριασμούς 24 (Χορηγήσεις σε καθυστέρηση) και 27 (Επισφαλείς απαιτήσεις).

4.4.1 Μεταφορά δανείων στους λογαριασμούς της ομάδας

24 (Χορηγήσεις σε καθυστέρηση)

Η μεταφορά των δανείων ενός οφειλέτη σε οριστική καθυστέρηση πραγματοποιείται όταν διαπιστώνεται δυσχέρεια στην εξόφληση των οφειλών του με ομαλό και αβίαστο τρόπο.

Προϋποθέσεις για τη μεταφορά δανείων στους λογαριασμούς της ομάδας 24 είναι η καταγγελία των σχετικών συμβάσεων, η κήρυξη των δανείων ληξιπρόθεσμων και απαιτητών και το κλείσιμο των λογαριασμών του πελάτη.

Οι ενέργειες αυτές σηματοδοτούν την έναρξη των διαδικασιών αναγκαστικής είσπραξης και τη μεταφορά του φακέλου του πελάτη στην αρμόδια υπηρεσία καθυστερήσεων (Κεντρική ή Περιφερειακή).

Η απόφαση για την καταγγελία της σύμβασης και τη μεταφορά των δανείων του πελάτη σε οριστική καθυστέρηση, λαμβάνεται από την αρμόδια Πελατειακή Διεύθυνση ή το Κατάστημα της Τράπεζας, μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλα τα μέτρα για την αντιμετώπιση της προβληματικότητάς του (πιστωτικές διευκολύνσεις, ρυθμίσεις, διακανονισμός τμηματικής εξόφλησης των οφειλών, κ.λ.π.), με σκοπό την εξυγίανση της εκμετάλλευσής του και την αποπληρωμή του χρέους.

Για τα δάνεια που αποφασίζεται ότι πρέπει να μεταφερθούν στους λογαριασμούς της ομάδας 24 καταγγέλλετε η σύμβαση, κλείνετε ο σχετικός λογαριασμός και κηρύσσονται τα τυχόν άληκτα υπόλοιπα δανείων ληξιπρόθεσμα και απαιτητά.

4.4.2 Μεταφορά δανείων στους λογαριασμούς της ομάδας 27 (Επισφαλείς απαιτήσεις)

Ως επισφαλής απαίτηση χαρακτηρίζεται εκείνη η οποία στερείται οποιασδήποτε διασφάλισης και αφού διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν ή δεν αναμένεται, στο εγγύς ή στο απώτερο μέλλον, να υπάρξει δυνατότητα μερικής ή ολικής εξόφλησής της και για την οποία υπάρχει αδυναμία συμπληρωματικής κάλυψης με διασφαλίσεις.

Ο χαρακτηρισμός και ο ακριβής προσδιορισμός του ύψους των επισφαλών απαιτήσεων έχει κεφαλαιώδη σημασία για τα οικονομικά αποτελέσματα της Τράπεζας και για το λόγο αυτό η σχετική εργασία πρέπει να γίνεται με την επιβαλλόμενη προσοχή και υπευθυνότητα και αφού έχουν εξαντληθεί τα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης κατά του οφειλέτη, των συνοφειλετών και τυχόν εγγυητών του.

Το γεγονός ότι μία απαίτηση χαρακτηρίζεται ως επισφαλής δεν σημαίνει ότι το Κατάστημα της Τράπεζας παραιτείται από την έρευνα για την διαπίστωση τυχόν βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη και των κληρονόμων του, στο μέλλον. Η προσπάθεια για την είσπραξη οποιουδήποτε ποσού οφειλής πρέπει να είναι διαρκής.

Τα δάνεια που κρίνονται ως επισφαλή και βρίσκονται στους λογαριασμούς της ομάδας 20, θα μεταφερθούν απευθείας στους λογαριασμούς της ομάδας 27, χωρίς ενδιάμεση εμφάνιση στους λογαριασμούς της ομάδας 24.

Ευνόητο είναι ότι πριν από οποιαδήποτε μεταφορά δανείων στους λογαριασμούς της ομάδας 27, θα πρέπει να προηγηθεί έρευνα του Νομικού Συμβούλου του Καταστήματος της Τράπεζας για ανεύρεση νέων περιουσιακών στοιχείων των οφειλετών, συνοφειλετών και τυχόν εγγυητών τους.

Περισσότερα στοιχεία για τα δάνεια όπως συμβάσεις, εγκύκλιοι, κ.α. που προμηθευτικάμε από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος παραθέτονται στο παράρτημα.

4.5 Ανάλυση χρηματοοικονομικών δεικτών

Η Τράπεζα για να προχωρήσει στην έγκριση χορήγησης της πίστωσης (του δανείου) υπολογίζει και ερμηνεύει τους αριθμοδείκτες πάνω στα στοιχεία του Ισολογισμού της μικρομεσαίας επιχείρησης. Θα πρέπει όμως σ' αυτό το σημείο να αναφέρουμε τι είναι οι χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες.

Οι Χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες είναι απλά κριτήρια της προσδοκώμενης απόδοσης, βασίζονται σε στοιχεία που λαμβάνονται από

τις λογιστικές καταστάσεις της εταιρείας και ειδικότερα από τον Ισολογισμό και το Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσης :

Αναφέρονται σε λογιστικά μεγέθη, όπως το πάγιο και κυκλοφορούν ενεργητικό, το μακροπρόθεσμο και το βραχυπρόθεσμο παθητικό και της Καθαρή Θέση, καθώς και σε υποκατηγορίες στοιχείων των μεγεθών αυτών. Έτσι, οι χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι κριτήρια που πιστεύεται ότι εκφράζουν κυρίως τη δυνατότητα της εταιρείας να καλύψει τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Επίσης, εκφράζουν την αποδοτικότητα των δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως, όπως των πωλήσεων και των επενδύσεων. Αν εξεταστούν μεμονωμένα, λοιπόν, αυτά τα κριτήρια δεν μπορούν να δια φωτίσουν επαρκώς το μελετητή σχετικά με τη σημερινή και τη μελλοντική κατάσταση της εταιρείας. Μπορούν όμως να βοηθήσουν σημαντικά τα οικονομικά στελέχη στη λήψη αποφάσεων.

Για παράδειγμα, ο αναλυτής μπορεί να είναι ένας τραπεζίτης που εξετάζει την περίπτωση χορήγησης ενός βραχυπρόθεσμου δανείου σε μία επιχείρηση. Οι τραπεζίτες ενδιαφέρονται κυρίως για την βραχυπρόθεσμη κατάσταση ή τη ρευστότητα της επιχείρησης. Συνεπώς το ενδιαφέρον τους στρέφεται σε δείκτες που μετρούν την ρευστότητα.

Αντίθετα οι μακροπρόθεσμοι πιστωτές δίνουν πολύ μεγαλύτερη έμφαση στην ικανότητα πραγματοποίησης κερδών.

Γνωρίζουν ότι οι μη κερδοφόρες δραστηριότητες διαβρώνουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων και ότι η σημερινή καλή κατάσταση της επιχείρησης δεν αποτελεί εγγύηση για τη μελλοντική διαθεσιμότητα κεφαλαίων για την εξόφληση ενός π.χ. 20ετούς ομολογιακού δανείου. Ομοίως, το ενδιαφέρον των επενδυτικών σε μετοχές συγκεντρώνεται στη μακροχρόνια αποδοτικότητα.

Φυσικά το ενδιαφέρον της διοίκησης συγκεντρώνεται σ' όλες τις πτυχές της χρηματοοικονομικής ανάλυσης, αφού οφείλει να είναι σε θέση

και να εξοφλήσει τα χρέη της προς τους βραχυπρόθεσμους πιστωτές και να πραγματοποιήσει κέρδη για τους μετόχους.

Με τον υπολογισμό ενός αριθμού από αυτά τα κριτήρια για συγκεκριμένους σκοπούς σε μηνιαία, τριμηνιαία ή ετήσια χρονικά διαστήματα, ο ερευνητής θα αποκτήσει δείγματα της συμπεριφοράς της εταιρείας στη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.

Επίσης με τον υπολογισμό ενός αριθμού από αυτά τα κριτήρια για συγκρίσιμες εταιρείες ενός κλάδου, ο μελετητής θα μπορούσε να περιγράψει την απόδοση μιας ορισμένης εταιρείας σε σύγκριση με τη μέση απόδοση άλλων ομοειδών εταιρειών. Εδώ πάλι, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε κατάλληλα στοιχεία ώστε η συγκριτική ανάλυση να γίνεται ανάμεσα σε εταιρείες με παρόμοια περίπου χαρακτηριστικά.

Με τον υπολογισμό διαχρονικά ενός αριθμού κριτηρίων για μερικές αντιπροσωπευτικές επιχειρήσεις του κλάδου, ο μελετητής θα μπορούσε να αποκομίσει μια καλύτερη εικόνα της αποδόσεως της εταιρείας στο περιβάλλον της αγοράς της.

Τέλος, με τη δημιουργία της κατάλληλης βάσεως πληροφοριών, είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν μερικοί από τους δείκτες για προγνωστικές ανάγκες.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

$$1. \quad \text{Άμεση Ρευστότητα} = \frac{\text{Κ.Ε.} - (\text{Απόθεμα} + \text{Αγορές} + \text{Προκαταβολές})}{\text{Βραχυπρόθεσμο παθητικό}}$$

❖ Εδώ χρειάζεται η σύγκριση με ομοειδής επιχειρήσεις.

$$2. \quad \text{Γενική Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφοριακό Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

- ❖ 1,5 – 2 ικανοποιητική.
- ❖ Πάνω από 2 (για τους πιστωτές) πολύ ικανοποιητική.
- ❖ 1 – 1,5 διερευνητέα.
- ❖ Κάτω από 1 όχι καλή.

Όταν έχουμε ιδιαίτερα μεγάλη τιμή, έχουμε σύγκρουση της ρευστότητας με την αποδοτικότητα.

$$3. \quad \frac{\text{Κάλυψη Τοκοχρεολυσίων}}{\text{Χρημ/κά έξοδα} + \text{Μ.Υ. πληρωτέες την επόμενη χρήση}} = \frac{\text{Χρημ/κά έξοδα} + \text{Αποσβέσεις} + \text{Αποτ. χρήσεως}}{\text{Χρημ/κά έξοδα} + \text{Μ.Υ. πληρωτέες την επόμενη χρήση}}$$

- ❖ Εκφράζεται σε %, όσο μεγαλύτερο είναι τόσο μικρότερη είναι η δανειακή της εξάρτηση με την μορφή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ανά έτος, ανεξάρτητα του όγκου του συνολικού της δανεισμού.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

$$1. \quad \frac{\text{Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους}}{\text{Κ.Κ. προ φόρων} + \text{Χρημ/κά έξοδα}} = \frac{\text{Κ.Κ. προ φόρων} + \text{Χρημ/κά έξοδα}}{\text{Πωλήσεις}}$$

- ❖ Ο δείκτης θα πρέπει να εξετάζεται διαχρονικά και πάντα σε σχέση με την εξέλιξη των πωλήσεων και του κόστους πωληθέντων.

$$2. \quad \frac{\text{Δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων}}{\text{Κ.Κ.} + \text{Χρημ/κά έξοδα}} = \frac{\text{Κ.Κ.} + \text{Χρημ/κά έξοδα}}{\text{Σ.Ε.}}$$

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

1. Ταχύτητα

$$\text{Είσπραξης} = \frac{\text{Γραμμάτια και Επιταγές Εισπρακτέες} + \text{Πελάτες} \times 360}{\text{Απαιτήσεων}}$$

Καθαρές πωλήσεις
(σε ημέρες)

❖ Εξετάζεται όσο το δυνατόν μικρότερη τιμή.

2. Ταχύτητα

$$\text{Εξόφλησης} = \frac{\text{Γραμ. και Επιτ. Πληρ.} + \text{Προμηθεύτες} + \text{Προκατ.} \times 360}{\text{B.Y.}}$$

Κόστος πωληθέντων
(σε ημέρες)

❖ Εάν η ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων είναι μικρότερη από την ταχύτητα εξόφλησης των υποχρεώσεων, αυτό σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις εξοφλούνται με βραδύτερο ρυθμό από την είσπραξη των απαιτήσεων.

3. Ταχύτητα

$$\text{Κυκλοφορίας} = \frac{\text{Αγορές} + \text{Αποθέματα} \times 360}{\text{Αποθεμάτων}}$$

Κόστος πωληθέντων

❖ Προτιμάται όσο το δυνατόν μικρότερη τιμή. Εάν έχουμε μικρή τιμή του δείκτη και υψηλή κυκλοφοριακή ρευστότητα αυτό συνεπάγεται φοροδιαφυγή (γιατί πουλάει χωρίς τιμολόγια και ενώ εισέρχονται μετρητά τα εμπορεύματα δε μειώνονται).

4. Κυκλοφοριακή

$$\text{Ταχύτητα} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} \\ \text{Ενεργητικού} \quad (\%)$$

- ❖ Υψηλός δείκτης σημαίνει εντατική χρησιμοποίηση περιουσιακών στοιχείων.
- ❖ Χαμηλός δείκτης σημαίνει μη εκμετάλλευση όλων των περιουσιακών στοιχείων.

$$5. \quad \text{Δείκτης} = \frac{\text{Αποθέματα}}{\text{Κεφάλαιο Κίνησης}} \\ \text{Αποθεματοποίησης}$$

- ❖ Εδώ χρειάζεται η σύγκριση με ομοειδής επιχειρήσεις.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

$$1. \text{ Δείκτες Οικονομικής} = \frac{\text{I.K.}}{\text{Ξ.Κ.}} \quad \text{ή} \quad \frac{\text{Ξ.Κ.}}{\text{Σ.Κ.}} \quad \text{ή} \quad \frac{\text{I.K.}}{\text{Σ.Κ.}} \\ \text{Αυτοτέλειας}$$

- ❖ 30% και κάτω επικίνδυνη ζώνη.
- ❖ 30% - 50% ζώνη επαγρύπνησης.
- ❖ 50% - 65% πολύ καλή.
- ❖ 65% και άνω άριστη.

Όσο χαμηλότερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερη είναι η αυτοτέλεια της επιχείρησης, άρα τόσο μειωμένη η δανειοληπτική της ικανότητα.

$$2. \text{ Δείκτης Δανειακής} = \frac{\text{Ξ.Κ.}}{\text{I.K.}} \\ \text{Επιβάρυνσης}$$

- ❖ Δε θα πρέπει να ξεπερνά το 100%.
- ❖ Στις επιχειρήσεις όμως εντάσεως κεφαλαίου μπορεί να το υπερβεί.

3. Δείκτης Μακροπρόθεσμης = $\frac{M.Y.}{I.K.} < 1$
 Δανειακής Επιβάρυνσης

4. Δείκτης = $\frac{\text{Πάγιο}}{I.K.}$
 Βιωσιμότητας

- ❖ Εντάσεως κεφαλαίου (βιομηχανικές – κατασκευαστικές).
- ❖ Δείκτης > 1 , τα πάγια χρηματοδοτούνται από ίδια και ξένα κεφάλαια.
- ❖ Εντάσεως κυκλοφοριακού ενεργητικού (εμπόριο).
 Δείκτης $\sim = 1$

5. Βαθμός = $\frac{\text{Πάγια}}{\text{Ίδιες} + \text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$
 Παγιοποίησης

- ❖ Δείκτης ≤ 1 ικανοποιητική (όχι όμως πολύ κάτω γιατί σημαίνει όχι επενδύσεις).
- ❖ Δείκτης > 1 χρηματοδότηση παγίων και με κεφαλαία κινήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

5.1 Λιζινγκ (Leasing)

5.1.1 Τι ονομάζουμε χρηματοδοτική μίσθωση «Leasing»

Η αναμόρφωση, ο εκσυγχρονισμός και η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος περνάει μέσα από τις σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης συναλλαγών και επενδύσεων, όπως της χρηματοδοτικής μίσθωσης (FINANCIAL LEASING), των κεφαλαίων υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου (VENTURE CAPITAL), της προεξόφλησης των εισπρακτέων τιμολογίων και συναλλαγματικών (FACTORING – FORFAINTING) των δανείων υποθηκείσεων κ.λ.π.

Οι θεσμοί αυτοί έχουν εφαρμοσθεί και λειτουργούν με επιτυχία σε πολλές αναπτυγμένες βιομηχανικά χώρες. Στην Ελλάδα, αν και δεν είναι σε αναπτυγμένη μορφή, για να έχουν αποτελεσματικότητα θα πρέπει να πορευθούν παράλληλα με τη βελτίωση των συναλλαγών και τον γενικότερο εκσυγχρονισμό του τραπεζικού συστήματος.

Ο θεσμός του Leasing ως μία νέα μέθοδος και τεχνική χρηματοδότησης έχει ως κεντρική ιδέα την επίτευξη της απόκτησης της χρήσης κεφαλαιουχικών αγαθών, κινητών ή ακινήτων, με ολική χρηματοδότηση της αξίας τους χωρίς άμεσης ανάγκης εκταμίευσης εκ μέρους του επενδυτή ή ακόμη, επίτευξη της κινητοποίησης αργούντων κεφαλαίων που έχουν ήδη επενδυθεί σε κεφαλαιουχικά αγαθά, με το τίμημα της εκποίησής τους και ταυτόχρονη διατήρηση της χρήσης τους, με τρόπο ώστε να μην διακόπτεται η παραγωγική διαδικασία.

Αναλυτικότερα το Leasing είναι μια μορφή χρηματοδότησης, εναλλακτική και συμπληρωματική του τραπεζικού δανεισμού. Είναι μια μέθοδος χρησιμοποίησης του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού από μισθωτές για μια ορισμένη χρονική περίοδο, έναντι καταβολής περιοδικής αμοιβής (μισθωμάτων) στους εκμισθωτές. Συνδυάζει τα χαρακτηριστικά του τραπεζικού δανεισμού, και τη μίσθωση, κεφαλαιουχικών αγαθών.

Η μέθοδος Leasing διέρχεται από τρεις φάσεις :

Α΄ ΦΑΣΗ : Ένας επαγγελματίας (μισθωτής) ή γενικότερα μια επιχείρηση που έχει ανάγκη να προμηθευτεί εξοπλισμό και δε διαθέτει, ή δε μπορεί να διαθέσει το αναγκαίο χρηματικό ποσό για την αγορά του, απευθύνεται σε μία εταιρεία Leasing, που είναι μια μορφή χρηματοδοτικού οίκου, αφού προηγουμένως επιλέξει τον προμηθευτή, το είδος, τις ιδιότητες και την ποιότητα του υλικού. Στη συνέχεια πρέπει να καταλήξει με τον προμηθευτή στο ύψος του τιμήματος και στους όρους παράδοσης. Έτσι, η εταιρεία Leasing (εκμισθώτρια) προβαίνει στην αγορά του εξοπλισμού για λογαριασμό του μισθωτή, ο οποίος χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό χωρίς να είναι δικός του, χωρίς να έχει τη νομική κυριότητα, εφόσον τον ενδιαφέρει η χρήση του εξοπλισμού και όχι η κυριότητα.

Β΄ ΦΑΣΗ : Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει ένα καθορισμένο στη σύμβαση Leasing, χρονικό διάστημα, στη διάρκεια του οποίου κανένα από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη δηλαδή ούτε η εταιρεία Leasing, ούτε ο επενδυτής δεν μπορεί να καταγγείλει. Ο επενδυτής έχει ως μισθωτής, τη χρήση του και καταβάλλει στην εταιρεία Leasing ως εκμισθώτρια, μισθώματα σε ορισμένες τακτές δόσεις που καλύπτουν το μεγαλύτερο

μέρος του κεφαλαίου αγοράς του πράγματος, πλέον τόκων, εξόδων και ενός εύλογου ποσού αμοιβής της.

Πρέπει να αναφέρουμε ότι όλοι οι κίνδυνοι, τα βάρη και οι δαπάνες για κάθε βλάβη, ολοκληρωτική καταστροφή ή απώλειά του βαρύνουν τον μισθωτή ακόμα και αν αυτή οφείλεται σε τυχαίο περιστατικό. Αν ο μισθωτής δεν τηρήσει τις υποχρεώσεις του έναντι της εκμισθώτριας και κυρίας του πράγματος εταιρείας Leasing, ιδιαίτερα αν δεν καταβάλει κανονικά και εκπρόθεσμα το μίσθωμα, αυτή μπορεί να καταγγείλει την σύμβαση και να αναλάβει το μίσθιο παραχωρώντας το σε νέα μίσθωση.

Γ' ΦΑΣΗ : Υπάρχει ακόμα η δυνατότητα στο μισθωτή να αποκτήσει την κυριότητα του εξοπλισμού με τη λήξη της σύμβασης και προ της λήξεώς της. Συγκεκριμένα ο μισθωτής με τη λήξη της σύμβασης έχει τη δυνατότητα :

- Να αγοράσει τον εξοπλισμό στο κόστος της υπολειμματικής αξίας του (που είναι το μη εξοφλημένο, με τα μέχρι τότε εκμισθώματα, μέρος του καταβλημένου απ' αυτήν αρχικού κεφαλαίου συν τον τόκο),
- Να ανανεώσει τη σύμβαση για μια ακόμα χρονική περίοδο με νέους ή τους ίδιους όρους και,
- Να διακόψει τη συνεργασία με την εκμισθώτρια εταιρεία επιστρέφοντας το μηχανολογικό εξοπλισμό και αυτή με τη σειρά της να το αξιοποιήσει ανάλογα.

5.1.2 Προϋποθέσεις για τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing)

Η εφαρμογή της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι μία διαδικασία δύσκολη και πολύπλοκη. Μπορεί στην απλή της μορφή να αφορά τη μίσθωση ενός μηχανήματος, αλλά πολλές φορές αφορά και μεγάλες εγκαταστάσεις μηχανολογικού εξοπλισμού βιομηχανικών ή μεταφορικών μέσων που είναι δύσκολο να ενταχθούν στα κινητά, ακίνητα ή εμπειρηγμένα πάγια στοιχεία που απαιτούν ειδικές συμφωνίες για τη συντήρηση και την ασφάλιση τους. Άρα η πραγματική χρηματοδοτική μίσθωση χαρακτηρίζεται από τη συγκέντρωση των ακόλουθων προϋποθέσεων :

1. Η επιλογή του πάγιου στοιχείου, σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές, τιμή, χρόνος παραδόσεως κ.λ.π. γίνεται από τον μέλλοντα μισθωτή.
2. Καλύπτει ολόκληρη την αξία του πάγιου στοιχείου, το οποίο χρησιμοποιείται από τον μισθωτή για την επαύξηση της οικονομικής του δραστηριότητας.
3. Τα μισθώματα, κατά τη διάρκεια της περιόδου εκμισθώσεως καλύπτουν την αξία κτήσεως του πάγιου στοιχείου, πλέον των τόκων και των άλλων εξόδων του εκμισθωτή.
4. Η διάρκεια της συμβάσεως συνδέεται με την οικονομική διάρκεια ζωής του εκμισθωμένου παγίου στοιχείου.
5. Όλοι οι κίνδυνοι και οι δαπάνες που συνδέονται με την ιδιοκτησία του πάγιου στοιχείου αναλαμβάνονται από τον μισθωτή.

6. Ο μισθωτής έχει συνήθως δυνατότητα, βάσει σχετικής ρήτρας να απαιτήσει το πάγιο στοιχείο στο τέλος της μισθώσεως έναντι προκαθορισμένου αντιτίμου.
7. Η σύμβαση εκμισθώσεως δεν μπορεί να καταγγελθεί κατά τη διάρκειά της από κανένα από τα δύο μέρη.

5.1.3 Κατηγορίες χρηματοδοτικής μίσθωσης «Leasing»

5.1.3.1 Χρηματοδοτική μίσθωση (Financial Leasing).

Η χρηματοδοτική μίσθωση (Financial Leasing) είναι μία μορφή χρηματοδότησης που συνδυάζει τον τραπεζικό δανεισμό και τη μίσθωση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.

Τα χαρακτηριστικά της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι τα εξής :

- ◆ Ο εκμισθωτής στη χρηματοδοτική μίσθωση αποβλέπει να αποσβέσει όλο το κόστος του μηχανολογικού εξοπλισμού με μια μακρόχρονη συμφωνία από ένα μόνο μισθωτή.
- ◆ Ο μισθωτής έχει την υποχρέωση της συντήρησης και της επισκευής του μισθίου.
- ◆ Το ποσό της μίσθωσης που πρέπει να πληρώσει ο μισθωτής καλύπτει όλο το κόστος του μισθίου και εντάσσεται σε πλήρη «τοκοχρεολυτική διαδικασία».
- ◆ Η μίσθωση δεν διακόπτεται από τον μισθωτή πριν από τη λήξη της ημερομηνίας που έχει συμφωνηθεί στη σύμβαση.
- ◆ Ο εκμισθωτής μπορεί να παρέχει υπηρεσίες συντήρησης και ασφάλισης για τα πάγια στοιχεία του εξοπλισμού, μπορεί και όχι.
- ◆ Το συνολικό κόστος των μισθωμάτων υπερβαίνει την αξία του μισθίου.

5.1.3.2 Διαχειριστική μίσθωση (Operating Leasing)

Η πιο απλή μορφή μίσθωσης είναι η διαχειριστική μίσθωση (Operating Leasing). Σ' αυτήν την κατηγορία Leasing ο μισθωτής, μισθώνει από τον εκμισθωτή τον εξοπλισμό και του πληρώνει ενοίκιο. Τα χαρακτηριστικά της διαχειριστικής μίσθωσης είναι τα εξής :

1. Ο εκμισθωτής παρέχει υπηρεσίες συντήρησης και ασφάλισης του πάγιου στοιχείου.
2. Ο εκμισθωτής στη διαχειριστική μίσθωση προβαίνει σε εκμίσθωση του μηχανολογικού εξοπλισμού ορισμένης χρονικής διάρκειας (π.χ. 12 μηνών) και στη συνέχεια μπορεί να τον εκμισθώσει σ' άλλον πελάτη.
3. Το ύψος των μισθωμάτων που πρέπει να πληρώσει ο μισθωτής δεν είναι απαραίτητο να καλύπτει όλο το κόστος.
4. Η μίσθωση πρέπει να διακοπεί με μία απλή προειδοποίηση του μισθωτή πριν από τη λήξη της ημερομηνίας της συμφωνημένης χρονικής περιόδου.

Επιπλέον υπάρχουν και κάποιες παραπλήσιες δικαιопρακτικές μορφές, που είτε καταχρηστικά αποκαλούνται Leasing είτε πρόκειται συνήθως για απλές μισθώσεις. Τέτοια περίπτωση μη πραγματικού leasing είναι η παρακάτω. Το "operating lease" ή αλλιώς «επιχειρησιακή μίσθωση και πιο γνωστό ως («renting» ή «rental»). Σ' αυτή παρέχονται σε εκμίσθωση είτε από τον ίδιο τον κατασκευαστή είτε και από άλλη, περισσότερο ή λιγότερο ανεξάρτητη απ' αυτόν εξειδικευμένη επιχείρηση, προϋπάρχοντα συγκεκριμένα υλικά, π.χ. αυτοκίνητα, βαγόνια σιδηροδρόμων, εμπορευματοκιβώτια, υπολογιστές, υλικά δημοσίων έργων, κ.λ.π. Σκοπό έχει την κάλυψη των αναγκών εκμετάλλευσης του μισθωτή, περιορισμένης χρονικής διάρκειας, συχνά εποχιακής. Στη

συνέχεια όμως το υλικό αυτό επιστέφεται στην εκμισθώτρια επιχείρηση για νέα παραπέρα εκμίσθωση.

Συχνά σ' αυτήν την εκμισθώτρια επιχείρηση αναλαμβάνει και ορισμένες επιπρόσθετες υπηρεσίες σχετικά με τη συντήρηση του πράγματος (Service – maintenance Leasing) καθώς και την ασφάλισή του.

Ο ενδιαφερόμενος (μισθωτής) απευθύνεται για την απόκτηση του πράγματος σ' αυτόν που ήδη το έχει και το προσφέρει για μίσθωση. Αυτό αποτελεί υλικό ορισμένου τύπου και κατηγορίας που βρίσκεται σε χώρους προορισμένους ειδικά γι' αυτό, όπως γήπεδα, αποθήκες κ.λ.π. Επιπλέον υπάρχει οργανωμένο εργαστήριο επιδιόρθωσης του και ειδικευμένο τεχνικό προσωπικό. Ο μισθωτής έτσι δεν εξοφλεί ολόκληρη την αξία η έστω το μεγαλύτερο μέρος της με το σύνολο των μισθωμάτων στη διάρκεια της σύμβασης. Συγχρόνως δεν αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους, βάρη και δαπάνες, ούτε, τέλος, και καμία ορτίση απόκτησης (δικαίωμα επιλογής) του πράγματος δεν έχει, σε αντίθεση με όσα ισχύουν στη χρηματοδοτική μίσθωση. Οι ευνοϊκές επομένως διατάξεις που αφορούν το financial lease δεν μπορούν να βρουν έδαφος εφαρμογής στο operating lease αφού δεν πρόκειται παρά για απλή και μόνο μίσθωση.

5.1.4 Πλεονεκτήματα του «Leasing»

1. Μία επιχείρηση ή ένας επαγγελματίας μπορεί με τη χρηματοδοτική μίσθωση να χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό που είναι αναγκαίος, τον οποίο ή δεν ήταν σε θέση να αγοράσει ή αν θα τον αγόραζε θα διέθετε κεφάλαια που θα ήταν απαραίτητα.
2. Τα καταβαλλόμενα για το leasing μισθώματα είτε ως υπολογιζόμενα είτε ως τόκος βάσει ενός επιτοκίου επί της αξίας του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, αποτελούν δαπάνες που εκπίπτουν από τα έσοδα του ενοικιαστή.

3. Το leasing διευκολύνει τον τεχνολογικό εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των μονάδων (ατόμων – επιχειρήσεων) που το χρησιμοποιούν και αυξάνει την ανταγωνιστικότητά τους.
4. Η σύμβαση leasing δίνει το δικαίωμα της απόσβεσης του εξοπλισμού ανάλογα με τη διάρκειά της.
5. Η παραπάνω απόσβεση αφενός και η φορολογική έκπτωση της δαπάνης για μισθώματα, αφετέρου, δίνουν τη δυνατότητα της δημιουργίας ενός ειδικού κεφαλαίου με το οποίο μπορεί η μισθώτρια επιχείρηση να εξαγοράσει τα μηχανήματα που ενοικιάζει.
6. Η χρηματοδοτική μίσθωση φτάνει το 100% της αξίας του εξοπλισμού.
7. Η διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης leasing είναι ταχύτατη.
8. Για τη χρηματοδοτική μίσθωση δεν απαιτείται υποθήκη ή προσημείωση.
9. Η σύμβαση leasing είναι απαλλαγμένη από επιβαρύνσεις.
10. Για την προσαρμογή στις συνθήκες που επικρατούν έχουν επινοηθεί διάφορες παραλλαγές του leasing.

5.1.5 Σύγκριση ανάμεσα σε Leasing και μακροπρόθεσμο δανεισμό

Από την στιγμή που μία επιχείρηση παίρνει την απόφαση για νέες επενδύσεις, θα πρέπει να επιλέξει, στην συνέχεια, τον τρόπο χρηματοδότησής της. Η επιλογή μεταξύ leasing ή μακροπρόθεσμου δανεισμού εξαρτάται από την συγκεκριμένη περίπτωση και τα χαρακτηριστικά της. Βασικός σκοπός είναι η παρουσίαση κατά στάδιο της μεθοδολογίας που πρέπει να ακολουθηθεί για την σύγκριση του οικονομικού κόστους μεταξύ των δύο εναλλακτικών μορφών χρηματοδότησης.

Η σύγκρισή αυτή δεν μπορεί να γίνει με βάση τις συνολικές εκταμιεύσεις στις δύο περιπτώσεις, γιατί σημασία δεν έχει το συνολικό ποσό της εκταμίευσης, αλλά ο χρόνος που γίνεται η εκταμίευση. Δηλαδή πρέπει να υπολογιστεί η παρούσα αξία των εκταμιεύσεων. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιείται η τεχνική της προεξόφλησης, που σημαίνει την αναγωγή της εκταμίευσης, από την αξία του χρόνου που πραγματοποιείται στην παρούσα αξία της, χρησιμοποιώντας ένα συντελεστή προεξόφλησης.

5.1.6 Η Ελληνική πραγματικότητα

Για πολλά χρόνια ο Ελληνικός κατασκευαστικός τομέας, ο οποίος στο μεγαλύτερο μέρος του αποτελείται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αντιμετωπίζει το πρόβλημα της έλλειψης επαρκών κεφαλαίων για την αγορά σύγχρονου μηχανολογικού εξοπλισμού, που θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και κατ' επέκταση την ανταγωνιστικότητά τους.

Τα αίτια που οδήγησαν στην έλλειψη των κεφαλαίων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για τεχνολογικό εκσυγχρονισμό ήταν:

- ◆ Η συνεχώς επιδεινούμενη χρηματοοικονομική διάρθρωση των επιχειρήσεων (υψηλή δανειακή επιβάρυνση)
- ◆ Η επενδυτική στασιμότητα κατά την τελευταία δεκαπενταετία
- ◆ Η έλλειψη οργάνωσης και το ανεπαρκές MANAGEMENT

Η πολιτεία στην προσπάθειά της να δώσει λύση στα χρηματοδοτικά προβλήματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας, εισήγαγε τον θεσμό του LEASING.

Η χρηματοδοτική μίσθωση έχει κυρίως αναπτυξιακό και εκσυγχρονιστικό σκοπό. Ο αναπτυξιακός της θεσμός φαίνεται από το γεγονός ότι προσφέρει στην επιχείρηση μια ακόμη μορφή

χρηματοδότησης. Με άλλα λόγια του προσφέρει μια εναλλακτική ή συμπληρωματική επιλογή, χωρίς να υποκαθιστά τον παραδοσιακό τραπεζικό δανεισμό, με αποτέλεσμα να καλύπτει τις επενδυτικές τους ανάγκες. Ο εκσυγχρονιστικός σκοπός της χρηματοδότησης φαίνεται από την δυνατότητα που έχει η εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης να προμηθεύει και να μισθώνει στις επιχειρήσεις σύγχρονο, διαρκώς ανανεούμενο και σε μεγάλη γκάμα τεχνολογίας, εξοπλισμό.

Ο νέος αυτός θεσμός απευθύνεται τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας.

Μπορεί να εφαρμοστεί από όλες τις επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Οι επιχειρήσεις στις οποίες κύρια απευθύνεται ο νέος αυτός θεσμός είναι οι αναπτυσσόμενες οι οποίες συνεχώς αυξάνουν τις παραγωγικές τους επενδύσεις.

Μεταξύ αυτών των επιχειρήσεων είναι εκείνες που :

- ◆ Θέλουν να επεκταθούν σε νέες αγορές και δραστηριότητες.
- ◆ Βρίσκονται στο ξεκίνημα και θέλουν να αξιοποιήσουν τα ίδια τα κεφάλαιά τους σε άλλες δραστηριότητες.
- ◆ Διαθέτουν μεγάλη ποικιλία προϊόντων.
- ◆ Ασχολούνται με υψηλή τεχνολογία.

Επίσης η ανάπτυξη του θεσμού LEASING συνδέεται άμεσα και με τον αναπτυξιακό νόμο 1262/82, σύμφωνα με τον οποίο ο μηχανολογικός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για παραγωγικές επενδύσεις τυγχάνει κρατικών επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων. Με τον τρόπο αυτό τα κριτήρια των αναπτυξιακών νόμων δίνουν την ευκαιρία στις εταιρείες LEASING να πραγματοποιούν υψηλά κέρδη και τους μισθωτές να πληρώνουν χαμηλά μισθώματα, στην περίπτωση που γίνεται κατάλληλη αξιοποίηση των κινήτρων και από τις δύο πλευρές.

Παρατηρείται όμως μια επιφυλακτικότητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κυρίως βιοτεχνικές στην αντιμετώπιση του νέου αυτού

θεσμού. Τα αίτια της επιφυλακτικότητας αυτής είναι η μη κατάλληλη ενημέρωση των επιχειρήσεων για τις δυνατότητες του θεσμού και λόγω του ειδικού προστατευτικού καθεστώτος, των βιοτεχνικών επιχειρήσεων με την προσφορά χαμηλότοκων δανείων σε σχέση με τα επιτόκια των χρηματοδοτικών εταιρειών. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι η σύγκριση των επιτοκίων δεν πρέπει να γίνεται μόνο στα ονομαστικά τους ύψη αλλά να γίνεται σύγκριση των πραγματικών επιτοκίων. Δηλαδή θα πρέπει να περιλαμβάνεται στη σύγκριση το κόστος της προμηθείας, των υποθηκών της ίδια συμμετοχής κ.λ.π. που μεγαλώνει το κόστος των τραπεζικών δανείων.

5.1.7 Προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του θεσμού στην

Ελλάδα

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του θεσμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης στην Ελλάδα, είναι η ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας μέσω της σταθερής αύξησης των επενδύσεων.

Στην Ελλάδα, η ανάπτυξη του θεσμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης θα πρέπει να ακολουθήσει προφανώς, την πορεία των ευρωπαϊκών χωρών και συγκεκριμένα των Νοτίων χωρών της Ε.Ε. Η ανάπτυξη του θεσμού, όμως, προϋποθέτει οικονομική ανάπτυξη της χώρας μέσω σταθερής αύξησης των επενδύσεων, εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη του τραπεζικού συστήματος, απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, απελευθέρωση των επιτοκίων, σωστή λειτουργία της κεφαλαιαγοράς και την προώθηση άλλων θεσμών, όπως του Factoring κ.ά.

Εξάλλου, ο θεσμός της χρηματοδοτικής μίσθωσης στην Ελλάδα, είναι μία πρόκληση για την ιδιωτική πρωτοβουλία, ένα ξεκίνημα προς αυτή την κατεύθυνση, γιατί «δεν υπόκεινται σε κανέναν πιστωτικό

περιορισμό και άρα είναι ο πρώτος πραγματικά απελευθερωμένος τραπεζικός κλάδος».

Θι ακαθόριστες επενδύσεις σε κινητά πράγματα σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, θα αυξάνονται κατά 20% το χρόνο.

Η εμπειρία των ευρωπαϊκών χωρών έχει δείξει ότι η αύξηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι περίπου 1% το χρόνο στο σύνολο των επενδύσεων σε κινητά. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται και στην Ελλάδα μια αύξηση περίπου 1% το χρόνο, για να φθάσει το μέσο όρο των ευρωπαϊκών χωρών μετά από 8 περίπου χρόνια (μέσος όρος ευρωπαϊκών χωρών 7,6%) με αποτέλεσμα να έχουν ένα αργό ρυθμό ανάπτυξης του θεσμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης στην Ελλάδα.

Οι αρμόδιοι παράγοντες κατά τη συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων για το νομοσχέδιο της χρηματοδοτικής μίσθωσης 1665/86, εξέφρασαν την πεποίθηση ότι ο θεσμός μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία μιας νέας αγοράς, γιατί δίνει καλές ευκαιρίες που μπορούν να παρακινήσουν τους διστακτικούς επιχειρηματίες να πάρουν σωστές και αποτελεσματικές επενδυτικές αποφάσεις.

5.2 Φάκτορινγκ (Factoring)

5.2.1 Έννοια – Ωφέλειες

Το «φάκτορινγκ» είναι συναλλαγή που επιδιώκει το κέρδος με την αγορά από μία εταιρεία χρηματοδότησης (συνήθως τράπεζα) των απαιτήσεων που έχουν εμπορικές εταιρείες έναντι τριών, βάσει των τιμολογίων που έχουν εκδοθεί απ' αυτές ή και των συναλλαγματικών και ανοιχτών λογαριασμών που επιβεβαιώνουν τις έναντι τρίτων απαιτήσεις.

Η αγορά των απαιτήσεων γίνεται με έκπτωση, δηλαδή σε χαμηλότερο ύψος από το πραγματικό σύνολο των απαιτήσεων (αυτή η διαφορά αποτελεί το κέρδος της τράπεζας που αγοράζει τις απαιτήσεις

των εμπορικών επιχειρήσεων). Έτσι, η μεν τράπεζα ωφελείται από αυτή τη διαφορά, οι δε εμπορικές επιχειρήσεις που πωλούν τις απαιτήσεις τους στην πρώτη ωφελούνται κατά το ότι προεισπράττουν την αξία των τιμολογίων που πούλησαν και έτσι αφενός επιτυγχάνεται ρευστότητα και ταμειακή ενίσχυση, αφετέρου απαλλάσσονται από τη διαδικασία της είσπραξης των απαιτήσεών τους, την οποία αναλαμβάνει η τράπεζα που τις αγοράζει, παίρνοντας σε βάρος της και το σχετικό κίνδυνο από τυχόν μη είσπραξη.

Όπως είναι ευνόητο, η πώληση των απαιτήσεων εκ μέρους των εμπορικών (και βιομηχανικών επιχειρήσεων) έχει ενδιαφέρον γι' αυτές αν, μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων της τράπεζας (προμήθεια συν τόκοι) από το σύνολο της αξίας των τιμολογίων που πωλούνται, παραμένει ένα περιθώριο κέρδους γι' αυτές τις επιχειρήσεις. Δηλαδή αν το πραγματικό κέρδος ενός συνόλου τιμολογίων είναι για την επιχείρηση που το πωλεί 7% και η τράπεζα αφαιρεί από τη συνολική αξία για την αγορά και την προπληρωμή 4%, η επιχείρηση που κάνει την πώληση εξακολουθεί να έχει ως ωφέλεια τη διαφορά ($7 - 4 = 3$) που παραμένει μετά την πώληση.

Σε αντίθετη περίπτωση, όταν δηλαδή η επιχείρηση που κάνει την πώληση προσφέρει στην Τράπεζα για το factoring 4% ενώ το πραγματικό περιθώριο κέρδους της από το σύνολο των τιμολογίων που πωλεί είναι 3%, από την πράξη έχει ζημιά 1%. Μπορεί αυτό να το κάνει για να αποκτήσει ρευστότητα έστω και με μικρή ζημιά, αν αντιμετωπίζει μεγάλη στενότητα κεφαλαίων. Αλλά σ' αυτή την περίπτωση ωφέλεια (κέρδος) έχει μόνο η τράπεζα που αγοράζει τις απαιτήσεις της επιχείρησης που τις πωλεί.

5.2.2 Ανάλυση του Factoring

Το factoring είναι μία μορφή χρηματοδοτικής συναλλαγής ανάμεσα σε εταιρείες, από τις οποίες, η μία είναι εταιρεία χρηματοδότησης (συνήθως τράπεζα) και λέγεται διεθνώς factor και η άλλη λέγεται factoree. Κατά τη μορφή αυτή της συναλλαγής, η τράπεζα – factor αγοράζει από τη factoree τις εμπορικές απαιτήσεις που έχει η δεύτερη από τρίτους με τρόπο αμετάκλητο. Και η μεν τράπεζα – factor αναλαμβάνει την είσπραξη των ποσών που οφείλονται στη factoree από τις πωλήσεις της πληρώνοντας σ' αυτή την αξία των τιμολογίων που έχουν εκδοθεί γι' αυτές τις πωλήσεις μειωμένη με τα δικαιώματά της (τόκους, προμήθεια συν έξοδα), η δε επιχείρηση – factoree απαλλάσσεται από την είσπραξη των τιμολογίων που πωλεί στην factor και παίρνει απ' αυτή το ποσό που της προκαταβάλλει.

Η συναλλαγή factoring πραγματοποιείται με σύμβαση που υπογράφεται από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη (factor και factoree) στην οποία καθορίζονται με λεπτομέρειες τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της καθεμίας πλευράς.

Η υλοποίηση της σύμβασης factoring γίνεται στην πράξη ως εξής : Η (εμπορική και βιομηχανική) εταιρεία factoree παραδίνει στη χρηματοδοτούσα τράπεζα – factor, στα συμφωνούμενα διαστήματα (π.χ. κάθε εβδομάδα) συγκεντρωτικό πίνακα των απαιτήσεών της έναντι τρίτων που προκύπτει από τα τιμολόγια που εκδόθηκαν. Η τράπεζα – factor όταν πάρει αυτό τον πίνακα κάνει ορισμένους ελέγχους και επαληθεύσεις και ξεκαθαρίζει ποια τιμολόγια της factoree δέχεται και ποια απορρίπτει. Από το συνολικό ποσό που προκύπτει από τα τιμολόγια που εγκρίθηκαν και δέχεται η factor να αγοράσει αφαιρείται το κόστος του factoring και το υπόλοιπο προκαταβάλλεται στην factoree.

Στο κόστος του factoring περιλαμβάνονται :

1. ο τόκος των προκαταβολών που δίνει η factor στην factoree, για τις απαιτήσεις της δεύτερης έναντι τρίτων, τις οποίες η factor θα εισπράξει σε μεταγενέστερο χρόνο και
2. η προμήθεια της τράπεζας – factor γι' αυτή τη συναλλαγή.

Συνήθως το κόστος του factoring ενοποιείται σ' ένα ποσοστό, στο οποίο συγχωνεύεται ο τόκος και η προμήθεια της factor και που ενδέχεται να είναι αρκετά υψηλό λ.χ. 4%, γιατί υπολογίζεται και ο κίνδυνος της τυχόν ζημίας.

Το factoring παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

1. Πλεονεκτήματα για την τράπεζα – factor είναι η υψηλή απόδοση των κεφαλαίων που διαθέτει. Μειονεκτήματα γι' αυτή είναι ο κίνδυνος ζημίας από τη μη είσπραξη των απαιτήσεων της factoree που αγόρασε .
2. Πλεονεκτήματα για τη factoree είναι
 - ◆ η άμεση ταμιακή διευκόλυνσή της με την προκαταβολή της αξίας των απαιτήσεών της έναντι τρίτων που παίρνει από την factor,
 - ◆ η απαλλαγή της από τον κίνδυνο της ζημίας από τη μη είσπραξη των (ή μέρους των) απαιτήσεων που εκχώρησε η factor και
 - ◆ η απαλλαγή της από τη φροντίδα της είσπραξης των απαιτήσεων που μεταβίβασε, αφού αυτή μεταφέρεται στην factor. Μειονέκτημα αποτελεί το υψηλό κόστος του factoring που μπορεί να είναι σε τέτοιο ύψος, ώστε να καταλήγει σε ζημία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το factoring αφορά κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας άμεσων καταναλωτικών αγαθών, με απαιτήσεις βραχυπρόθεσμες 3 – 6 μηνών. (Το forfaiting που είναι

προέκταση του factoring – βλ. παρακάτω – αφορά απαιτήσεις μέσο – μακροπρόθεσμες από 6 μήνες μέχρι 6 χρόνια).

5.2.3 Το factoring στην Ελλάδα – Interfactoring

Το factoring έχει εισαχθεί στην Ελλάδα με το Νόμο 1905/1990 και ήδη ορισμένες τράπεζες στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη έχουν στήσει ειδικά τμήματα και έχουν κάνει συμφωνίες αγοράς απαιτήσεων με διάφορες επιχειρήσεις κυρίως προμηθευτών, οι οποίοι μεταβιβάζουν τις απαιτήσεις που έχουν από πελάτες τους στους οποίους προμηθεύουν διάφορα είδη.

Ήδη αναπτύσσεται και ο θεσμός του Interfactoring που αποτελεί μεσολάβηση στο factoring που γίνεται σε ξένες χώρες. Ορισμένες τράπεζες έχουν υπογράψει συμβάσεις συνεργασίας μεσολάβησης (Interfactor Agreements) με factors ξένων χωρών, δηλαδή με ξένες τράπεζες, όπως, η Dresdner Bank Γερμανίας, η Midland Αγγλίας, η San Paolo di Torino της Ιταλίας και η Bank of New York των Η.Π.Α. Έχουν επίσης συμβάσεις συνεργασίας με έλληνες εξαγωγείς για την ανάληψη του Interfactoring με ξένες τράπεζες, που αποτελούν factors των ξένων επιχειρήσεων οι οποίες εισάγουν στις χώρες τους εμπορεύματα που εξάγουν σ' αυτές έλληνες εξαγωγείς.

5.3 Φορβάϊτινγκ – Forfaiting

Όπως αναφέραμε το forfaiting αποτελεί προέκταση του factoring με τη διαφορά ότι αφορά μέσες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις 6 μηνών έως 6 ετών (ενώ το factoring αφορά βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις 3 μηνών). Οι χρηματοδοτήσεις στο forfaiting γίνονται για αγορά απαιτήσεων από πωλήσεις κεφαλαιουχικών αγαθών (όπως, μηχανολογικού εξοπλισμού).

Επιπλέον, στην περίπτωση του forfaiting, όταν η τράπεζα αγοράζει απαιτήσεις επιχειρήσεων που προέρχονται από πωλήσεις κεφαλαιουχικών αγαθών στο εξωτερικό, αναλαμβάνει και τους κινδύνους που παρουσιάζουν αυτές οι πωλήσεις. Οι απαιτήσεις των εξαγωγέων έναντι των εισαγωγέων βασίζονται σε τιμολόγια πώλησης που συνοδεύονται συνήθως από συναλλαγματικές.

Ο αγοραστής των απαιτήσεων, forfaiter – τράπεζα κάνει τη συναλλαγή forfaiting (όπως και στο factoring ο factor) με ωφέλεια ένα επιτόκιο που αποτελεί σύνθεση :

1. του τόκου απασχόλησης κεφαλαίου από το χρονικό σημείο της προπληρωμής των απαιτήσεων στον πωλητή τους μέχρι το χρονικό σημείο της είσπραξής τους από τους οφειλότες των απαιτήσεων και
2. της προμήθειας που εισπράττει η τράπεζα.

Όπως σημειώσαμε και πιο πάνω, το forfaiting εξυπηρετεί πολύ τις συναλλαγές με το εξωτερικό. Ο εξαγωγέας ενός κεφαλαιουχικού αγαθού γνωστοποιεί στην τράπεζα – forfaiter όλα τα στοιχεία τα σχετικά

α) μ' εκείνον που θα πραγματοποιήσει την εισαγωγή σε μία ξένη χώρα,

β) με το συγκεκριμένο κεφαλαιουχικό αγαθό που αποτελεί το αντικείμενο της εισαγωγής,

γ) με τον τρόπο εξόφλησης του τιμολογίου πώλησης που συμφωνείται (π.χ. με συναλλαγματική) και

δ) με τις παρεχόμενες εγγυήσεις από τον εισαγωγέα (η καλύτερη δυνατή ασφάλεια είναι αν ο εισαγωγέας καταθέσει υπέρ του εξαγωγέα τραπεζική εγγυητική επιστολή).

Η τράπεζα – forfaiter μετά από έλεγχο των παραπάνω στοιχείων συγκατατίθεται ή όχι στη χρηματοδότηση (προπληρωμή του τιμολογίου εξαγωγής). Αν συγκατατίθεται, συμφωνείται και η ωφέλεια που θα έχει ο forfaiter από την συναλλαγή (τόκος + προμήθεια σε ενιαίο επιτόκιο).

Στη συνέχεια προεξοφλεί την απαίτηση του εξαγωγέα παρακρατώντας το ποσό που προκύπτει από την παραπάνω συμφωνία και το οποίο αποτελεί την έκπτωση από τη συνολική αξία του τιμολογίου.

Μ' αυτόν τον τρόπο, ο εξαγωγές προεισπράττει το ποσό που αντιστοιχεί στο υπόλοιπο του τιμολογίου (μετά την έκπτωση) και από τη στιγμή εκείνη οφειλέτης της τράπεζας – *forfaiter* είναι ο εισαγωγέας της ξένης χώρας ή η τράπεζα που χορήγησε την εγγυητική επιστολή υπέρ του εξαγωγέα.

Εξάλλου, η τράπεζα – *forfaiter* που υποκαθιστά τον εξαγωγέα αναλαμβάνει, όπως αναφέραμε και όλους τους σχετικούς κινδύνους (από ανωμαλία οικονομικών ή πολιτικών συνθηκών, όπως είναι η διαταραχή των συναλλαγματικών ισοτιμιών, οι πολιτικές διαταραχές και κοινωνικές εξεγέρσεις κ.λ.π.).

Η σύμβαση *forfaiting* – όπως είναι και η *factoring* – είναι συμφέρουσα για τον εξαγωγέα, αν το κόστος της αφήνει περιθώριο κέρδους σ' αυτόν. Αν το κόστος (ενιαίο επιτόκιο από τον τόκο και την προμήθεια του *forfaiter*) είναι υψηλότερο από το κέρδος που προσδοκούσε ο εξαγωγέας από την πράξη αυτή, τότε αυτή είναι ζημιογόνος.

Ο *forfaiter* φροντίζει ώστε η είσπραξη της αξίας του τιμολογίου από τον εισαγωγέα να είναι κατά το δυνατόν ασφαλέστερη και στον καθορισμένο χρόνο, ώστε οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει να είναι κατά το δυνατόν λιγότεροι.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, ενώ ως προς το *factoring* – που αφορά κυρίως συναλλαγές στο εσωτερικό και απαιτήσεις βραχυπρόθεσμες – τα πράγματα είναι απλούστερα, ως προς το *forfaiting* που αφορά εισαγωγές / εξαγωγές και μέσο – μακροπρόθεσμες απαιτήσεις, τα πράγματα είναι σύνθετα και οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τις σχετικές

συμφωνίες και συναλλαγές είναι πολλοί και ως προς πολλά, απρόβλεπτοι και ευμετάβλητοι. Έτσι, ο forfaiter πρέπει :

α) να σταθμίσει καλά τις διεθνείς οικονομικές συνθήκες,

β) να ερευνήσει τις οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που επικρατούν και προβλέπεται να επικρατήσουν στη χώρα όπου γίνεται η εισαγωγή και

γ) να εξετάσει πολλά στοιχεία του εισαγωγέα, πράγμα δύσκολο γιατί αυτός βρίσκεται σε μία ξένη χώρα.

Λόγω αυτής της δυσχέρειας και των αυξανόμενων κινδύνων που αντιμετωπίζει ο forfaiter, ιδιαίτερα στην περίπτωση που οι παρεχόμενες εγγυήσεις από τον εισαγωγέα είναι περιορισμένες, το κόστος του forfaiting (που αποτελεί την ωφέλεια της τράπεζας – forfaiter) είναι αυξημένο.

5.4 Φρανσάϊζινγκ – Franchising

5.4.1 Έννοια

Το franchising είναι θεσμός εμπορικής συνεργασίας, που έχει αναπτυχθεί μετά το 1980 και πολλές τράπεζες στο εξωτερικό έχουν στήσει ειδικά τμήματα που ασχολούνται με την χρηματοδότηση των δικτύων franchising. Αυτό είναι ένα νέο τραπεζικό προϊόν που δεν θα αργήσει να εισαχθεί και στη χώρα μας.

Με τη σύμβαση franchising (που θα μπορούσε ν' αποκληθεί «δικαιόχρηση» ή «χρήση δικαιωμάτων») ένας φορέας έμπορος ή βιομήχανος («δικαιοπάροχος» - franchiser) παραχωρεί σε έναν άλλο («δικαιούχο» - franchisee) το σύνολο ή μέρος των δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας (επωνυμία, εμπορικό σήμα, σύμβολα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας κ.α.) έναντι ανταλλάγματος και με σκοπό την εμπορική εκμετάλλευση ορισμένων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Η προσφορά του δικαιούχου – franchiser αφορά δικαιώματα χρήσης, παροχή τεχνολογίας και τεχνική και εμπορική υποστήριξη, ενώ η προσφορά του δικαιοπαρόχου – franchisee αφορά, επιχειρηματική ενέργεια, δράση και διάθεση υλικού κεφαλαίου, με ανάληψη και του σχετικού επενδυτικού κινδύνου.

Σκοπός της συνεργασίας είναι η δημιουργία μιας αλυσίδας διανομής προϊόντων ή υπηρεσιών, με ενιαία εμφάνιση, διαχείριση, μεθόδους marketing κ.α.

Η συνεργασία είναι επωφελής και για τα δύο μέρη, ανάλογα με το αντάλλαγμα που παίρνει ο franchiser από τον franchisee.

5.4.2 Κύρια είδη του franchising

Τα κυριότερα είδη του είναι :

- *Εμπορικό franchising ή διανομής προϊόντων.* Αφορά τη διανομή σειράς προϊόντων ορισμένης κατηγορίας και κυρίως, ειδών διατροφής, κλωστοϋφαντουργίας, υποδηματοποιίας, επιπλοποιίας, βιομηχανικών οικιακών συσκευών κ.α.
- *Franchising υπηρεσιών.* Αφορά την τεχνική και οργανωτική ενοποίηση μονάδων παροχής υπηρεσιών, όπως ξενοδοχείων, εστιατορίων, ταξιδιωτικών γραφείων κ.α.
- *Franchising συνεργασίας.* Αφορά την ισότιμη συνεργασία του franchiser με τον franchisee π.χ. με ανταλλαγές προσωπικού κ.α.
- *Franchising βάσει γεωγραφικής περιοχής.* Εξαρτάται από την γεωγραφική έκταση της συμφωνίας που μπορεί να είναι, για μία χώρα ολόκληρη, για μία περιφέρεια ή για μία πόλη.

5.4.3 Ο ρόλος των τραπεζών

Η ανάπτυξη του θεσμού του franchising συναρτάται προς τη χρηματοδότηση των δικαιοδόχων – franchisees για την ανάπτυξη των δικτύων franchising.

Ο franchisee πρέπει, όχι μόνο να μπορεί να εξασφαλίζει επαρκή τραπεζική χρηματοδότηση, αλλά και επιπλέον να βοηθείται και με άλλες επιπλέον υπηρεσίες. Πρέπει να εξασφαλίζει δάνεια για τον απαιτούμενο τεχνικό και τεχνολογικό εξοπλισμό όπως επίσης και για τις αναγκαίες κτιριακές εγκαταστάσεις.

Ως προς τις λοιπές υπηρεσίες, πρέπει να επιτυγχάνει γρήγορη μεταβίβαση δικαιωμάτων από τους δικαιοδόχους στους δικαιοπάροχους μέσω λογαριασμών που λειτουργούν με ηλεκτρονικά μέσα.

Για το σκοπό αυτό, η τράπεζα εξετάζει, αφενός τις συνθήκες και τους όρους της σύμβασης franchising και αφετέρου την καταλληλότητα του δικαιοδόχου.

Για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης του franchisee (που ενδιαφέρει τον franchiser για την είσπραξη όσο το δυνατόν υψηλότερων δικαιωμάτων) ενδέχεται να παρέχονται εγγυήσεις από τον franchiser προς την τράπεζα.

Εξάλλου, ο franchiser υποχρεώνεται να ενημερώνει την τράπεζα ως προς την οικονομική συμπεριφορά του franchisee απέναντί του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΤΟ Γ' Κ.Π.Σ. ΩΣ ΜΕΣΩ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε.

6.1 Εισαγωγή

Ο στρατηγικός στόχος της Ελληνικής οικονομίας, μετά την ένταξη στην ΟΝΕ, είναι η δημιουργία της ανταγωνιστικότητας με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ανταγωνιστικότητα ενδυναμώνετε συνέχεια με άξονες την καινοτομία / τεχνολογική αναβάθμιση, την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση είναι η καλύτερη εγγύηση τόσο της οικονομικής ευημερίας όσο και της κοινωνικής συνοχής. Ένα παραγωγικό σύστημα μπορεί να τονώσει την ανταγωνιστικότητα εάν επιχειρηθεί με διαφορετικούς τρόπους, άλλοι από αυτούς εστιάζονται σε ποσοτικά και άλλοι σε ποιοτικά χαρακτηριστικά της επιδιωκόμενης παραγωγικής ανασυγκρότησης :

- Στην περισσότερο δυναμική και απαιτητική της εκδοχή, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας εστιάζεται κυρίως στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών, ενισχύοντας τον σχεδιασμό, την καινοτομία, την προσαρμοστικότητα στα μεταβαλλόμενα σήματα της ζήτησης, την αξιοπιστία των χρόνων παράδοσης, τις εξειδικευμένες γνώσεις, την ευρηματικότητα και την πρωτοτυπία καθώς και την αξιοποίηση των τεράστιων ευκαιριών που προσφέρει η δημιουργική αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας.

- Στην περισσότερο παραδοσιακή και ποσοτική της έκφανση, η ανταγωνιστικότητα ορίζεται ως βελτίωση της σχέσης κόστους / τιμής των παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών.

Η Ελληνική οικονομία κατά την τελευταία τετραετία έχει σημειώσει σταθερή πρόοδο στις επιδόσεις της. Στη σταδιακή μείωση των επιτοκίων, στο δραματικό περιορισμό του πληθωρισμού και στη δημιουργία ευνοϊκότερων προϋποθέσεων εμπιστοσύνης στις προοπτικές της οικονομίας και βελτίωσαν το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Η παραγωγικότητα της εργασίας, παρά τις θετικές αυτές εξελίξεις, παραμένει κάτω από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ η Ελληνική οικονομία είναι ακόμη κυρίως προσανατολισμένη προς δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας, όπου η ποιότητα, ο σχεδιασμός, η καινοτομία και ο βαθμός εξειδίκευσης των προϊόντων (αγαθών και υπηρεσιών) είναι χαμηλή.

Στην Ελλάδα το παραγωγικό σύστημα έχει σε μεγάλο βαθμό την εικόνα της παρακμής. Σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζει ορισμένος αριθμός επιχειρήσεων στην αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της αγοράς, ενώ κάποιες άλλες παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προσαρμοστικότητας και σημαντικές επιδόσεις στις αναδυόμενες συνθήκες της νέας αγοράς.

Σε αυτό το πλαίσιο η στρατηγική για την ενίσχυση της ποιοτικά προσανατολισμένης ανταγωνιστικότητας στη μεταποίηση και στις υπηρεσίες στοχεύει τόσο στην ενίσχυση των ανταγωνιστικών ικανοτήτων των επιχειρήσεων που ήδη λειτουργούν, όσο και στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων που θα αξιοποιούν την καινοτομία και θα κάνουν χρήση νέων τεχνολογιών.

Σαφώς χρειάζεται η έρευνα και η ενδυνάμωση της χώρας μας στις δραστηριότητες της υψηλής προστιθέμενης αξίας και για το σκοπό αυτό

απαιτείται μεταβολή της επιχειρηματικής νοοτροπίας και στρατηγικής σε όλο το παραγωγικό σύστημα.

Η αναδιάρθρωση και ενδυνάμωση της βιομηχανικής βάσης της χώρας καθώς και η διατήρηση ενός επιπέδου επενδύσεων υψηλότερου του κοινοτικού μέσου όρου αποτελούν βασικά ζητούμενα της πολιτικής προς τις επιχειρήσεις.

6.1.1 Το Γ' Κ.Π.Σ. με μία ματιά

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 αποτελεί ισχυρό εργαλείο και καθοριστικό μοχλό για την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή, τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Σε μία κρίσιμη καμπή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και στις σημερινές ανταγωνιστικές συνθήκες, η Ελλάδα εξασφαλίζει σημαντικούς πόρους, που θα της επιτρέψουν να προσεγγίσει τις οικονομίες και το βιοτικό επίπεδο των άλλων χωρών της Ε. Ε. και να αντιμετωπίσει τα μεγάλα προβλήματα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας, το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης σχεδιάστηκε από την Ελλάδα, μέσα από διαφανείς και ανοικτές διαδικασίες με την κοινωνία, και υλοποιείται με την συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ε.Ε. Ένα πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες και τις μελλοντικές συνθήκες ανταγωνισμού που θα αντιμετωπίσει η χώρα μας, στο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον.

Οι συνολικοί πόροι του Γ' Κ.Π.Σ. και του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται σε 47,54 δις Ευρώ (16,2 τρις δρχ.). Η δημόσια δαπάνη, εθνική και κοινοτική, ανέρχεται σε 36,68 δις Ευρώ (12,5 τρις δρχ.). Η εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε 10,86 δις Ευρώ (3,7 τρις δρχ.). Επισημαίνεται ότι παραμένουν ως αποθεματικά (επίδοσης και προγραμματισμού) ακατανέμητοι πόροι για το Γ' Κ.Π.Σ. ύψους 2,29 δις

Ευρώ (780 δις δρχ.) που θα κατανεμηθούν κατά τη διάρκεια της νέας προγραμματικής περιόδου με συγκεκριμένα κριτήρια επίδοσης και αποτελεσματικότητας.

Η βελτίωση των συνθηκών της Ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο εφαρμογής του 2^{ου} Κ.Π.Σ. (1994 – 1999), η συμβολή του ίδιου του 2^{ου} Κ.Π.Σ. και τα μέτρα για την επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας και διαρθρωτικών αλλαγών, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη απόδοση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας η οποία συνεχίζεται και κατά την περίοδο 2000 – 2006.

Ως επιστέγασμα μιας τριετούς προσπάθειας και μιας ανοικτής συμμετοχικής διαδικασίας με την κοινωνία, το Γ' Κ.Π.Σ. αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικών, θεσμών και χρηματοδοτικών μέσων, συνδυάζει με τους στόχους και τις προτεραιότητες και εφαρμόζεται μέσω ενός εξειδικευμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η χώρα μας :

- Υλοποιεί 25 Προγράμματα που περιλαμβάνονται στο Κ.Π.Σ. και με τη συνδρομή των Διαρθρωτικών Ταμείων Ε. Ε., καθώς και τα έργα Περιβάλλοντος και Μεταφορών με τη συνδρομή του Ταμείου Συνοχής.
- Επεξεργάστηκε και εφαρμόζει ένα πλαίσιο κανονισμών και θεσμών με στόχο την εύρυθμη λειτουργία του συνολικού συστήματος διοίκησης των Προγραμμάτων και παραγωγής των έργων.
- Συγκρότησε τις Αρχές των Προγραμμάτων, υπεύθυνες για την παρακολούθηση, τη διαχείριση, τους ελέγχους και τις πληρωμές των έργων.
- Εξασφάλισε τους χρηματοδοτικούς πόρους που πρέπει να διατεθούν για την ολοκλήρωση των Προγραμμάτων.

➤ Προέβη σε ορθολογική κατανομή των πόρων, με στόχο την εξυπηρέτηση των προτεραιοτήτων που είναι :

- Η σταθερή επιδίωξη για πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας.
- Η αντιμετώπιση του υψηλού επιπέδου ανεργίας και η βελτίωση των υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η διασφάλιση της προόδου στον τομέα του περιβάλλοντος.
- Η αντιμετώπιση των διοικητικών αδυναμιών και των προβλημάτων κυρίως διαχείρισης και υλοποίησης που απορρέουν από αυτές.
- Η αντιμετώπιση του ελλείμματος βασικών υποδομών.
- Η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών τομέων της οικονομίας.
- Η κάλυψη της καθυστέρησης στον τομέα των καινοτομιών, και ιδίως της Κοινωνίας της Πληροφορίας, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.
- Η αντιμετώπιση των ελλειμμάτων στους τομείς που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής.
- Η άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων και η σύγκλιση των Ελληνικών Περιφερειών με τις άλλες Ευρωπαϊκές.

Ο τρόπος υλοποίησης των Πράξεων (έργα και δράσεις του Γ' Κ.Π.Σ.) που εφαρμόζει η χώρα μας εγγυάται στο μέγιστο βαθμό τη διαφάνεια στην επιλογή και τη χρηματοδότηση, τον ορθολογισμό στην παρακολούθηση και διαχείριση, την ακρίβεια και αποτελεσματικότητα των ελέγχων και την ουσιαστική διαχείριση της πληροφορίας.

Τα Προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ. αφορούν όλο τον Ελληνικό πληθυσμό. Οι δικαιούχοι και οι ωφελούμενοι είναι οι άνεργοι, οι νέοι, οι γυναίκες, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, τα άτομα κοινωνικά ευπαθών

ομάδων, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι επιχειρήσεις τους, δημόσιες υπηρεσίες και οι οργανισμοί, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κ.λ.π., σε όλους τους τομείς της παραγωγικής και της κοινωνικής δραστηριότητας (Αγροτική ανάπτυξη, Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, Τουρισμός, Τεχνολογική έρευνα και καινοτομία, Κοινωνία της Πληροφορίας, Ενέργεια, Περιβάλλον, Κοινωνικές υποδομές και δημόσια Υγεία, Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες, αστική ανάπτυξη, ανάπτυξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών).

Τα αποτελέσματα από τη μέχρι σήμερα πορεία εφαρμογής του Γ' Κ.Π.Σ., καταγράφουν ήδη μία εξαιρετικά σημαντική πρόοδο η οποία έχει επιτευχθεί. Η πρόοδος αυτή, καθώς και τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις από την εφαρμογή των Προγραμμάτων, αποτιμάται με τις διαδικασίες αξιολόγησης.

Η υλοποίηση των Προγραμμάτων του Γ' Κ.Π.Σ. αναμένεται να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, εμβάθυνση της ενσωμάτωσης της Ελλάδας στην Ε. Ε. και πραγματική σύγκλιση.

6.2 Η τελική έγκριση του Γ' Κ.Π.Σ.

Στις 30 Ιουλίου 2002 εγκρίθηκε από το Κολέγιο των επιτρόπων στις Βρυξέλλες το ελληνικό Κοινοτικό Πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2000 – 2006. Ο στόχος του είναι η οικονομική ανάπτυξη και η συνοχή της χώρας, έχει προϋπολογισμό άνω των 15 τρις. δρχ.

Το Γ' Κ.Π.Σ. διαρθρώνεται γύρω από επτά στρατηγικούς άξονες ανάπτυξης :

- ✓ Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, με έμφαση στους τομείς της Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

- ✓ Ανάπτυξη δικτύου σύγχρονων υποδομών μεταφορών (υποδομές οδοποιίας, λιμένων, αεροδρομίων, σιδηροδρόμων και αστικών μεταφορών).
- ✓ Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας στους τομείς της μεταποίησης, των υπηρεσιών, του τουρισμού, της ενέργειας και της έρευνας & τεχνολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στην τόνωση της επιχειρηματικότητας και στην διείσδυση των νέων τεχνολογιών.
- ✓ Ανάπτυξη της υπαίθρου και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας και αλιείας.
- ✓ Βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, με έμφαση στους τομείς Πολιτισμού, Υγείας – Πρόνοιας και Περιβάλλοντος.
- ✓ Προώθηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας, στους τομείς της Εκπαίδευσης, της Δημόσιας Διοίκησης, της Απασχόλησης και της Επιχειρηματικότητας.
- ✓ Προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής των Περιφερειών της χώρας.

Οι συγκεκριμένοι στρατηγικοί άξονες θα υλοποιηθούν με 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Στόχος του Προγράμματος είναι η ίση κατανομή σε ολόκληρη τη χώρα και η επιτάχυνση των ρυθμών πραγματικής σύγκλισης της ελληνικής οικονομίας. Τελικός στόχος θα είναι στο τέλος της τρέχουσας δεκαετίας να εξομοιωθεί το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων με το μέσο όρο των χωρών – μελών της Ε. Ε.

Με τη συμμετοχή της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, το Γ΄ Κ.Π.Σ. απαιτεί σημαντικές μεταρρυθμίσεις και την υιοθέτηση μίας νέας αντίληψης στο σχεδιασμό, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο των αναπτυξιακών προγραμμάτων, ώστε να

επιτυγχάνεται το μέγιστο αποτέλεσμα προς όφελος της ανάπτυξης και της συνοχής της χώρας. Οι ιδιαίτερα αυξημένοι πόροι, οι πιο απαιτητικοί κανονισμοί, οι σημαντικές καινοτομίες και η εν γένει απαίτηση για περισσότερη ποιότητα αποτελούν τους βασικούς παράγοντες που καθορίζουν την αυξημένη φιλοδοξία για την επιτυχία του Γ' Κ.Π.Σ. Το σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων πρέπει να συγχρονιστούν με τη λειτουργία του νέου συστήματος, έτσι ώστε να προωθηθούν με ταχύτητα και συνέπεια οι αναπτυξιακές παρεμβάσεις.

6.3 Το μακροοικονομικό πλαίσιο

6.3.1 Σύγκλιση – Δημόσια οικονομία – Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις

Κατά την περίοδο 1994 – 99 η Ελληνική οικονομία συνέκλινε προς το μέσο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε όρους αγοραστικής δύναμης, ανήλθε στο 66,9% του μέσου όρου της Ε. Ε. το 1999. Από το 1997 η αύξηση του Α.Ε.Π. σε πραγματικούς όρους έχει επιταχυνθεί οδηγώντας σε ένα μέσο ποσοστό αύξησης 2,8% την περίοδο 1994 – 99, το οποίο είναι υψηλότερο του μέσου ποσοστού της Ε. Ε. 2,3%. Αυτό οφείλεται κυρίως στην ισχυρή εγχώρια ζήτηση, η οποία τροφοδοτείται από τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Η αύξηση του Α.Ε.Π. σε πραγματικούς όρους κυμαίνεται το 2000 – 2001, στο 3,9% το 2000 και στο 4,0% το 2001 (σε σύγκριση με 3,2% στην Ε. Ε.).

Α.Ε.Π. και αγορά εργασίας στην Ελλάδα 1994 – 2001

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Μεταβολή Α.Ε.Π.									
Ετήσια % μεταβολή	-1,6	2,0	2,1	2,4	3,4	3,7	3,5	3,9	4,0
Κατά κεφαλή Α.Ε.Π.									
Σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΕΕ=100)	63,9	64,7	65,8	66,7	65,6	65,8	66,9	67,1	67,8
Απασχόληση									
Ετήσια % μεταβολή	1,0	1,9	0,9	-0,4	-0,3	3,4	1,2	1,3	1,3
Ανεργία % Εργατικού Δυναμικού									
	8,6	8,9	9,2	9,6	9,8	10,7	10,4	10,0	9,6
Αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης									
Ετήσια % μεταβολή	14,2	11,1	8,9	8,2	5,5	4,7	2,5	2,5	2,6

Πηγή : Προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Άνοιξη 2000.

Σημείωση : Πραγματικά στοιχεία για την περίοδο 1993 – 99 προβλέψεις για την περίοδο 2000 – 2001.

Τα δημοσιονομικά μεγέθη παρουσιάζουν συνεχή βελτίωση από το 1994. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σύγκλισης του 1999 το έλλειμμα έπεσε στο 1,5% του Α.Ε.Π. το 1999 και το ακαθάριστο χρέος έπεσε στο 104,2% του Α.Ε.Π. Προβλέπεται δε ότι το έλλειμμα και το ακαθάριστο χρέος θα συνεχίσουν να μειώνονται σταθερά κατά την περίοδο 2000 – 2002, όχι μόνο λόγω της μείωσης των πληρωμών για τόκους, ως επακόλουθο των χαμηλότερων επιτοκίων, αλλά επίσης λόγω της περικοπής των τρεχουσών δημοσίων δαπανών, του εξορθολογισμού του συστήματος κοινωνικών παροχών, της επιταχυνόμενης

ιδιωτικοποίησης των δημοσίων επιχειρήσεων (και της χρησιμοποίησης των εσόδων από τις ιδιωτικοποιήσεις για τη μείωση του ακαθάριστου χρέους), και των πρόσθετων μέτρων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του φορολογικού συστήματος. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες, όμως, προβλέπεται ότι θα αυξηθούν και αυτό θα πρέπει να συμβάλλει στη συνέχιση της αύξησης του Α.Ε.Π.

6.4 Περιφερειακές ανισότητες

6.4.1 Γενική κατάσταση και τάσεις

Το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. στην Ελλάδα αντιστοιχούσε στο 66,9% του μέσου όρου της Ε. Ε. το 1999. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 διαπιστώνεται σύγκλιση, που κυρίως οφείλεται στην αποτελεσματικότερη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική της περιόδου, καθώς και στα αναπτυξιακά προγράμματα που υλοποιήθηκαν μέσω του 1^{ου} και κυρίως του 2^{ου} Κ.Π.Σ.

Το χαμηλό κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. στην Ελλάδα οφείλεται κυρίως στη χαμηλή παραγωγικότητα και εν μέρει στα σχετικά χαμηλά ποσοστά απασχόλησης. Κύριος παράγοντας που επηρεάζει σημαντικά τις οικονομικές επιδόσεις είναι η παραγωγικότητα. Η εικόνα αυτή αποτυπώνεται και στο επίπεδο των περιφερειών με ορισμένες περιφέρειες, όπως η Αττική, να είναι αναλογικά σε καλύτερη θέση τόσο σε ότι αφορά την παραγωγικότητα, όσο και την απασχόληση. Η ανταγωνιστικότητα του παραγωγικού τομέα συνδέεται επίσης με την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού.

Οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα δεν είναι τόσο έντονες όσο σε άλλες χώρες της Ε. Ε. Σε περιφερειακό επίπεδο υπάρχει στενή συσχέτιση μεταξύ επιπέδων εισοδήματος και ανεργίας. Οι περιφέρειες με τους ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης παρουσιάζουν τάσεις χαμηλότερων επιπέδων ανεργίας και μέσου όρου μακροχρόνιας ανεργίας (σε σύγκριση

με την Ε. Ε.). Εξαίρεση από τη διαπίστωση αυτή είναι το υψηλότερο επίπεδο «αστικής» ανεργίας στην Αττική. Εξάλλου, οι περιφέρειες της ορεινής ενδοχώρας οι οποίες παρουσιάζουν υστέρηση, αντιμετωπίζουν υψηλή ανεργία, μεγάλο μέρος της οποίας είναι μακροχρόνια ανεργία. Η Ήπειρος είχε ποσοστό ανεργίας 13,6% στο δεύτερο τρίμηνο του 1998, από το οποίο το 67% αφορά ανέργους για χρονική περίοδο μεγαλύτερη του έτους (είναι μία από τις χαμηλότερες επιδόσεις στην Ε. Ε.). Το υψηλό επίπεδο μακροχρόνιας ανεργίας δείχνει ότι σε ορισμένες τουλάχιστον περιφέρειες το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι μόνο η αύξηση του συνολικού αριθμού θέσεων εργασίας, αλλά και η επανένταξη ενός σημαντικού και αυξανόμενου τμήματος του πληθυσμού που αντιμετωπίζει δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

6.4.2 Υποδομή

Στον τομέα των οδικών μεταφορών, παρά τη βελτίωση που παρουσιάστηκε κατά την περίοδο 1990 – 1996, η οδική υποδομή υψηλής ποιότητας (όπως μετράται σε όρους δικτύου αυτοκινητοδρόμων), δεν είναι αρκετά αναπτυγμένη. Με βάση δείκτη της Ε. Ε. σταθμισμένο ως προς τον πληθυσμό και την εδαφική έκταση, το 1996 η ποιότητα της οδικής υποδομής σε όρους αυτοκινητοδρόμων ήταν στο 31% του μέσου όρου της Ε. Ε., σε σύγκριση με 9% το 1990. Σημαντικές είναι οι διακυμάνσεις σε περιφερειακό επίπεδο. Η Αττική προσεγγίζει το 75% περίπου του μέσου όρου της Ε. Ε., ενώ αρκετές περιφέρειες δεν διαθέτουν αυτοκινητοδρόμους. Ο αντίστοιχος δείκτης σε όρους συνολικού οδικού δικτύου είναι επίσης πολύ χαμηλότερος του μέσου όρου της Ε. Ε., (36% του μέσου όρου της Ε. Ε. το 1996), αν και οι περιφερειακές διακυμάνσεις είναι λιγότερο έντονες απ' ό,τι οι αντίστοιχες διακυμάνσεις στην περίπτωση των αυτοκινητοδρόμων.

Τέλος, ως προς την πυκνότητα της κυκλοφορίας, όπως μετράται από το πλήθος των οχημάτων κατά κεφαλήν, σε εθνικό επίπεδο κυμαίνεται στο 62% του μέσου όρου της Ε. Ε., με σημαντικές διακυμάνσεις μεταξύ των περιφερειών (από 41% στην Ήπειρο έως 87% στην Αττική), ενώ ταυτόχρονα διαπιστώνονται σοβαρά κυκλοφοριακά προβλήματα στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Στον τομέα των σιδηροδρόμων, το συνολικό μήκος των ανά την επικράτεια σιδηροδρομικών γραμμών αντιστοιχούσε το 1996 στο 47% του μέσου όρου της Ε. Ε. (και πάλι με στάθμιση ως προς τον πληθυσμό και την έκταση της χώρας). Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι το ποσοστό αυτό επηρεάζεται σημαντικά από το γεγονός ότι δεν είναι εφικτή η ύπαρξη σιδηροδρομικού δικτύου, ιδιαίτερα σε ορισμένες περιφέρειες (νησιωτικές και ορεινές περιοχές). Σχετικά με την ποιότητα του σιδηροδρομικού δικτύου, το 12% είναι δίκτυο διπλής τροχιάς, ενώ δεν έχει ηλεκτροδοτηθεί κανένα τμήμα του κυρίως κορμού. Σημαντικές διακυμάνσεις παρατηρούνται σε περιφερειακό επίπεδο.

Στον ενεργειακό τομέα, η Ελλάδα έχει τα εξής βασικά χαρακτηριστικά : Επίπεδο κατανάλωσης ενέργειας ανά μονάδα Α.Ε.Π. (ένταση ενέργειας) που αντιστοιχεί στο 132% του μέσου όρου της Ε. Ε., ενώ η συνολική κατανάλωση ενέργειας αντιστοιχεί στο 64% του μέσου όρου της Ε. Ε. και ο βαθμός εξάρτησης από εισαγόμενη ενέργεια είναι της τάξεως του 87%. Σημαντικές διακυμάνσεις παρατηρούνται σε περιφερειακό επίπεδο. Ενώ σε μέσο επίπεδο χώρας η κατά κεφαλήν κατανάλωση ενέργειας είναι 59% το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 23% για τη Δυτ. Ελλάδα έως 158% για τη Στερεά Ελλάδα (υπολογίζεται ότι η κατά κεφαλή κατανάλωση ενέργειας είναι αντιπροσωπευτική της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας).

Σχετικά με την υποδομή τηλεπικοινωνιών ένας βασικός δείκτης είναι το πλήθος τηλεφωνικών γραμμών, ενώ η αναλογία των γραμμών

που είναι συνδεδεμένες με ψηφιακά κέντρα αποτελεί εύλογη ένδειξη της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σε ότι αφορά το πλήθος των διαθέσιμων γραμμών, ο σχετικός δείκτης κυμαίνεται από 39,1 γραμμές ανά 100 κατοίκους στη Στερεά Ελλάδα έως 63,6 που είναι ο αντίστοιχος δείκτης στην Αττική. Σχετικά με την ψηφιακοποίηση, η Ελλάδα μέχρι το 1996 υστερούσε σημαντικά έναντι των χωρών της Ε. Ε. (ελάχιστες περιφέρειες είχαν πλέον του 50% ψηφιακά δίκτυα). Τα τελευταία χρόνια η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά.

Στον τομέα του περιβάλλοντος, το 45% του πληθυσμού συνδέεται με σταθμούς βιολογικού καθαρισμού των λυμάτων, ενώ η κατά κεφαλή παραγωγή απορριμμάτων στους δήμους της χώρας αντιστοιχεί στο 67% του μέσου όρου της Ε. Ε. Η δυνατότητα διαχείρισης αστικών απορριμμάτων κατά τρόπο σύμφωνο με τις Οδηγίες Ε.Ο.Κ. κυμαίνεται σήμερα στο 25%.

Συμπερασματικά παρά τα επιτεύγματα των δύο προηγούμενων Κ.Π.Σ., η Ελλάδα έχει ακόμα ανεπάρκειες σε βασικές υποδομές, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα έχει η διασφάλιση αποτελεσματικότερης παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

6.4.3 Ανθρώπινοι πόροι

Το ποσοστό των νέων που συνεχίζουν τις σπουδές τους πέραν της υποχρεωτικής εκπαίδευσης αποτελεί ένα κρίσιμο δείκτη σε ότι αφορά το ανθρώπινο κεφάλαιο. Στην Ε.Ε. το μέσο ποσοστό συμμετοχής στην εκπαίδευση των νέων ηλικίας 15 – 18 ετών είναι 87%, ενώ στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό κινείται στο επίπεδο του 75% περίπου. Η διαφορά αυτή που παρατηρείται στην εκπαίδευση πέραν της υποχρεωτικής, αντικατοπτρίζεται επίσης στο επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού ηλικίας 25 – 59 ετών. Στην Ελλάδα πλέον του 50% αυτής της ηλικιακής ομάδας κινείται στο χαμηλότερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ε.Ε. είναι 40%. Από την άλλη πλευρά, ηλικίας 25 – 59 ετών έχει εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου, το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι 17%. Οι σχετικοί δείκτες για την περιφέρεια της Αττικής είναι κατά πολύ υψηλότεροι από το μέσο όρο της χώρας, ενώ, αντιθέτως, το ποσοστό των κατοίκων με πανεπιστημιακή μόρφωση στη Δυτική Ελλάδα και στο Νότιο Αιγαίο κινείται κάτω του 10%.

Μια ανάλυση του νεώτερου σε ηλικία ενεργού πληθυσμού (μεταξύ 25 και 34 ετών), δείχνει μία σαφή βελτίωση. Το ποσοστό της ηλικιακής αυτής ομάδας που έχει μόνο στοιχειώδη εκπαίδευση μειώνεται σε λιγότερο από το ένα τρίτο, ενώ το ποσοστό του πληθυσμού με εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου αυξάνεται και υπερβαίνει το 20%, ποσοστό το οποίο εν γένει αντιστοιχεί στο μέσο όρο της Ε.Ε.. Οι σχετικοί δείκτες και στην περίπτωση αυτή διαφοροποιούνται μεταξύ των περιφερειών σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας. Υστέρηση από το μέσο όρο παρουσιάζουν οι περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας και Νοτίου Αιγαίου, όπου το ποσοστό του πληθυσμού που έχει μόνο στοιχειώδη εκπαίδευση εξακολουθεί να υπερβαίνει το 45%, ενώ το ποσοστό αυτής της ηλικιακής ομάδας που έχει μόρφωση πανεπιστημιακού επιπέδου είναι μικρότερο του 15%.

Στην Ελλάδα το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης για τον πληθυσμό άνω των 25 ετών, είναι 0,3%, δηλαδή ποσοστό χαμηλότερο από το ένα δέκατο του μέσου όρου της Ε.Ε., ενώ είναι ακόμη χαμηλότερο σε όλες τις περιφέρειες, πλην της Αττικής, η οποία παρουσιάζει υψηλότερο δείκτη από το μέσο όρο της χώρας.

6.4.4 Έρευνα – Ανάπτυξη

Οι διαφορές στον τομέα της Τεχνολογίας μεταξύ της Ελλάδας και του μέσου όρου της Ε.Ε. είναι ιδιαίτερα σημαντικές και κατά πολύ μεγαλύτερες από τη διαφορά που διαπιστώνεται στο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. Ενώ οι μεικτές δαπάνες για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη ήταν, κατά μέσο όρο, περίπου 2% του Α.Ε.Π. στην Ε.Ε. το 1995, ο αντίστοιχος δείκτης για την Ελλάδα ήταν μόλις 0,5%, δηλαδή περίπου ένα τέταρτο, παρά το ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στην Ελλάδα μια ενίσχυση της έντασης στον τομέα αυτό. Η περιφερειακή ανάλυση δείχνει επιπλέον ότι το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη συγκεντρώνεται στις περιφέρειες της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη). Η διαφορά είναι ακόμη εντονότερη σε ότι αφορά τις δαπάνες των επιχειρήσεων για έρευνα και ανάπτυξη, που εν γένει συνδέονται στενά με την προώθηση καινοτομιών. Κατά μέσο όρο, οι δαπάνες αυτές αποτελούν σχεδόν τα δύο τρίτα των συνολικών δαπανών για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη στην Ε.Ε., ενώ στην Ελλάδα αντιπροσωπεύουν μόνον το ένα τέταρτο των συνολικών δαπανών.

Ένας πιθανός δείκτης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης είναι το πλήθος των αιτήσεων κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών. Παρά τη σημαντική πρόοδο από το 1989, τόσο το 1995 όσο και το 1996 αντιστοιχούσαν μόνον 4 ευρεσιτεχνίες περίπου σε κάθε εκατομμύριο κατοίκων στην Ελλάδα, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος της Ε.Ε. ήταν περίπου 92. Δεδομένου του μικρού πλήθους των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα, μια περιφερειακή ανάλυση των δεδομένων δεν θα ήταν αξιόπιστη.

6.4.5 Γεωργία – αγροτική ανάπτυξη

Τα γενικά χαρακτηριστικά της Ελληνικής γεωργίας διαμορφώνεται από μία σειρά φυσικών και διαρθρωτικών παραγόντων : το ξηρό κλίμα το οποίο συνήθως επιτείνεται από μακρές περιόδους ξηρασίας, το μικρό μέγεθος και ο κατακερματισμός των γεωργικών μονάδων, το μεγάλο ποσοστό ορεινών και μειονεκτουσών περιοχών : Η μέση γεωργική εκμετάλλευση μόλις προσεγγίζει τα 4,3 εκτάρια (Ε.Ε. 16,4 εκτάρια) και περιλαμβάνει 6 αγροτεμάχια. Αυτά τα μεγέθη δεν έχουν μεταβληθεί από το 1989. Οι ορεινές και μειονεκτούσες περιοχές αποτελούν το 80% της γεωργικά εκμεταλλεύσιμης επιφάνειας της χώρας. Η επιφάνεια αυτή ανέρχεται σε 9,1 εκατ. εκτάρια, από τα οποία 3,9 εκατ. είναι καλλιεργήσιμα και 5,2 εκατ. είναι βοσκότοποι. Τα 2,9 εκατ. εκτάρια αποτελούν δασικές εκτάσεις.

Οι αρδευόμενες περιοχές αποτελούν το 37% των καλλιεργούμενων, γεγονός που δείχνει τη σημαντική προσπάθεια που έγινε για τη βελτίωση της παραγωγικότητας της γεωργίας. Οι φυσικές συνθήκες στην Ελλάδα ευνοούν τις μεσογειακές παραγωγές, όπως είναι τα οπωροκηπευτικά, οι ελαιοκαλλιέργειες, οι καλλιέργειες βάμβακος, καπνού, αμπέλου, καθώς και την εντατική κτηνοτροφία αιγοπροβάτων.

Η απασχόληση στη γεωργία αποτελούσε το 1997 το 19,4% της συνολικής απασχόλησης, έναντι 20,8% το 1994 (Ε.Ε. 5,4%). Τα ποσοστά απασχόλησης ανδρών και γυναικών στο γεωργικό τομέα είναι 57% και 43% αντίστοιχα (1997). Η κατανομή αυτή δείχνει μία λογική ισορροπία μεταξύ των δύο φύλων στο αγροτικό περιβάλλον, αν και παρατηρούνται τάσεις μείωσης της συμμετοχής της αγρότισσας στη γεωργική απασχόληση. Η συμβολή της ακαθάριστης γεωργικής προστιθέμενης αξίας ανήλθε σε 7,92% του Α.Ε.Π. το 1997 (Ε.Ε. 1,8%) έναντι 9,6% το 1994.

Η σχέση ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας και αγροτικής απασχόλησης, αποτυπώνει την περιορισμένη παραγωγικότητα του τομέα, η οποία και σταδιακά επιδεινώνεται. Αυτό είναι αποτέλεσμα της προοδευτικής μείωσης των επενδύσεων στη γεωργία. Από το 1986 οι ιδιωτικές επενδύσεις είναι χαμηλότερες των αποσβέσεων (το 1996, η αρνητική αυτή διαφορά αντιστοιχούσε στο 34,5% των ιδιωτικών επενδύσεων). Οι δημόσιες επενδύσεις διατηρούνται και αυτές, από το 1986, σε επίπεδα πολύ κατώτερα του 10% (τα τελευταία χρόνια κυμαίνονται στο 4 – 5%) των συνολικών επενδύσεων. Οι τάσεις αυτές καταλήγουν σε αρνητικές επιδόσεις του τομέα, στο μέτρο όπου, για παράδειγμα, από το 1985 οι εισαγωγές υπερτερούν καθαρά των εξαγωγών, ιδίως σε ότι αφορά τα κτηνοτροφικά προϊόντα (αρνητικό ισοζύγιο 546 εκατ. \$ το 1996).

Τα παραπάνω ερμηνεύουν σε σημαντικό βαθμό την αδυναμία και τη συνεχή κάμψη της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας. Προστίθενται όμως και άλλοι παράγοντες που επιδεινώνουν την κατάσταση. Οι πλέον κρίσιμοι από αυτούς είναι η γήρανση των αγροτών (το 57% των γεωργών είναι άνω των 55 ετών, έναντι 53% στην Ε.Ε.), το χαμηλότερο επίπεδο επαγγελματικών προσόντων, η ανεπαρκής οργάνωση του συστήματος παραγωγής / διάθεσης / μεταποίησης, αλλά και η άνιση χωροταξική κατανομή των γεωργικών και φυσικών πόρων : ζώνες εντατικής καλλιέργειας, ζώνες ορεινές αραιοκατοικημένες, ζώνες περιβαντολλοντικά παθούσες, νησιά. Οι ανισότητες αυτές δημιουργούν επίσης πιέσεις στο περιβάλλον, κυρίως λόγω ρύπανσης από τις αγροτικές δραστηριότητες στις περιοχές εντατικής εκμετάλλευσης και στις ευαίσθητες περιοχές, μη ισορροπημένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων, αυξανόμενου ανταγωνισμού μεταξύ των χρήσεων γης, διάβρωσης του εδάφους, έκθεσης σε φυσικές καταστροφές όπως είναι οι δασικές πυρκαγιές.

Οι αδυναμίες στον τομέα της ποιότητας των προϊόντων συνέβαλαν με τη σειρά τους στην επιδείνωση της κατάστασης του γεωργικού τομέα. Αν και σημαντικά διαρθρωτικά πλεονάσματα συνεχίζουν να υπάρχουν σε ορισμένους τομείς της παραγωγής, π.χ. στα οπωροκηπευτικά, δεν πραγματοποιήθηκε καμία σημαντική προσπάθεια για την ενίσχυση της σημασίας και των προοπτικών των προϊόντων με ειδικά χαρακτηριστικά. Η παραγωγή βιολογικών προϊόντων βρίσκεται σε αρχικό στάδιο και το μερίδιό τους στην αγορά είναι σχεδόν ανύπαρκτο. Εν τούτοις, οι φυσικές συνθήκες, οι τοπικές παραδόσεις και η τεχνογνωσία, το άνοιγμα των αγορών, οι αλλαγές στις συνήθειες και στις προτιμήσεις των καταναλωτών και μάλιστα υπό την επήρεια της συνειδητοποίησής τους για τη διατροφική ασφάλεια, παρέχουν αξιόλογες προοπτικές στην Ελλάδα για την εκκίνηση μιας πολιτικής ποιότητας σαν αξιόπιστη και βιώσιμη εναλλακτική πρόταση. Η προσέγγιση αυτή μπορεί επίσης να συμβάλλει στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής διάστασης της υπαίθρου. Στο πλαίσιο αυτό ο πλούτος, η ποικιλία και η πολύ – λειτουργικότητα του αγροτικού χώρου και των τοπίων στην Ελλάδα είναι παράγοντες που επιβάλλουν σαφή θεώρηση μιας ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης, η οποία θα σέβεται κατά συνέπεια το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους.

6.5 Πώς λειτουργούν οι διαχειριστικές αρχές του Γ΄

Κ.Π.Σ.

Για να αναδειχθεί η συμβολή της διαρθρωτικής παρέμβασης 2000 – 2006 είναι αναγκαία η αποτίμηση της επίπτωσης του Κ.Π.Σ. στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας. Ειδικότερα, το θέμα της μέτρησης της δημιουργούμενης απασχόλησης καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικό ενόψει του στόχου αντιμετώπισης της ανεργίας και δεδομένου

ότι η αύξηση της απασχόλησης αποτελεί βασική επιδίωξη του Κ.Π.Σ. και των Προγραμμάτων του.

Δείκτες αποτελέσματος και επιπτώσεων για την απασχόληση σε επίπεδο μέτρου συμπεριλήφθηκαν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και στα Συμπληρώματα Προγραμματισμού, κατά τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων του Κ.Π.Σ. Οι δείκτες αποτελέσματος θα μετρούν τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων, ενώ οι δείκτες επιπτώσεων τις μόνιμες θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται από τη λειτουργία του κάθε έργου μετά την ολοκλήρωσή του. Η μέτρηση των παραπάνω δεικτών αφορά μόνο τις άμεσα δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης.

Στόχος είναι η συστηματική καταγραφή των άμεσων θέσεων απασχόλησης που δημιουργούνται σε επίπεδο έργου κατά την υλοποίησή τους. Κατά την ένταξη των πράξεων και κατά την υλοποίησή τους, είναι αναγκαίο, να καθοριστούν μέθοδοι που θα επιτρέπουν την εκτίμηση των θέσεων απασχόλησης που δημιουργούνται από αυτές. Κάτι τέτοιο θα εξασφαλίσει τη δυνατότητα καταγραφής και ανάδειξης της επίπτωσης στην απασχόληση καθώς και εξαγωγής συμπερασμάτων ως προς τη συμβολή στην απασχόληση των διαφόρων προγραμμάτων και έργων του Κ.Π.Σ.

Τέλος, με την απόκτηση της σχετικής επί του θέματος εμπειρίας, θα επιδιωχθεί για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ανάλογα με τη φύση του και τις ιδιαιτερότητές του, η θέσπιση, μεταξύ άλλων, και συγκεκριμένου στόχου δημιουργίας θέσεων απασχόλησης κατά την υλοποίησή του.

6.6 Η στρατηγική του Γ' Κ.Π.Σ.

6.6.1 Ανθρώπινοι πόροι

Το κυρίως βάρος των προσπαθειών επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ενεργών πολιτικών απασχόλησης. Στόχος είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση της ανεργίας, η προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους ως προς την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, στο πλαίσιο μιας πολιτικής δια βίου κατάρτισης, η συμβολή στην ανάπτυξη ενός ικανού, καταρτισμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού καθώς και η προώθηση δράσεων υπέρ της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Όλες αυτές οι πολιτικές συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και συνδυάζονται με το γενικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης καθώς και με τις ειδικότερες κατευθύνσεις για πολιτικές, που προβλέπει ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

6.6.2 Μεταφορές

Για τις υποδομές στον τομέα των μεταφορών, στόχος είναι η μείωση της περιφερειακότητας σε σχέση με τις λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες, η βελτίωση των συνδέσεων με τις Βαλκανικές χώρες, η δημιουργία ενός συστήματος μεταφορών το οποίο θα καλύπτει το σύνολο της επικράτειας και θα ενσωματώνει όλα τα μέσα μεταφοράς, οδικά, σιδηροδρομικά, θαλάσσια, αεροπορικά και τέλος, η μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης στα αστικά κέντρα. Προβλέπεται η κατασκευή 1000 περίπου χιλιομέτρων νέων τμημάτων αυτοκινητοδρόμων, ενώ ο ιδιωτικός τομέας θα συμμετάσχει σε μεγάλο βαθμό στη χρηματοδότηση του προγράμματος μέσω του συστήματος παραχώρησης των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης.

6.6.3 Ανταγωνιστικότητα

Η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης είναι πρωταρχικής σημασίας, όπως εξ άλλου είναι οι δράσεις προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και οι δράσεις Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, ιδιαίτερα μέσω της ανάδειξης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Προβλέπεται μεταξύ άλλων η διασύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και αναγκών των επιχειρήσεων, η απλοποίηση και ο εξορθολογισμός του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η προώθηση των νέων χρηματοδοτικών μέσων, μέτρων για τη μεταφορά τεχνολογίας, κ.λ.π.

Για τον τομέα του τουρισμού, είναι αναγκαία η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας του προσφερομένου τουριστικού προϊόντος, μέσω της βελτίωσης των τουριστικών υποδομών, της μεγαλύτερης διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος καθώς και της βελτίωσης των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Στον τομέα της ενέργειας, η προσπάθεια θα στραφεί κατά προτεραιότητα σε δράσεις διασύνδεσης δικτύων και διανομής, ενόψει της απελευθέρωσης της αγοράς, σε δράσεις ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας. Επίσης στη διανομή φυσικού αερίου στις αστικές περιοχές, με την ανάπτυξη των συμβάσεων παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, λαμβανομένων υπόψη και των υποχρεώσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

6.6.4 Ανάπτυξη της υπαίθρου και αλιεία

Όσον αφορά τη γεωργία, την ανάπτυξη της υπαίθρου και την αλιεία, προτεραιότητα δίνεται στην πολύπλευρη ανταγωνιστικότητα των αγροτικών ζωνών. Θα καταβληθεί προσπάθεια προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων και θα αναληφθούν δράσεις στήριξης, προώθησης της ποιότητας με παρεμβάσεις στο επίπεδο της αγροτικής εκμετάλλευσης

καθώς και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων. Η προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος και η υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης της υπαίθρου παραμένει μία προτεραιότητα. Για την αλιεία, προτεραιότητα δίδεται στον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού δυναμικού, σύμφωνα με τους κανόνες της ποιότητας και του περιβάλλοντος, προκειμένου να επιτευχθεί μία μόνιμη και ισορροπημένη ανάπτυξη του τομέα.

6.6.5 Ποιότητα ζωής

Όσον αφορά τον πολιτισμό, προτεραιότητα δίδεται στην προστασία και περαιτέρω προώθηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, καθώς και στην ανάπτυξη του Σύγχρονου Πολιτισμού με διασφάλιση της ισόρροπης υποστήριξης του τομέα στην Περιφέρεια.

Στον τομέα της Υγείας και Πρόνοιας, οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του όλου συστήματος, με την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης μονάδων και υπηρεσιών υγείας, στενά συνδεδεμένης με πολιτική βελτίωση του προσωπικού. Οι προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση του συστήματος της ψυχικής υγείας και της βελτίωσης του συστήματος πρόνοιας θα συνεχισθούν και θα ενταθούν.

Ο γενικός στόχος της ανάπτυξης θα επιτευχθεί κυρίως με τη δημιουργία και ολοκλήρωση :

α) των υποδομών και παρεμβάσεων που είναι αναγκαίες για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής και τη διατήρηση της φυσικής μας κληρονομιάς,

β) νέων θεσμών, μηχανισμών και δομών,

γ) της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, της εισαγωγής της διάστασης και προστασίας του περιβάλλοντος σε άλλους άξονες οι οποίοι υποστηρίζονται από το Κ.Π.Σ., όπως για παράδειγμα στις μεταφορές και στον τουρισμό.

6.6.6 Κοινωνία της πληροφορίας

Η ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα αύξησης της αποτελεσματικότητας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Οι σχετικές παρεμβάσεις αφορούν πολλούς τομείς (εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, μεταφορές) και αποτελούν μέρος μίας ευρύτερης αναπτυξιακής στρατηγικής με στόχους την αποτελεσματικότητα, τον εκσυγχρονισμό, την ανοικτή κοινωνία και την καλύτερη ποιότητα ζωής. Θα συνεχισθούν οι προσπάθειες για τη διάδοση της γνώσης ψηφιακής τεχνολογίας, σύμφωνα τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας και των σχετικών κατευθύνσεων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

6.7 Οι στόχοι του Γ' Κ.Π.Σ.

Ο στόχος της παραγωγικής ανασυγκρότησης και τεχνολογικής αναβάθμισης εξυπηρετείται από τις εξής προτεραιότητες πολιτικής.

6.7.1 Μέτρα απλοποίησης και αναβάθμισης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Σοβαρές προσπάθειες απαιτεί η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας για την απλοποίηση και τον εξορθολογισμό του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Με την εξάλειψη βασικών εμποδίων

στην επιχειρηματική λειτουργία, την απλοποίηση των κανόνων και διαδικασιών σε κάθε στάδιο της επιχειρηματικής δραστηριότητας και την οργανωμένη χωροθέτηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας με παροχή σύγχρονων υποδομών, μπορεί να προωθηθεί μεγαλύτερη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα, ταχύτερη αξιοποίηση των νέων επενδυτικών ευκαιριών, καθώς και να διευκολυνθούν οι ξένες άμεσες επενδύσεις.

6.7.2 Αξιοποίηση της τεχνολογίας στην επιχειρηματική δραστηριότητα

Μεγάλη θα είναι η συνεισφορά στη δημιουργία επιχειρήσεων έντασης τεχνολογίας της απορρόφησης νέων τεχνολογιών, αξιοποιώντας το υψηλό επίπεδο επιστημονικό δυναμικό με την κινητοποίηση των αναγκαίων κεφαλαίων και την κατάλληλη χρήση σύγχρονων χρηματοδοτικών μηχανισμών. Αυτό θα διευκολύνει να αναδυθούν στην Ελλάδα δραστηριότητες της «νέας οικονομίας», ενισχύοντας τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, κλάδων και δραστηριοτήτων (ιδίως για τις ΜΜΕ).

6.7.3 Ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας

Αλλαγή στην επιχειρηματική συμπεριφορά απαιτεί ο εκσυγχρονισμός και η προσαρμογή του παραγωγικού συστήματος με τρόπο που να συνεισφέρει στην αναβάθμιση του τεχνολογικού και του ανθρώπινου παράγοντα μέσα στην επιχείρηση. Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας αποτελεί βασικό στόχο, ιδιαίτερα όταν αυτή συνδέεται με ομάδες πληθυσμού που έχουν περιορισμένες ευκαιρίες στην άσκησή της (π.χ. νέοι, γυναίκες κ.λ.π.). Επιδιώκεται η σημαντική αύξηση του ρυθμού δημιουργίας νέων επιχειρήσεων μέχρι το 2006. Αυτό απαιτεί μεγάλης κλίμακας χρήσης κεφαλαίου κινδύνου και επιχειρηματικών

συμμετοχών (venture and risk capital), ιδίως για την έναρξη επιχειρήσεων.

6.7.4 Προώθηση επιχειρηματικών συνεργασιών

Οι επιχειρήσεις πρέπει να βελτιώσουν τη δυνατότητά τους να ανταποκρίνονται επιτυχώς σε μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, να αναζητούν την επιχειρηματική αριστεία, να εστιάσουν στις κεντρικές δεξιότητες που διαθέτουν, να ενισχύουν δίκτυα συνεργασίας, να στοχεύουν σε νησίδες της αγοράς, να επενδύουν σε έρευνα και ανάπτυξη και να επιχειρούν την έξοδό τους στη διεθνή αγορά. Προκειμένου να επιτευχθούν τέτοιοι στόχοι με σταθερότητα, οι συνεργασίες των επιχειρήσεων έχουν καθοριστική σημασία, καθώς και η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας.

6.7.5 Οικολογικός προσανατολισμός επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη λειτουργία των επιχειρήσεων αποτελεί ισχυρό μέσο βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους, ενώ η ενίσχυση της βιομηχανίας του «περιβάλλοντος» αποτελεί προνομιακό πεδίο διεύρυνσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της απασχόλησης. Ο οικολογικός αναπροσανατολισμός της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσα από τις μεταποιήσεις και τις αλλαγές που προϋποθέτει στην επιχειρηματική κουλτούρα οδηγεί σε μείωση του ελλείμματος κοινωνικής αποδοχής για τη βιομηχανική δραστηριότητα και συμβάλει ουσιαστικά στην προσπάθεια για βιώσιμη ανάπτυξη.

6.7.6 Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων

Η βελτίωση των δεξιοτήτων και επαγγελματικών δυνατοτήτων είναι αναγκαία ώστε να ικανοποιηθεί η ανάγκη αύξησης του αριθμού απασχολούμενων υψηλών προσόντων στις επιχειρήσεις. Απαιτείται προσαρμογή στις διαπιστωμένες ανάγκες της αγοράς (σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας) αλλά και έμφαση σε νέα τεχνολογικά επαγγέλματα για τα οποία η αγορά δεν έχει ακόμα εκδηλώσει επαρκή ζήτηση.

Τέλος, δεδομένης της δομής του παραγωγικού συστήματος και αναγνωρίζοντας ότι διαφορετικού μεγέθους επιχειρήσεις συνεισφέρουν με διαφορετικό τρόπο στην απασχόληση αλλά αντιμετωπίζουν και προβλήματα διαφορετικής έντασης, δημιουργείται σαφώς προτεραιότητα να αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των ΜΜΕ με τα κατάλληλα εργαλεία πολιτικής σε κάθε τομέα στοχευόμενης παρέμβασης.

6.8 Προτεραιότητες του Γ' Κ.Π.Σ.

Η ενδυνάμωση της ποιοτικά προσανατολισμένης ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας θέτει στο πεδίο της έρευνας και τεχνολογίας τις εξής δύο προτεραιότητες :

- ◆ αφενός την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στο επίπεδο της μεμονωμένης επιχείρησης και
- ◆ αφετέρου την ενίσχυση της ανταγωνιστικής ικανότητας της οικονομίας συνολικά τόσο στο εθνικό όσο και στο περιφερειακό επίπεδο.

Η πρώτη προτεραιότητα προσλαμβάνει πειστικότερο χαρακτήρα στις παρούσες συνθήκες.

Υπό αυτές τις συνθήκες το Γ' Κ.Π.Σ. :

- στοχεύει στη δημιουργία νέων δικτύων τεχνολογικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων
- ενθαρρύνει την εμπορευματοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας που διεξάγεται κάτω από την ομπρέλα της δημόσιας σφαίρας
- ενισχύει τις θερμοκοιτίδες στα επιστημονικά πάρκα
- επιχειρεί να ενδυναμώσει τη συνεισφορά των επιχειρήσεων στην ερευνητική προσπάθεια
- στοχεύει στην ευρύτερη συνειδητοποίηση της ευεργετικής και κρίσιμης συνεισφοράς της τεχνολογίας στις οικονομικές επιδόσεις και στην ευημερία.

Εκτιμάται ότι περίπου 12 «βλαστάρια» (spin offs) θα έχουν ενισχυθεί μέχρι τη μεσοπρόθεσμη επανένταξη του Γ' Κ.Π.Σ., ενώ μέχρι τη λήξη του θα έχει διπλασιαστεί ο αριθμός των επιχειρήσεων που εντάσσονται σε επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα. Επιπλέον καταβάλλεται προσπάθεια να αυξηθεί το μερίδιο χρηματοδότησης της ερευνητικής προσπάθειας από την πλευρά των επιχειρήσεων από το 20% που βρίσκεται σήμερα σε 30% μέχρι το τέλος της περιόδου που καλύπτεται. Το εγχείρημα της ενδυνάμωσης και διάχυσης της συνείδησης ότι η νέα τεχνολογία συμβάλλει στην ευημερία και στις οικονομικές επιδόσεις αναφέρεται τόσο στο ευρύ κοινό όσο και στις ίδιες τις επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις θα ενθαρρυνθούν να αυξήσουν τις ροές μετάδοσης και διάχυσης της τεχνολογικής γνώσης τόσο μεταξύ τους όσο και μεταξύ επιχειρήσεων και τεχνολογικών ιδρυμάτων.

Το ευρύ κοινό θα ευαισθητοποιηθεί στη σημασία της τεχνολογίας μέσα από μέτρα εκλαΐκευσης και προβολής. Οι τεχνολογικοί και ερευνητικοί στόχοι απαιτούν επιπλέον τη σημαντική αύξηση του αριθμού

των ειδικών επιστημόνων που απασχολούνται σε παραγωγικούς τομείς, με τη υλοποίηση μέτρων που διευκολύνουν την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε υψηλών προδιαγραφών επιστημονικό δυναμικό.

Τέλος, θα ενισχυθούν οι ευκαιρίες μεταφοράς τεχνολογίας από το εξωτερικό με κατάλληλα μέτρα ενθάρρυνσης της δικτύωσης και συνεργασίας ελλήνων επιστημόνων με ερευνητικές ομάδες του εξωτερικού.

6.9 Οι τομείς που ασχολείται το Γ' Κ.Π.Σ.

6.9.1 Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας – καινοτομία των

MME στη μεταποίηση

6.9.1.1 Επιλέξιμες ενέργειες

Οι ενέργειες που μπορεί να κάνει μία επιχείρηση μετά τη δημιουργία της είναι να εκσυγχρονίσει τους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης και διοίκησής της. Να διαφοροποιήσει και να εκσυγχρονίσει τις διαδικασίες παραγωγής και διοίκησης, να προστατέψει το περιβάλλον και να εξοικονομήσει ενέργεια, να κατασκευάσει πρωτότυπα εφεύρεσης, να δημιουργήσει εργαστήριο εφαρμοσμένης βιομηχανικής έρευνας. Να αναπτύξει καινοτομίες στην παραγωγική διαδικασία, να διασφαλίσει την ποιότητα των προϊόντων που θα διαθέτει στην αγορά, να ενσωματώσει τα αποτελέσματα έρευνας στην παραγωγή, να αναπτύξει τα προϊόντα και τις εφαρμογές πληροφορικής.

6.9.1.2 Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών

Οι σημαντικότερες δαπάνες για μία νέα επιχείρηση είναι η ανέγερση, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός και η εξαγορά κτιρίων. Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός, δηλαδή η προμήθεια του σύγχρονου παραγωγικού εξοπλισμού, η διαφοροποίηση ή ο εκσυγχρονισμός της

παραγωγικής διαδικασίας, η προμήθεια ή η ανάπτυξη και η εγκατάσταση νέου τεχνολογικού εξοπλισμού φιλικού προς το περιβάλλον. Η προμήθεια μεταφορικών μέσων διακίνησης προϊόντων και πρώτων υλών εντός του ευρύτερου παραγωγικού χώρου.

Ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις προστασίας του περιβάλλοντος με την κατασκευή εγκαταστάσεων και την προμήθεια εξοπλισμού περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.

Ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις εξοικονόμησης ενέργειας αποκλειστικά για τις ανάγκες της μονάδας με τις δράσεις για την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο πλαίσιο της εξοικονόμησης ή υποκατάστασης συμβατικής ενέργειας και δράσεις για την εξοικονόμηση ύδατος.

Τα συστήματα αυτοματοποίησης με την προμήθεια και εγκατάσταση καινούργιων και σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης, διαχείρισης και ελέγχου των παραγωγικών και διοικητικών διαδικασιών, της μεταφοράς και της αποθήκευσης προϊόντων και πρώτων υλών εντός του ευρύτερου παραγωγικού χώρου. Με την προμήθεια ή ανάπτυξη και εγκατάσταση ειδικού λογισμικού και εξοπλισμού πληροφορικής, υποδομές και λογισμικό για τηλεργασία και ηλεκπαίδευση.

Η μεταφορά τεχνολογίας με την αγορά δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, με άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας ή τεχνικών γνώσεων που δεν είναι κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

6.9.1.3 Προϋποθέσεις και κριτήρια συμμετοχής

Επιλέξιμες περιοχές είναι ολόκληρη η Ελληνική Επικράτεια. Ειδικά για τις νέες επιχειρήσεις, διευκρινίζεται ότι είναι επιλέξιμες σε όλες τις περιοχές της χώρας πλην του Νομού Θεσσαλονίκης και της

Περιφέρειας Αττικής. Εξαίρεση στον περιορισμό της Περιφέρειας Αττικής αποτελούν οι περιοχές της επαρχίας Τροιζηνίας και των νησιών, στις οποίες οι νέες επιχειρήσεις είναι επιλέξιμες. Οι συνολικές επιχορηγήσεις που θα διατεθούν στις νέες επιχειρήσεις, στο πλαίσιο των σχετικών Μέτρων, δεν θα υπερβαίνουν το 20% του συνολικού προϋπολογισμού των Μέτρων.

6.9.2 Τουρισμός

Το νόημα της ποιοτικά προσανατολισμένης ανταγωνιστικότητας, στον τομέα του *Τουρισμού*, είναι συνυφασμένο τόσο με την επιδίωξη διατήρησης του μεριδίου της χώρας στη διεθνή τουριστική αγορά, όσο και την ανασυγκρότηση και τον εμπλουτισμό των τουριστικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει οικοδομώντας και νέα. Οι κανόνες του παιχνιδιού που διαμορφώνουν οι δραστικές μεταβολές στο εξωτερικό περιβάλλον (από την τεχνολογία μέχρι τις μεταφορές, τη διαφήμιση και το μάρκετινγκ) είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικοί και απαιτητικοί. Η βασική σύνθεση των τουριστικών πλεονεκτημάτων της χώρας έχει μείνει στάσιμη και αναλλοίωτη.

Η προσπάθεια αναβάθμισης του τουριστικού προφίλ της οικονομίας συμπίπτει με την προσπάθεια εισαγωγής εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε συγκεκριμένες πηγές της αγοράς. Επιπλέον, η βελτίωση της σύνθεσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών όλων των κλάδων των τουριστικών επιχειρήσεων θα συμβάλλει στην επέκταση της τουριστικής περιόδου. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι βασικές επιδιώξεις του προγράμματος είναι :

- Η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε όλους τους τομείς που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν.
- Η οργάνωση υποδομών ικανών να τροφοδοτήσουν την ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού.

- Η ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος με το συγκριτικό πλεονέκτημα του πολιτιστικού αποθέματος που διαθέτει η χώρα.
- Η ενίσχυση και προβολή της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού.
- Η μείωση της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας και
- Η αναμόρφωση της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Οι κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών είναι :

α) *Βελτίωση – αναβάθμιση – εκσυγχρονισμός κτιριακών εγκαταστάσεων* Περιλαμβάνεται η επισκευή και αποκατάσταση κτιρίων, η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, η κατασκευή, ο εκσυγχρονισμός χώρων όπως αθλητικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων κ.λ.π.

β) *Μηχανήματα – Εξοπλισμός*

Προμήθεια και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου του ξενοδοχειακού, για τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησης.

γ) *Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις προστασίας του περιβάλλοντος*

Κατασκευή εγκαταστάσεων και προμήθεια εξοπλισμού περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος, ανακύκλωσης του ύδατος.

δ) *Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις εξοικονόμησης ενέργειας αποκλειστικά για τις ανάγκες της μονάδας*

Δράσεις για την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στο πλαίσιο της εξοικονόμησης ή και υποκατάστασης συμβατικής ενέργειας, δράσεις για την εξοικονόμηση ύδατος.

ε) *Συστήματα αυτοματοποίησης*

Προμήθεια και εγκατάσταση καινούργιων και σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης, διαχείρισης και έλεγχου των

διοικητικών διαδικασιών, προμήθεια ή ανάπτυξη και εγκατάσταση ειδικού λογισμικού και εξοπλισμού πληροφορικής.

στ) *Δικαιώματα τεχνογνωσίας*

Αγορά δικαιωμάτων τεχνογνωσίας, άδειας εκμετάλλευσης ή τεχνικών γνώσεων που δεν είναι κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Οι δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση δικαιωμάτων τεχνογνωσίας δεν μπορεί να υπερβαίνουν σε ποσοστό το 5% του συνολικού προϋπολογισμού της υποβαλλόμενης πρότασης.

6.9.3 Ενέργεια

Το πλαίσιο της πολιτικής, στον τομέα της *Ενέργειας*, λαμβάνει υπόψη του τους εξής παράγοντες :

- τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον ενεργειακό τομέα, αφενός για διπλασιασμό της συμμετοχής των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της συμπαραγωγής στο ενεργειακό ισοζύγιο μέχρι το 2010, καθώς και για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και αφετέρου για την απελευθέρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, η οποία δεσμεύει τη χώρα μας, αντίστοιχα από το 2001 και μετά το 2006.
- τα χαρακτηριστικά του ελληνικού ενεργειακού συστήματος, τα κυριότερα από τα οποία είναι η μεγάλη εξάρτηση από εισαγόμενες πηγές ενέργειας και ιδιαίτερα από το πετρέλαιο, η πολλαπλάσια του κοινοτικού μέσου όρου αύξηση της ενεργειακής ζήτησης, η υψηλή ενεργειακή ένταση, η έλλειψη ισχυρών διασυνδέσεων με τα ευρωπαϊκά δίκτυα φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, τα προβλήματα στην κάλυψη των ενεργειακών αναγκών του νησιωτικού χώρου και ορισμένων άλλων περιοχών, καθώς και η

κυριαρχία του δημόσιου τομέα στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

- το διεθνές περιβάλλον, που χαρακτηρίζεται από την ανάληψη συγκεκριμένων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων (για την Ελλάδα : περιορισμός της αύξησης των εκπομπών αερίων έως 25% το 2010, σε σχέση με το επίπεδο του 1990 και του 1995, ανάλογα με το είδος του αερίου) και την παγκοσμιοποίηση των ενεργειακών αγορών, η οποία επιτρέπει τη δημιουργία περιφερειακών αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Σε ότι αναφορά τις ορυκτές πρώτες ύλες, η παγκοσμιοποίηση των αγορών φαίνεται να επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών, αλλά και γενικότερα των ευρωπαϊκών εξορυκτικών επιχειρήσεων, επειδή οι συνθήκες στις αντίστοιχες επιχειρήσεις τρίτων χωρών χαρακτηρίζονται από μεγάλη διαφορά στο κόστος εργασίας και στις περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

Σε ότι αφορά τους υδατικούς πόρους, η αλόγιστη αύξηση των υδροαπολήψεων, σε συνδυασμό με την προηγούμενη και την αναμενόμενη (2000 – 2002) περίοδο λειψυδρίας καθώς και άλλα απρόβλεπτα ατμοσφαιρικά φαινόμενα, επιβάλλουν την άμεση ανάληψη συντονισμένων δράσεων για την έγκαιρη αντιμετώπιση της διαφαινόμενης μακροχρόνιας σταθερής μείωσης των αποθεμάτων των υπογείων νερών.

6.9.4 Υδατοκαλλιέργεια

6.9.4.1 Τομέας εφαρμογής

Τα επενδυτικά σχέδια τα οποία θα προταθούν για ένταξη στο Γ' Κ.Π.Σ., θα πρέπει να περιλαμβάνουν ενέργειες οι οποίες εντάσσονται στις ακόλουθες δράσεις του :

Δράση 1 : Αύξηση των ικανοτήτων παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.

Δράση 2 : Εκσυγχρονισμός ή και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας χωρίς αύξηση των ικανοτήτων παραγωγής.

Δεν είναι επιλέξιμο και δεν λαμβάνεται υπόψη για οικονομική ενίσχυση το ποσό των επενδύσεων που υπερβαίνει τα 5.000.000 ευρώ για σχέδια υδατοκαλλιέργειας.

6.9.5 Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή τεχνολογία

(Τα παρακάτω είναι ενδεικτικά)

Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Επιχειρείται ηλεκτρονικά» θα ενθαρρυνθεί η ηλεκτρονικοποίηση της λειτουργίας Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της μεταποίησης, του τουρισμού και των υπηρεσιών μέσω της χρηματοδότησης ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων για :

- εγκατάσταση ή χρήση υπηρεσιών ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων, εσωτερικής οργάνωσης και διοίκησης της επιχείρησης (ενδεικτικά διοίκηση της εφοδιαστικής αλυσίδας, οικονομική και λογιστική διαχείριση, διαχείριση ανθρώπινων πόρων κ.λ.π.)
- υιοθέτηση σύγχρονων εργαλείων του ηλεκτρονικού επιχειρίν (ενδεικτικά ηλεκτρονικά καταστήματα, ηλεκτρονικός εφοδιασμός, συστήματα διαχείρισης πελατών κ.λ.π.)
- υλοποίηση έργων επιχειρησιακού ανασχεδιασμού που κρίνονται απαραίτητα για την εφαρμογή των παραπάνω.

Τα σχέδια αυτά θα έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά :

- Θα παρέχουν ολοκληρωμένες λύσεις για τη διαχείριση της πληροφορίας στο εσωτερικό των επιχειρήσεων ή για πρακτικές του ηλεκτρονικού επιχειρίν.

6.10 Προϋποθέσεις ένταξης στο Πρόγραμμα

6.10.1 Αριθμός απασχολουμένων

Για τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Πελοποννήσου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και όλες τις νησιωτικές περιοχές πλην της νήσου Κρήτης, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που απασχολούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας από 0 έως 50 εργαζόμενους.

Για την Περιφέρεια Αττικής και το νομό Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που απασχολούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας από 10 έως 50 εργαζόμενους.

Για όλες τις υπόλοιπες Περιφέρειες, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που απασχολούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας από 2 έως 50 εργαζόμενους.

6.10.2 Κύκλος εργασιών

Για τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Πελοποννήσου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και όλες τις νησιωτικές περιοχές πλην της νήσου Κρήτης, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που έχουν μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών τριετίας 58.694 ευρώ (20 εκατομμύρια Δραχμές).

Για τις Περιφέρειες Αττικής και Θεσσαλονίκης, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που έχουν μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών τριετίας 293.470 ευρώ (100 εκατομμύρια Δραχμές).

Για όλες τις υπόλοιπες Περιφέρειες, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που έχουν μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών τριετίας 146.735 ευρώ (50 εκατομμύρια Δραχμές).

Ο κύκλος εργασιών αυξομειώνεται από τομέα σε τομέα. Οι αριθμοί που αναφέρονται είναι για τον τομέα της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας – καινοτομίας των ΜΜΕ στη μεταποίηση. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα αντίστοιχα ποσά στον τομέα του τουρισμού :

- 30.000 ευρώ (περίπου 10 εκατομμύρια Δραχμές)
- 30.000 έως 150.000 ευρώ (10 έως 50 εκατομμύρια Δραχμές)
- 70.000 ευρώ (περίπου 25 εκατομμύρια Δραχμές).

6.10.3 Ανεξαρτησία

Επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στο προηγούμενο κριτήριο (μέγεθος επιχειρήσεων).

Υπέρβαση του κριτηρίου αυτού επιτρέπεται στις εξής δύο περιπτώσεις :

- Αν η κυριότητα της επιχείρησης ανήκει σε δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, σε εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου ή θεσμικούς επενδυτές και υπό τον όρο ότι δεν ασκείται έλεγχος ούτε ατομικά ούτε από κοινού.
- Αν το κεφάλαιο είναι διεσπαρμένο κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι δυνατόν να καθορισθεί ποιος το κατέχει και αν η επιχείρηση δηλώνει ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στο πρώτο κριτήριο (μέγεθος επιχειρήσεων).

6.10.4 Όρια προϋπολογισμού

- α) Ο προϋπολογισμός κάθε πρότασης πρέπει να διαμορφώνεται εντός συγκεκριμένων ορίων, τα οποία έχουν ως εξής :

- Για τις Περιφέρειες Αττικής και Θεσσαλονίκης 50.000 έως 350.000 ευρώ (17 έως 120 εκατομμύρια Δραχμές).
- Για τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Πελοποννήσου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και όλες τις νησιωτικές περιοχές πλην Κρήτης 30.000 έως 150.000 ευρώ (10 έως 50 εκατομμύρια Δραχμές).
- Για όλες τις υπόλοιπες Περιφέρειες 50.000 έως 250.000 ευρώ (17 έως 85 εκατομμύρια Δραχμές).

β) Για τις επενδυτικές προτάσεις νέων επιχειρήσεων, σε όλες τις περιοχές που είναι επιλέξιμες, τα όρια εντός των οποίων πρέπει να διαμορφώνονται οι προϋπολογισμοί τους καθορίζονται από 30.000 έως 150.000 ευρώ (10 έως 50 εκατομμύρια Δραχμές).

6.10.5 Χρηματοδότηση προτάσεων

Η δημόσια επιχορήγηση που αναλογεί σε κάθε εγκεκριμένη πρόταση καθορίζεται επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού της πρότασης ως εξής :

- Για τις περιοχές Αττικής και Θεσσαλονίκης 35%.
- Για τις περιοχές Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Πελοποννήσου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και όλες τις νησιωτικές περιοχές πλην Κρήτης 45%.
- Για όλες τις υπόλοιπες περιοχές 40%.

Ο δικαιούχος υποχρεούται να καταβάλλει ως ίδια συμμετοχή τουλάχιστον το 30% του συνολικού προϋπολογισμού της πρότασης. Η ίδια συμμετοχή είναι τα χρήματα που καταβάλλει ο επιχειρηματίας για την πραγματοποίηση της επένδυσης. Η ίδια συμμετοχή πιστοποιείται αναλογικά με την εξόφληση των σχετικών παραστατικών των αναγκαίων και επιλέξιμων δαπανών για την υλοποίηση της εγκεκριμένης πρότασης.

Η διαχείριση των παραστατικών αυτών πρέπει να είναι σύμφωνη με τα οριζόμενα στον Κ.Β.Σ.

6.11 Συνολική εικόνα προόδου του Γ' Κ.Π.Σ.

Την άνοιξη του 2002 συμπληρώθηκε ένας περίπου χρόνος από την έγκριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' Κ.Π.Σ. Μετά τις συνεδριάσεις των επί μέρους Επιτροπών Παρακολούθησης, τις εγκρίσεις των Συμπληρωμάτων Προγραμματισμού, των κριτηρίων επιλογής πράξεων και την πλήρη ενεργοποίηση του διοικητικού μηχανισμού διαχείρισης των Προγραμμάτων, το Γ' Κ.Π.Σ. βρίσκεται σε πλήρη ανάπτυξη και ώριμη φάση υλοποίησης.

Μέσα από την επιτυχή λειτουργία του νέου συστήματος διαχείρισης και παρακολούθησης του Γ' Κ.Π.Σ. και παρά τις θεσμικές και δομικές καινοτομίες εφαρμογής των νέων διαδικασιών, προκύπτει ως αποτέλεσμα η πρόοδος σε ικανοποιητικό βαθμό βασικών παραμέτρων υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ., η προώθηση σημαντικών ενεργειών προαπαιτούμενων για την αποτελεσματική διαχείρισή του, η διάχυση και σε σημαντικό βαθμό εμπέδωση των νέων διαχειριστικών απαιτήσεων και αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων (διαχειριστικών αρχών και τελικών δικαιούχων).

Έχει ενταχθεί στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και έχει καταχωρηθεί μεγάλος αριθμός έργων (πράξεων), ο οποίος υπερβαίνει τα 1.100 ενώ βρίσκονται σε τελικό στάδιο έκδοσης αποφάσεων ένταξης 400 ακόμη έργα. Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων που έχουν ενταχθεί στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και έχουν καταχωρηθεί ανέρχεται σε 8,7 εκ. ευρώ και πλησιάζει το 30% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Κ.Π.Σ., στοιχείο που υποδηλώνει τη δυναμικότητα των Προγραμμάτων και αναμένεται να προσδώσει άμεση κινητοποίηση στο παραγωγικό δυναμικό της χώρας.

Τη χρονική περίοδο των τελευταίων οκτώ μηνών έχει ενεργοποιηθεί το 60% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Κ.Π.Σ. Το στοιχείο αυτό κατά το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο παρουσιάζει τις προσκλήσεις που έχουν εκδοθεί από επί μέρους μέτρα των προγραμμάτων προκειμένου να υποβληθούν προτάσεις έργων, καταδεικνύει το βαθμό ετοιμότητας του κάθε προγράμματος για την ένταξη πράξεων σε αυτό.

Παρακολουθώντας τη διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των έργων που προτείνονται προς ένταξη, των έργων που αξιολογούνται και αυτών που εντάσσονται στα προγράμματα, διαπιστώνονται σημαντικά επιταχυνόμενοι ρυθμοί προόδου, παράμετροι που καταδεικνύουν τη βελτιωμένη διαχειριστική ικανότητα των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και τη δυναμική της προόδου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Μέχρι σήμερα, μετά τις εγκρίσεις των Επ. Προγραμμάτων και τη διαπίστωση της διαχειριστικής επάρκειας των συστημάτων διαχείρισης του Γ' Κ.Π.Σ., έχουν εισπραχθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πόροι ύψους 2.360 εκ. ευρώ ενώ με βάση τις δαπάνες που έχουν υλοποιηθεί και έχουν καταχωρηθεί, έχουν υποβληθεί αιτήσεις και αναμένονται προς είσπραξη πρόσθετοι πόροι ύψους 587,72 εκ. ευρώ. Με βάση τις εκτιμήσεις οικονομικής προόδου των επί μέρους προγραμμάτων και τις πρόσθετες αιτήσεις που αναμένεται να υποβληθούν στην Επιτροπή εντός του έτους, εκτιμάται ότι μέχρι τέλος του 2002 οι κοινοτικοί πόροι που θα εισρεύσουν στην χώρα θα ανέλθουν αθροιστικά σε 5.234 εκ. ευρώ.

Με βάση τα προηγούμενα στοιχεία εκτιμάται ότι μέχρι το τέλος του έτους, θα έχει υπεκαλυφθεί η δέσμευση του 2001 (το αναμενόμενο ποσοστό κάλυψης των δεσμεύσεων του 2001 ανέρχεται στο 168%) απαλείφοντας τον κίνδυνο αποδέσμευσης των πιστώσεων του 2001 ενώ θα έχει καλυφθεί το 60% των δεσμεύσεων του 2002 δημιουργώντας θετική προοπτική για την οικονομική πρόοδο του τρέχοντος έτους.

Το σημαντικότερο ωστόσο στοιχείο από τη μέχρι σήμερα πρόοδο του Γ' Κ.Π.Σ., δεν είναι τα οικονομικά αποτελέσματα της εφαρμογής αυτής αλλά η πλήρης ενεργοποίηση του νέου αναπτυξιακού προγράμματος και των φιλόδοξων στόχων του και η αναμενόμενη σημασία των στόχων αυτών για την ελληνική οικονομία και κοινωνία στο επίπεδο της πραγματικής οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης.

Σημαντικές παράμετροι που συνέβαλαν στην αποτελεσματική λειτουργία του νέου συστήματος διαχείρισης είναι αφενός η απρόσκοπτη ανταπόκριση των διαχειριστικών αρχών στα καθήκοντά τους αφετέρου η αποδοτική συνεργασία των εμπλεκόμενων αρχών διαχείρισης τόσο με την Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. και με την Αρχή Πληρωμής, όσο και με τους φορείς υλοποίησης των έργων όπως διαπιστώνεται από τη μέχρι σήμερα εμπειρία εφαρμογής των προγραμμάτων.

Είναι σκόπιμο να υπογραμμιστούν βασικές ενέργειες της προηγούμενης περιόδου που απέδωσαν προς την κατεύθυνση αυτή. Ειδικότερα :

- Η προετοιμασία του αναγκαίου κανονιστικού πλαισίου επέτρεψε την απρόσκοπτη και σύμφωνα με τους Κανονισμούς, έναρξη λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Γ' Κ.Π.Σ.
- Η λειτουργία των Επιτροπών Παρακολούθησης και των Υποεπιτροπών, στις οποίες συμμετείχαν 1000 και πλέον εκπρόσωποι οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στις συνεδριάσεις αυτές επικράτησε ένα απόλυτα συναινετικό κλίμα, οι αποφάσεις ήταν ομόφωνες και αναπτύχθηκε ένας ουσιαστικός διάλογος. Σε αυτό συνέβαλε ουσιαστικά η τριετής περίπου ανοικτή διαδικασία που ακολουθήθηκε στο πλαίσιο της προετοιμασίας του Γ' Κ.Π.Σ.

- Η συστηματική παροχή οδηγιών, εγκυκλίων, κατευθύνσεων κ.λ.π. απαντώντας στις εκάστοτε προγραμματικές και διαχειριστικές ανάγκες των διαχειριστικών αρχών, επέτρεψε την ομογενοποιημένη και σύμφωνη με το κοινοτικό πλαίσιο, αντιμετώπιση όλων των ζητημάτων προγραμματισμού και διαχείρισης που διαφάνηκαν μέχρι σήμερα.
- Η διαδικασία γνωμοδοτήσεων των εμπλεκόμενων φορέων για την ένταξη προτάσεων έργων στα Επ. Προγράμματα λειτούργησε ως ένα βαθμό εκπαιδευτικά για τις πρώτες φάσεις ενεργοποίησης των Προγραμμάτων ενώ βελτίωσε το συντονισμό των εμπλεκόμενων διοικητικών αρχών και τη συνοχή της εφαρμογής του αναπτυξιακού προγράμματος.
- Η οργάνωση σημαντικού αριθμού εκπαιδευτικών σεμιναρίων, ημερίδων, συναντήσεων κ.λ.π. συνέβαλε στην αναβάθμιση της λειτουργίας των επί μέρους διαχειριστικών αρχών, στη διευκόλυνση της αντιμετώπισης των επί μέρους προβλημάτων και στη δυνατότητα αναδράσεων και προγραμματισμού διορθωτικών μέτρων.

Η αποτίμηση της μέχρι σήμερα πορείας υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ., επικεντρώνεται στα σημεία προόδου που εντοπίζονται σε θεσμικό ή διοικητικό επίπεδο και τα οποία συμβάλλουν στην κατεύθυνση επίτευξης των τεθέντων στόχων. Παράλληλα κρίνεται αναγκαία η καταγραφή των προοπτικών και των επιχειρησιακών στόχων που τίθενται για το επόμενο έτος, λαμβάνοντας υπόψη την κτηθείσα εμπειρία και τα βασικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αφού εξετάσαμε τις διάφορες μορφές πιστώσεων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από τους φορείς των πιστώσεων να πληρούν, έχουμε την πεποίθηση ότι προσεγγίσαμε σε μεγάλο βαθμό τις άγνωστες πλευρές των χρηματοδοτικών πηγών. Παράλληλα πρέπει να τονίσουμε την πεποίθηση ότι ο θεσμός μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία μιας νέας αγοράς, διότι δίνει ευκαιρίες που μπορούν να παρακινήσουν τους πιο διστακτικούς επιχειρηματίες να πάρουν σωστές επενδυτικές αποφάσεις συμμετέχοντας έτσι ενεργά και αποτελεσματικά στην οικονομική άνθηση της χώρας γενικότερα.

Έτσι, με όλα αυτά που αναφέρθηκαν και κλείνοντας την εργασία μας, οφείλουμε να τονίσουμε ότι το μέλλον προβλέπεται καλύτερο και πιο θετικό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, γεγονός που θα οδηγήσει στην βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασής τους στο πιστωτικό σύστημα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ :

1. «Μία σύγχρονη μορφή χρηματοδότησης» Γ. Μητσιόπουλος.
2. «Χρηματοδότηση επιχειρήσεων» Α. Κιόχου.
3. «Οικονομική των επιχειρήσεων» Α. Ντομάλης.
4. «Ειδικά θέματα χρηματοδοτικής διοίκησης» Ν. Αποστολόπουλος.

ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ :

1. «Η δυνατότητα πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο πιστωτικό σύστημα» ΠΑΤΡΑ 1996.
2. «Το leasing και η συνεισφορά του στο χρηματοπιστωτικό σύστημα» ΠΑΤΡΑ 2001.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ :

1. ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ.
2. ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ.
3. ΤΑ ΝΕΑ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ :

1. Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ.
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ.

ΠΗΓΕΣ :

1. Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.
Α.Τ.Ε. Ζαρουχλέικων Πατρών «Κα Θ. Χριστοφιλοπούλου».
2. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.
3. Έρευνα Data R. C.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- β. Ανάλυση κόστους επένδυσης από τον φορέα και από τον Υπεύθυνο Πιστοδοτήσεων, εφόσον υπάρχει διαφορετική εκτίμηση στο σύνολο ή στα επιμέρους στοιχεία του κόστους.
- γ. Χρηματοδοτικό σχήμα επένδυσης (προβλεπόμενο δάνειο, τυχόν επιχορήγηση, συμμετοχή φορέα) και τεκμηρίωση δυνατότητας κάλυψης ίδιας συμμετοχής.
- δ. Αναγκαίο κεφάλαιο κίνησης και τρόπος κάλυψής του.
- ε. Στοιχεία κλάδου, ευχέρεια διάθεσης παραγόμενου προϊόντος, λοιπά στοιχεία απαραίτητα για την αξιολόγηση του αιτήματος (τιμές διάθεσης κ.λπ.).
- 2. Κεφάλαιο Κίνησης - Χρηματοδοτήσεις**
- α. Περιγραφή αιτήματος - Σκοπός χρηματοδότησης.
- β. Στοιχεία κεφαλαίου κίνησης - χρηματοδοτήσεων τελευταίας τριετίας (αγορές, πωλήσεις, αποθέματα, ποσό που εγκρίθηκε, ποσό που απορροφήθηκε, τυχόν άνοιγμα).
- γ. Στοιχεία κλάδου, ευχέρεια διάθεσης παραγόμενου προϊόντος, λοιπά στοιχεία απαραίτητα για την αξιολόγηση του αιτήματος (τιμές διάθεσης κ.λπ.).
- δ. Προβλεπόμενο πιστοδοτικό όριο ή ύψος χρηματοδότησης.

VIII. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΜΟΝΑΔΑΣ

1. Επενδυτικά δάνεια

Προβλεπόμενα αποτελέσματα σε χιλ. δρχ. ή ΕΥΡΩ τουλάχιστον για τρία έτη και μέχρι το έτος κάλυψης του 100% της δυναμικότητας της μονάδας ως εξής:

- Έσοδα από πωλήσεις
- Έσοδα από λοιπές εργασίες
- Μείον κόστος πωληθέντων
- Μεικτά κέρδη
- Μείον δαπάνες Διοίκησης - Διαχείρισης - Διάθεσης
- Κέρδη προ τόκων και Αποσβέσεων
- Μείον τόκοι βραχυπροθέσμων δανείων
- Μείον τοκοχρεολύσια Μ/Μ δανείων και ρυθμίσεων
- Καθαρά κέρδη προ φόρων

$$\Delta.Ε.Δ. = \frac{\text{Κέρδη προ φόρων τόκων και αποσβέσεων}}{\text{Τοκοχρεολύσια υφισταμένων και νέων δανείων}}$$

2. Κεφάλαιο Κίνησης - Χρηματοδοτήσεις

Προβλεπόμενα αποτελέσματα εκμετάλλευσης σε χιλ. δρχ. ή ΕΥΡΩ από την αιτούμενη δανειοδότηση ως εξής:

- Έσοδα από πωλήσεις
- Έσοδα από λοιπές εργασίες
- Μείον κόστος πωληθέντων
- Μεικτά κέρδη
- Μείον δαπάνες Διοίκησης - Διαχείρισης - Διάθεσης
- Κέρδη προ τόκων και Αποσβέσεων
- Μείον τόκοι βραχυπροθέσμων δανείων

συμπληρώνονται οι συν/νοι πίνακες ισολογισμών, λογαριασμοί αποτελεσμάτων χρήσης και αριθμοδεικτών.

- Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις που δεν συντάσσουν ισολογισμούς, τα οικονομικά αποτελέσματα (ετήσια έσοδα - έξοδα, καθαρά κέρδη - ζημιές) θα αντλούνται από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος της τελευταίας Ζετίας (σήμερα έντυπα Ε1 και Ε3).
- Στις νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις θα χρησιμοποιούνται για τους υπολογισμούς οι προϋπολογιστικοί λογ/σμοί της εκμετάλλευσης και το ταμιακό πρόγραμμα Ζετίας με βάση το υποβαλλόμενο από τον φορέα επιχειρησιακό πρόγραμμα, εφόσον βέβαια κρίνεται αξιόπιστο από τον Υπεύθυνο Πιστοδοτήσεων.
Σε διαφορετική περίπτωση θα χρησιμοποιούνται για τους υπολογισμούς οικονομικά στοιχεία - δεδομένα κατ' εκτίμηση του Υπεύθυνου Πιστοδοτήσεων.
Κατά περίπτωση θα σχολιάζονται τα οικονομικά αποτελέσματα χρήσης, οι προϋπολογιστικοί λογαριασμοί της εκμετάλλευσης καθώς και οι χρηματοοικονομικοί δείκτες.

Διευκρινίζεται ότι τα υποδείγματα συνοπτικών ισολογισμών και αποτελεσμάτων χρήσης (πίνακες I και II) καθώς και υπολογισμού των αριθμοδεικτών (πίνακας III), που συνημμένα σας αποστέλλουμε, υπάρχουν και στους Η/Υ της μονάδας σας.

Η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται είναι :

Από την οθόνη σας και από το εικονίδιο "my computer" επιλέγετε την αποθηκευτική μονάδα Public [P:] και στη συνέχεια το περιεχόμενο αρχείο "deiktes I. XLS".

(Για τις Διευθύνσεις Πελατείας από την μονάδα [P:] θα επιλέγεται ο φάκελος "deiktes. XLS" και το περιεχόμενο αρχείο "deiktes I. XLS").

Από το menu αρχείο επιλέγετε «Αποθήκευση ως» και αποθηκεύετε το αρχείο "deiktes I. XLS" στο προσωπικό σας αρχείο [H:] ως "deiktes I. XLS". Κάθε φορά που θα απαιτείται χρήση του προγράμματος για αξιολόγηση αιτημάτων επιχειρήσεων θα ανοίγετε το αρχείο από τη μονάδα [H:] θα συμπληρώνετε τα στοιχεία της επιχείρησης και θα το αποθηκεύετε ως "deiktes-Όνομα Επιχείρησης " στο προσωπικό σας αρχείο (αποθηκευτική μονάδα [H:]).

Η αποθηκευτική μονάδα [H:] αναγνωρίζεται από την προσθήκη του κωδικού αριθμού σας (Α.Μ. ΑΤΕ) με τον οποίο εισέρχεστε στο σύστημα .

Σημειώνεται ότι ο πίνακας υπολογισμού αριθμοδεικτών (πίνακας III) θα σας εξυπηρετεί μόνο για τη συμπλήρωση της αντίστοιχης φόρμας του - μέσω Intranet - προγράμματος «Πιστωτικός κίνδυνος», στην οποία ήδη είναι καταχωρημένοι οι δείκτες του αντίστοιχου κλάδου της «ICAP Α.Ε.» ενώ η τελική απεικόνιση των αριθμοδεικτών εταιρίας - κλάδου θα δίδεται με την εκτύπωση Ν° 10 του προγράμματος .

VI. ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΕΣΩ Α.Τ.Ε.

Αναφέρονται αναλυτικά οι τραπεζικές εργασίες του φορέα και συμπληρώνεται το Δελτίο αποδοτικότητας όπου αυτό προβλέπεται.

VII. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ

I. Επενδυτικά δάνεια

α. Αναλυτική περιγραφή αιτήματος.

III. ΟΦΕΙΛΕΣ - ΣΥΝ/ΚΗ ΤΑΞΗ

α. Οφειλές στην Α.Τ.Ε.

Αναλυτικά οι οφειλές της επιχείρησης στην Α.Τ.Ε. με πρόσφατο λογιστικό σε χιλ. δραχ. ή ΕΥΡΩ:

ΕΙΔΟΣ ΟΦΕΙΛΗΣ	Λογ/νες οφειλές				Μη Λογ/νες οφειλές		ΣΥΝΟΛΟ
	Κεφάλαιο		Τόκοι		Τόκοι		
	Άληκτο	Ληξ/σμο	Συμβατικοί	Ποινής	Συμβατικοί	Ποινής	
Μ+Μ							
Βραχ/σμα							
Ρυθμισθέντα							
ΕΛΓΑ							
ΣΥΝΟΛΟ							
Σύνολο αλήκτου κεφαλαίου							
Σύνολο ληξ/σμων οφειλών							

β. Εγγυητικές επιστολές (εγκριμένο όριο, υπόλοιπο)

γ. Ετήσια επιβάρυνση από τοκοχρεολυτικές δόσεις επόμενης τριετίας

δ. Οφειλές σε άλλες Τράπεζες (σύμφωνα με βεβαιώσεις)

Στις βεβαιώσεις θα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Εγκριμένο πιστοδοτικό όριο ή υπόλοιπο μεσομακροπροθέσμων δανείων
- Υπόλοιπο οφειλών (ενήμερο - ληξιπρόθεσμο), ετήσια δόση
- Διασφάλιση οφειλών

ε. Οφειλές σε τρίτους (σύμφωνα με πρόσφατο ισοζύγιο ή υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 για φορείς που δεν συντάσσουν ισοζύγιο)

- Προμηθευτές
- Πιστωτές κλπ.

στ. Αντικρίσματα (αποθέματα - απαιτήσεις κ.λπ.)

ζ. Αιτιολόγηση τυχόν ανοιγμάτων/ ύπαρξης ληξ/σμων οφειλών - Προβλέψεις ρευστοποίησης

η. Σχολιασμός τυχόν ρυθμίσεων

θ. Υπαρξη δυσμενών στοιχείων - Αιτιολόγηση

IV. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Εμπορική και διασφαλιστική αξία καλυμμάτων, χρόνος εκτίμησης, σύμφωνα με το παράρτημα 5^ο της Ε.Δ. 162/00.

V. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας, τα οικονομικά στοιχεία θα προέρχονται από τους ισολογισμούς των τριών τελευταίων χρήσεων και θα

ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΠΕΛΑΤΗ	
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΣ	
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΝΕΑΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	
ΛΗΞ/ΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Τ
 ύψους για

Αριθμ. Πρωτ. Αίτησης..... Ημερομηνία υποβολής.....
 Κωδικός Κατ/τος.....

I. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ

- α. Επωνυμία - Νομική μορφή - Α.Φ.Μ.
- β. Έτος ίδρυσης.
- γ. Έδρα επιχείρησης (Δ/νση - Πόλη - Τ.Κ.)
- δ. Μετοχικό, εταιρικό κεφάλαιο.
- ε. Μέτοχοι, εταίροι, ποσοστό συμμετοχής, Α.Φ.Μ., και Α.Δ.Τ. για τους κυρίους μετόχους - εταίρους.
 - Αριθμός μελών, αριθμός μερίδων, αξία μερίδας, συνεταιρικό κεφάλαιο προκειμένου για Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
 - Για ατομικές επιχειρήσεις που απασχολούν ξένο προσωπικό θα αναφέρεται η ηλικία του φορέα και η διάδοχος κατάστασή του.
- στ. Συγγενείς εταιρίες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις.
- ζ. Καθαρή θέση εταιρίας (ενεργητικό μείον υποχρεώσεις εταιρίας).

II. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

- α. Δραστηριότητες - ιστορικό επιχείρησης.
- β. Οργανωτική, διοικητική επάρκεια, επιχειρησιακή ικανότητα.
- γ. Απασχολούμενο προσωπικό (μόνιμο - έκτακτο).
- δ. Κατάσταση λειτουργίας εγκαταστάσεων, δυναμικότητα μονάδας(σύμφωνα με την άδεια και υφισταμένη), λοιπά στοιχεία απαραίτητα για την αξιολόγηση του αιτήματος.

- Για αλιευτικά σκάφη τα απαιτούμενα κατά περίπτωση ναυτιλιακά έγγραφα (πιστοποιητικό καταμέτρησης, πρωτόκολλο Γενικής Επιθ/σης, έγγραφο Εθνικότητας, άδεια αλιείας).

Β. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

1. Νομιμοποιητικά έγγραφα καλυμμάτων, / διασφαλίσεων (συμβόλαιο, πιστοποιητικά βαρών, τίτλοι ΠΑΕΓΑΕ κ.λπ.) και εφόσον κρίνεται αναγκαίο Δήλωση Ακίνητης Περιουσίας (έντυπο Ε9).
2. Επικυρωμένα από το Κατάστημα αντίγραφα τιμολογίων αγοράς πρώτων, βοηθητικών υλών και αναλώσιμων υλικών, μισθολογικές καταστάσεις, ισοζύγια και λοιπά δικαιολογητικά εφόσον κρίνονται αναγκαία για την απόδοση του δανείου (υπόψη και των οδηγιών της Εγκ. 151/96).
3. Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας, όπου απαιτείται, και Βεβαίωση Ασφαλιστικής Ενημερότητας.
4. Λοιπά προβλεπόμενα από τις Εγκύκλιες Οδηγίες δικαιολογητικά ανάλογα με το αίτημα του ενδιαφερομένου.

**ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΝΤΕΓΓΥΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ**

A. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ

1. Αίτηση φορέα.
2. Νομιμοποιητικά έγγραφα επιχειρήσεων /Συνεταιριστικών Οργανώσεων.
3. Αντίγραφα αποφάσεων Γενικής Συνέλευσης και Διοικητικού Συμβουλίου, για την υποβολή αίτησης και σύναψης - εκταμίευσης του δανείου για τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
4. Λογαριασμό εκμετάλλευσης με ανάλυση των στοιχείων που τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα του αιτούμενου δανείου κίνησης.
5. Δικαιολογητικά στοιχεία με πλήρη και ακριβή περιγραφή της εργασίας ή της συναλλαγής για την οποία ζητείται η έκδοση της Εγγυητικής Επιστολής.
6. Αντίγραφα Ισολογισμών, λογαριασμών αποτελεσμάτων των τριών τελευταίων χρήσεων με τα αντίστοιχα προσαρτήματα (εφόσον τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας) ή Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος της τελευταίας τριετίας (έντυπα ΕΙ και Ε3) εφόσον τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας.
7. Αντίγραφο πρόσφατου Ισοζυγίου Α' βαθμίων ή Β' βαθμίων λογαριασμών, εφόσον τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας, με τριτοβάθμια ανάλυση, όταν κρίνεται αναγκαίο, για τους λογαριασμούς αποθεμάτων (Κωδ. 20), πελατών (Κωδ. 30), χρεωστών (Κωδ. 33), προμηθευτών (Κωδ. 50), τραπεζών (Κωδ. 52) και πιστωτών (Κωδ. 53).
8. Αντίγραφο άδειας λειτουργίας της μονάδας.
9. Βεβαίωση οφειλών οποιασδήποτε μορφής από άλλες τράπεζες ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 για την μη ύπαρξη οφειλών σε τράπεζες ή τρίτους. Στις βεβαιώσεις θα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:
 - Εγκριμένο πιστοδοτικό όριο ή υπόλοιπο μεσομακροπροθέσμων δανείων.
 - Υπόλοιπο οφειλών (ενήμερο - ληξιπρόθεσμο) ετήσια δόση.
 - Διασφάλιση οφειλών
10. Λοιπά προβλεπόμενα από τις Εγκύκλιες Οδηγίες δικαιολογητικά ανάλογα με το αίτημα του φορέα π.χ.
 - Για τις μονάδες υδατοκαλλιεργειών μισθωτήριο συμβόλαιο θαλάσσιου ή χερσαίου χώρου, άδεια ίδρυσης μονάδας και κατάσταση εκτρεφόμενου ιχθ/σμού κατά βάρος και ηλικία.

3. Λοιπά δικαιολογητικά προβλεπόμενα από τις Εγκύκλιες Οδηγίες ανάλογα με το αίτημα του φορέα, π.χ.
- Για τις περιπτώσεις αγοράς ακινήτου / οικοπέδου προσφορά πωλητή, αντίγραφο συμβολαίου ιδιοκτησίας, οικοδομική άδεια ή τοπογραφικό διάγραμμα με θεωρημένους από την Πολεοδομία τους όρους δόμησης, κ.λπ. (Ε.Ο. 56/98).
 - Αν η επένδυση αφορά ίδρυση - επέκταση - εκσυγχρονισμό υδατ/κών μονάδων:
 - Μισθωτήριο συμβόλαιο θαλάσσιου ή χερσαίου χώρου.
 - Άδεια ίδρυσης ή επέκτασης της μονάδας (μπορεί να υποβληθεί και κατά τη σύναψη του δανείου).
 - Αν η επένδυση αφορά ναυπήγηση αλιευτικών σκαφών προέγκριση των Υπηρεσιών του Υπ. Γεωργίας για τη ναυπήγηση του σκάφους.

B. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

1. Άδεια ίδρυσης - εγκατάστασης ή επέκτασης της μονάδας, άδεια σκοπιμότητας, μελέτη επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων καθώς και μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπου αυτές απαιτούνται, εφόσον πρόκειται για την ίδρυση νέας μονάδας ή επέκταση υφιστάμενης, από τις αρμόδιες Κρατικές Αρχές.
2. Οικοδομικές άδειες εγκαταστάσεων όπου αυτές απαιτούνται.
3. Συμβόλαιο αγοράς οικοπέδου / ακινήτου ή τιμολόγια αγοράς παγίων.
4. Νομιμοποιητικά έγγραφα καλυμμάτων/ διασφαλίσεων (συμβόλαιο, πιστοποιητικά βαρών, τίτλοι ΠΑΕΓΑΕ κ.λπ.) και εφόσον κρίνεται αναγκαίο Δήλωση Ακίνητης Περιουσίας (έντυπο Ε9).
5. Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας, όπου απαιτείται, και Βεβαίωση Ασφαλιστικής Ενημερότητας.
6. Λοιπά δικαιολογητικά προβλεπόμενα από τις Εγκύκλιες Οδηγίες ανάλογα με το αίτημα του φορέα π.χ.
 - Αν η επένδυση αφορά αγορά πετρελ/μηχανών αλιευτικών σκαφών συναίνεση του Υπ. Γεωργίας για αντικατάσταση της πετρελ/μηχανής.
 - Αν η επένδυση αφορά ναυπήγηση αλιευτικών σκαφών πριν την τελευταία εκταμίευση του δανείου προσκομίζονται τα απαιτούμενα κατά περίπτωση ναυτιλιακά έγγραφα του σκάφους (πιστοποιητικό καταμέτρησης, Πρωτόκολλο Γενικής Επιθεώρησης, έγγραφο Εθνικότητας, άδεια αλιείας).

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝΑ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ

1. Αίτηση φορέα.
2. Νομιμοποιητικά έγγραφα επιχειρήσεων / Συνεταιριστικών Οργανώσεων.
3. Αντίγραφα αποφάσεων Γενικής Συνέλευσης και Διοικητικού Συμβουλίου, για την υποβολή αίτησης και σύναψης - εκταμίευσης του δανείου για τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
4. Τεχνοοικονομική μελέτη με αναλυτική περιγραφή της επένδυσης, προϋπολογισμό δαπάνης (προτιμολόγια, προσφορές κ.λπ.) και λογαριασμό εκμετάλλευσης - ταμιακό πρόγραμμα, από την οποία να προκύπτει η σκοπιμότητα και βιωσιμότητα της προγραμματιζόμενης επένδυσης.
Για επενδύσεις κόστους μέχρι 50.000 χιλ. δρχ. ή 146.735 ΕΥΡΩ ο φορέας θα προσκομίζει προϋπολογισμό δαπάνης με προτιμολόγια, προσφορές κ.λπ., καθώς και ταμιακό πρόγραμμα της επιχείρησης.
5. Αντίγραφα Ισολογισμών, λογαριασμών αποτελεσμάτων των τριών τελευταίων χρήσεων με τα αντίστοιχα προσαρτήματα (εφόσον τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας) ή Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος της τελευταίας τριετίας (σήμερα έντυπα Ε1 και Ε3) εφόσον τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας.
6. Αντίγραφο πρόσφατου Ισοζυγίου Α' βαθμίων ή Β' βαθμίων λογαριασμών, εφόσον τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας, με τριτοβάθμια ανάλυση, όταν κρίνεται αναγκαίο, για τους λογαριασμούς αποθεμάτων (Κωδ. 20), πελατών (Κωδ. 30), χρεωστών (Κωδ. 33), προμηθευτών (Κωδ. 50), τραπεζών (Κωδ. 52) και πιστωτών (Κωδ. 53).
7. Βεβαίωση οφειλών από άλλες τράπεζες ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 για την μη ύπαρξη οφειλών σε τράπεζες ή τρίτους.
Στις βεβαιώσεις θα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:
 - Εγκριμένο πιστοδοτικό όριο ή υπόλοιπο μεσομακροπρόθεσμων δανείων.
 - Υπόλοιπο οφειλών (ενήμερο - ληξιπρόθεσμο), ετήσια δόση
 - Διασφάλιση οφειλών.

Πέρα από τα παραπάνω δικαιολογητικά συνυποβάλλονται και τα ακόλουθα:

1. Για τις υφιστάμενες μονάδες αντίγραφο άδειας λειτουργίας της μονάδας.
2. Για επενδύσεις που έχουν υπαχθεί σε Αναπτυξιακούς Νόμους ή Κοινωνικά Προγράμματα, οι εγκριτικές αποφάσεις υπαγωγής.

2. ΦΕΚ στο οποίο έχουν δημοσιευτεί η σύσταση της εταιρίας ή τυχόν τροποποιήσεις.
3. Αντίγραφο του Πρακτικού Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, κατά την οποία εκλέχθηκε το τελευταίο Διοικητικό Συμβούλιο.
4. Αντίγραφο του Πρακτικού του Διοικητικού Συμβουλίου που να αναφέρεται η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε Σώμα και ο καθορισμός αρμοδιοτήτων.
5. ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύτηκε το πρακτικό η συγκρότηση του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου σε Σώμα και η εκπροσώπηση της εταιρίας, ή εάν δεν έχει δημοσιευτεί, αντίγραφο της ανακοίνωσης από την αρμόδια Νομαρχία προς το Εθνικό Τυπογραφείο.
6. Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρίας με την οποία να δηλώνεται ότι η εταιρία δεν έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης και ούτε έχει υποβληθεί αίτηση στο Πρωτοδικείο για την κήρυξη της εταιρίας σε κατάσταση πτώχευσης.

Για την εκταμίευση μεγάλων ποσών καθώς και για νέους πελάτες της Α.Τ.Ε. θα ζητείται προσκόμιση Πιστοποιητικού περί μη πτώχευσης από το αρμόδιο Πρωτοδικείο αντί της Υπεύθυνης Δήλωσης.

7. Πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου με το οποίο εξουσιοδοτείται ο Πρόεδρος ή ο Διευθύνων Σύμβουλος για τη σύναψη - εκταμίευση του δανείου.

Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΣΥΝ.Π.Ε.)

1. Αντίγραφο εταιρικού / καταστατικού και τυχόν τροποποίηση του αρχικού εταιρικού / καταστατικού.
2. Αντίγραφο του Πρακτικού του Διοικητικού Συμβουλίου από το οποίο να προκύπτει η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε Σώμα και ο καθορισμός αρμοδιοτήτων των μελών του.

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Προσωπικές Εταιρίες (Ο.Ε. & Ε.Ε.)

1. Αντίγραφο αρχικής Εταιρικής Σύμβασης με βεβαίωση από το αρμόδιο Πρωτοδικείο ότι καταχωρήθηκε στο οικείο βιβλίο.
2. Αντίγραφα τυχόν τροποποιήσεων της παραπάνω εταιρικής σύμβασης με τις αντίστοιχες βεβαιώσεις του Πρωτοδικείου.
3. Πιστοποιητικό του αρμόδιου Πρωτοδικείου από το οποίο θα προκύπτει ότι από τις τυχόν τροποποιήσεις που προσκομίστηκαν δεν υπάρχουν άλλες.
4. Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρίας με την οποία να δηλώνεται ότι η εταιρία δεν έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης και ούτε έχει υποβληθεί αίτηση στο Πρωτοδικείο για την κήρυξη της εταιρίας σε κατάσταση πτώχευσης.

Για την εκταμίευση μεγάλων ποσών καθώς και για νέους πελάτες της Α.Τ.Ε. θα ζητείται προσκόμιση Πιστοποιητικού περί μη πτώχευσης από το αρμόδιο Πρωτοδικείο αντί της Υπεύθυνης Δήλωσης.

Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

1. Αντίγραφα του καταστατικού και όλων των τροποποιήσεων θεωρημένα από το Πρωτοδικείο που βεβαιώνουν την εγγραφή στα οικεία βιβλία.
2. ΦΕΚ στα οποία δημοσιεύτηκαν το καταστατικό και τυχόν τροποποιήσεις του.
3. Πιστοποιητικό του αρμόδιου Πρωτοδικείου από το οποίο προκύπτει ότι από τις τυχόν τροποποιήσεις που προσκομίζονται δεν υπάρχουν άλλες.
4. Υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της Ε.Π.Ε. με την οποία να δηλώνεται ότι η εταιρία δεν έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης και ούτε έχει υποβληθεί αίτηση στο Πρωτοδικείο για την κήρυξη της εταιρίας σε κατάσταση πτώχευσης.

Για την εκταμίευση μεγάλων ποσών καθώς και για νέους πελάτες της Α.Τ.Ε. θα ζητείται προσκόμιση Πιστοποιητικού περί μη πτώχευσης από το αρμόδιο Πρωτοδικείο αντί της Υπεύθυνης Δήλωσης.

Ανώνυμες Εταιρίες (Α.Ε.)

1. Αντίγραφο καταστατικού από το Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών ή κωδικοποίηση αυτού, εφόσον έχουν γίνει τροποποιήσεις.

Στη συνέχεια δηλώνω υπεύθυνα τα ακόλουθα:

A. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΞΙΑ (ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ. ή ΕΥΡΩ)	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΒΑΡΗ
1. Οικόπεδα (.....τ.μ.)			π.χ. Α' υποθήκη υπέρ Α.Τ.Ε.
2. Βιομηχ/σια (.....τ.μ.)			
3. Καταστήματα (.....τ.μ.)			
4. Αποθήκες (.....τ.μ.)			
5. Μηχ. εξοπλισμός			
6. Λοιπά			

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ. ή ΕΥΡΩ)

	199	199	200
1. Πωλήσεις - Λοιπά έσοδα			
2. Μικτά κέρδη			
3. Οργανικά κέρδη			
4. Καθαρά κέρδη προ φόρων			
5. Αντικρίσματα*			
- Αποθέματα			
- Απαιτήσεις			
- Διαθέσιμα			
6. Υποχρεώσεις			
- Μεσ/σμες σε Τράπεζες			
- Βραχ/σμες >>			
- Σε τρίτους *			

Γ. ΆΛΛΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΕΣΩ Α.Τ.Ε. (αναλυτική περιγραφή)

Όλα τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθή. Επίσης με την παρούσα ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας συναινώ και παρέχω ανέκκλητα το δικαίωμα στην Α.Τ.Ε. να αντλήσει από τα συστήματα πληροφοριών (ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., ICAP Α.Ε. κ.λπ.) οποιαδήποτε στοιχεία που αφορούν την οικονομική κατάσταση και συμπεριφορά της παραπάνω εταιρείας.

*Για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας θα αναφέρονται τα στοιχεία του τελευταίου έτους.

/ /200

Συνημμένα: Δικαιολογητικά

Ο ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(4)

ΑΙΤΗΣΗ
ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ

ΠΡΟΣ
ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Α.Τ.Ε.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ /ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ:.....

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ:

ΈΤΟΣ ΊΔΡΥΣΗΣ: ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ:

ΈΔΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Τ.Κ.:

ΤΗΛ.: FAX:

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ: ΜΟΝΙΜΟΙ: ΕΚΤΑΚΤΟΙ:

ΚΑΤΗΓ. ΛΟΓ/ΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ: Δ.Ο.Υ.....

Α.Φ.Μ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ: ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ:

ΜΕΤΟΧΙΚΟ - ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΚΥΡΙΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ, ΕΤΑΙΡΟΙ, (Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ, Α.Δ.Τ. για τους κυρίους μετόχους, εταίρους) ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (Για Συνεταιριστικές Οργανώσεις: Αρ. μελών, Αρ. μερίδων, Αξία μερίδας, Συνεταιρικό Κεφάλαιο):

.....
.....
ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ Ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ:

.....
.....
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ:

.....
.....
ΑΙΤΗΜΑ ΦΟΡΕΑ:

.....
.....
ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΟΣΟ ΔΑΝΕΙΟΥ - ΝΟΜΙΣΜΑ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ - ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΔΟΣΕΩΝ:

.....
.....
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ - ΤΥΧΟΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ:

.....
.....
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ (περιγραφή - αξία προσφερόμενων διασφαλίσεων):

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3**Διαβάθμιση επιχειρήσεων**

Φύλλο εργασίας διαβάθμισης αντισυμβαλλομένου

Συνολική βαθμολόγηση αντισυμβαλλομένου

Κριτήρια	A	B	Γ	Δ	Ε	Z	Συντελεστής Βαρύτητας	Σύνολο	
	5	4	3	2	1	0			
Ποιοτικά Κριτήρια									
1. Ιστορικό Επιχείρησης							5		
2. Επιχειρηματική Εικόνα							5		
3. Συναλλακτική Τάξη							15		
4. Ανταγωνιστική Θέση							5		
5. Σταθερότητα Εταιρείας/ Κλάδου							5		
6. Διοίκηση/Διεύθυνση Εταιρείας							5		
Ποσοτικά Κριτήρια									
7 Στοιχεία Ισολογισμών							30		
8 Στοιχεία λογαριασμών Αποτελεσμάτων Χρήσεων							15		
9. Στοιχεία Ταμιακών Ροών Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών							15		
Σύνολο Βαθμολογίας									XXX
Μέγιστο: 500									
Τελική διαβάθμιση:									X

Κατάστημα

Αρ. Πρωτ.....

...../...../.....

ΠΡΟΣ Τον/την κ. /κα.

.....

ΟδόςΑρ.....

Πόλη.....Τ.Κ.

ΔΑΝΕΙΟ με Αριθμό Λογαριασμού

Ποσό οφειλής σε καθυστέρηση

Βρισκόμαστε στη δυσάρεστη θέση να σας υπενθυμίσουμε ότι για το πιο πάνω δάνειο σας υπάρχει ήδη καθυστέρηση στην πληρωμήδόσης / εων. Παρακαλούμε για την άμεση εξόφλησή της /τους, εντός των επομένων πέντε (5) εργασίμων ημερών, ώστε να αποφύγετε πρόσθετες επιβαρύνσεις με τόκους υπερημερίας. Σε περίπτωση που έχετε ήδη τακτοποιήσει την πιο πάνω οφειλή παρακαλούμε να μην λάβετε υπόψη σας την επιστολή αυτή.

Βρισκόμαστε πάντα στη διάθεσή σας για κάθε συμπληρωματική διευκρίνιση,

Με εκτίμηση

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ (2) ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Κατάστημα

Αρ. Πρωτ.....

...../...../.....

ΠΡΟΣ Τον/την κ. /κα.

.....

ΟδόςΑρ.....

Πόλη.....Τ.Κ.

ΔΑΝΕΙΟ με Αριθμό Λογαριασμού

Σε συνέχεια της από/...../..... επιστολής, μας σχετικά με το πιο πάνω δάνειο σας, σας γνωρίζουμε για μια ακόμα φορά ότι η ήδη μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή της οφειλής σας, συνεχίζεται χωρίς να υπάρξει καμία ανταπόκριση εκ μέρους σας για την τακτοποίηση της οφειλής σας.

Το συνολικό ποσό της οφειλής σας σε καθυστέρηση ανέρχεται σε:

.....

Για τους λόγους αυτούς παρακαλούμε εκ νέου για την άμεση εξόφληση της οφειλής σας το αργότερο εντός των επομένων πέντε (5) εργασίμων ημερών.

Σε περίπτωση που έχετε ήδη τακτοποιήσει την πιο πάνω οφειλή σας, παρακαλούμε να μην λάβετε υπόψη σας την επιστολή αυτή.

Βρισκόμαστε πάντα στη διάθεσή σας για κάθε συμπληρωματική διευκρίνιση,

Με εκτίμηση

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ (3) ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Κατάστημα

Αρ. Πρωτ.....

ΠΡΟΣΟΧΗ:
ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΡΟΣ Τον/την κ. /κα.

Οδός.....Αρ.....

Πόλη.....Τ.Κ.

ΔΑΝΕΙΟ με Αριθμό Λογαριασμού

Σε συνέχεια των από/...../.....και/...../..... επιστολών μας, σχετικά με το πιο πάνω δάνειο σας, βρισκόμαστε στη δυσάρεστη θέση να σας υπενθυμίσουμε για τελευταία φορά ότι υπάρχει πλέον πολύ μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή της οφειλής σας.
Το συνολικό ποσό της οφειλής σας σε καθυστέρηση ανέρχεται σε:

.....
Παρακαλούμε για την άμεση εξόφληση της οφειλής σας μέχρι.....
Δυστυχώς, μετά την ημερομηνία αυτή, είμαστε υποχρεωμένοι να λάβουμε αναγκαστικά μέτρα για την είσπραξη του συνόλου της ληξιπρόθεσμης οφειλής σας, καθώς και των πρόσθετων επιβαρύνσεων.
Σε περίπτωση που έχετε ήδη τακτοποιήσει την πιο πάνω οφειλή σας, παρακαλούμε να μην λάβετε υπόψη σας την επιστολή αυτή.
Βρισκόμαστε πάντα στη διάθεσή σας για κάθε συμπληρωματική διευκρίνιση,

Με εκτίμηση

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

* **ΠΡΟΣΟΧΗ** : (Για την Υπ. Μονάδα ΑΤΕ) Αντίστοιχο έγγραφο ειδοποίησης να αποστέλλεται και προς τον τυχόν εγγυητή ή και συνοφειλέτη.

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΤΕ ΑΕ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ.....

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΟΝΟΜΑ

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ

ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ.....

Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Πόλη.....

Οδός.....

Αριθμ..... Τ.Κ.....

ΗΜ/ΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ...../...../.....

Δ.Α.ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ.....

Α.Φ.Μ.

Παρακαλώ να μου χορηγήσετε στεγαστικό δάνειο για ανέγερση, αποπεράτωση, επισκευή, επέκταση, συμπλήρωση, βελτίωση,αγορά κατοικίας /αγορά οικοπέδου ποσού δρχ.....

(.....)

διάρκειαςετών,

εξοφλητέο σε

μηνιαίες δόσεις

τριμηνιαίες δόσεις

με επιτόκιο

σταθερό

κυμαινόμενο

ΤΗΛΕΦΩΝΟ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

...../...../.....

Ο ΑΙΤΩΝ

.....

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΩ

- Εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας για το δηλωθέν εισόδημα του τελευταίου χρόνου
- Απόδειξη μισθοδοσίας ή σύνταξης ή βεβαίωση αποδοχών
- Αναλυτικά στοιχεία:
 - ◊ για την προς ανέγερση, αποπεράτωση κλπ κατοικία (επιφάνεια τ.μ., τόπος - θέση ακινήτου, έτος κατασκευής, οικοδομική άδεια, βεβαίωση του ιδιώτη μηχανικού για το είδος και τη δαπάνη των απαιτούμενων εργασιών)
 - ◊ για την αγορά κατοικίας (προσφορά του πωλητή, επιφάνεια τ.μ., τόπος-θέση ακινήτου, έτος κατασκευής, οικοδομική άδεια, αξία και τρόπος πληρωμής, βεβαίωση του ιδιώτη μηχανικού για την καταλληλότητα του κτίσματος)
 - ◊ για την αγορά οικοπέδου (προσφορά του πωλητή, επιφάνεια τ.μ., τόπος-θέση ακινήτου, αξία και τρόπος πληρωμής)
- Βεβαίωση για οφειλές ή σχετική Υπεύθυνη Δήλωση
- Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

(επ4/1)

...../...../...../2002

Προς κ.....

.....

Στεγαστικά Δάνεια από την Αγροτική Τράπεζα με τους πιο συμφέροντες όρους

Αγαπητέ κ.....

Η Αγροτική Τράπεζα σας προσφέρει εξαιρετικά συμφέρουσες λύσεις για την κάλυψη κάθε ανάγκης σας, που αφορά στην απόκτηση νέας ή στη βελτίωση υπάρχουσας κατοικίας.

Επίλογές επιτοκίων που σας προκαλούν να κάνετε συγκρίσεις:

- **3,7% σταθερό τον πρώτο χρόνο** και κυμαινόμενο επιτόκιο μόνο 5,50% από το δεύτερο χρόνο ή σταθερό 6,50% για 3 χρόνια.
- **Σταθερό** για 3 ή 5 χρόνια μόλις **6,50%** και για 10 ή 15 χρόνια μόλις **6,80%**.
- **Επιδοτούμενο, για την απόκτηση πρώτης κατοικίας**, σταθερό τον πρώτο χρόνο από **2,20%** ανάλογα με την οικογενειακή σας κατάσταση.

(Τα πιο πάνω επιτόκια επιβαρύνονται με 0,12%, εισφορά του Νόμου 128/75).

Προγράμματα σχεδιασμένα για να καλύψουν κάθε ανάγκη σας:

- **Αγορά κατοικίας**, κύριας, δευτερεύουσας ή και εξοχικής.
- **Αγορά οικοπέδου και ανέγερση κατοικίας.**
- **Αποπεράτωση** υπάρχουσας οικοδομής.
- **Αγορά και εγκατάσταση λυόμενης ή προκατασκευασμένης κατοικίας.**
- **Αγορά αποθηκευτικών χώρων και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων.**
- **Ανακαίνιση, επισκευή, επέκταση κατοικίας.**
- **Επισκευή, επέκταση αποθηκευτικών χώρων και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων.**
- **Επιδοτούμενα στεγαστικά δάνεια** για αγορά πρώτης κατοικίας.

Ευνοϊκούς όρους για τη σύναψη του δανείου

- **Ύψος δανείου** που μπορεί να φτάσει μέχρι και το 100% της αξίας, που αναγράφεται στο συμβόλαιο αγοραπωλησίας του ακινήτου, συν τα έξοδα μεταβίβασης.
- **Διάρκεια δανείου**, που μπορεί να φτάσει μέχρι και 25 χρόνια και μάλιστα με περίοδο χάριτος μέχρι και 12 μήνες και εξόφληση με μηνιαίες δόσεις.
- **Δωρεάν Ασφαλιστική Κάλυψη** για προσωπικό ατύχημα και προσφορά **Πιστωτικής Κάρτας Visa ή MasterCard**, με δωρεάν συνδρομή τον πρώτο χρόνο και επιτόκιο 14,90%, που είναι από τα χαμηλότερα της αγοράς.
- **Δυνατότητα Αναχρηματοδότησης**, για την προεξόφληση υπολοίπου στεγαστικού δανείου υψηλότερου επιτοκίου, ώστε να επωφεληθείτε από τα χαμηλά επιτόκια που ισχύουν σήμερα.

Ελάτε στο Κατάστημα της Αγροτικής Τράπεζας. Θα είναι χαρά μας να σας ενημερώσουμε προσωπικά ή επικοινωνήστε μαζί μας στο τηλ.....

Με εκτίμηση

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Στεγαστικά δάνεια από την Αγροτική Τράπεζα, με τους πιο συμφέροντες όρους

ΕΙΔΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

Πρόγραμμα 1 - Απόκτηση Στέγης

- Αγορά κατοικίας, κύριας, δευτερεύουσας ή και εξοχικής.
- Αγορά οικοπέδου.
- Ανέγερση κατοικίας.
- Αποπεράτωση υπάρχουσας οικοδομής.
- Αγορά και εγκατάσταση λυόμενης ή προκατασκευασμένης κατοικίας.

Πρόγραμμα 2 - Βελτίωση Στέγης

- Επισκευή, ανακαίνιση, επέκταση κατοικίας.
- Αγορά αποθηκευτικών χώρων και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων.
- Ανακαίνιση, επισκευή, επέκταση αποθηκευτικών χώρων και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων.

Βασικά δικαιολογητικά

- Φωτοαντίγραφο Δελτίου Ταυτότητας ή Διαβατηρίου.
- Μηχανογραφημένη απόδειξη μισθοδοσίας ή σύνταξης του τελευταίου μήνα ή βεβαίωση αποδοχών από τον εργοδότη ή τον Ασφαλιστικό Φορέα.
- Το τελευταίο Εκκαθαριστικό Σημείωμα Φορολογίας Εισοδήματος.
- Έντυπο Ε9 της Δ.Ο.Υ (Δήλωση Στοιχείων Ακινήτων).
- Επίσημο αντίγραφο τίτλων ιδιοκτησίας του ακινήτου.
- Πιστοποιητικά μεταγραφής ιδιοκτησίας, βαρών και μη διεκδικήσεως.
- Πληρεξούσια που αναφέρονται στους τίτλους ιδιοκτησίας (εάν υπάρχουν).
- Άδεια οικοδομής και οι εγκεκριμένες αρχιτεκτονικές κατόψεις (σχέδια).
- Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας και πιστοποιητικό μεταγραφής της για την αγορά διαμερίσματος).
- Τοπογραφικό διάγραμμα οικοπέδου.
- Προσφορά του πωλητή, με αναφορά στο τίμημα και τον τρόπο πληρωμής.
- Προϋπολογισμός ιδιώτη μηχανικού ή εργολάβου ή προσφορές συνεργείων, για το είδος και τη δαπάνη των απαιτούμενων εργασιών.

(ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ.....

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....

ΥΨΟΣ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ.....

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΓΑΜΟΣ

ΕΓΓΑΜΟΣ

ΑΡΙΘΜ. ΠΑΙΔΙΩΝ

ΣΚΟΠΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

ΑΓΟΡΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

ΚΟΣΤΟΣ

ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟ

ΔΡΧ.	ΔΡΧ.
------	------

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΑΘΑΡΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΔΡΧ

ΜΕΙΟΝ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ

-ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΟΥΣΔΡΧ

-ΠΡΟΣ ΑΤΕΔΡΧ

ΑΦΑΙΡΟΥΜΕΝΟ ΠΟΣΟ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ.....ΔΡΧΔΡΧ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΔΡΧ

ΥΨΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

α) με βάση το εισόδημαΔΡΧ

β) με βάση το κόστοςΔΡΧ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΥΨΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥΔΡΧ

ΟΡΟΙ ΔΑΝΕΙΟΥ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
(ΑΡ.ΔΟΣΕΩΝ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ
ΧΑΡΙΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΠΟΙΗΣΗ
ΤΟΚΩΝ

ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΛΟΙΠΟΙ ΟΡΟΙ

--	--	--	--	--

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Ο ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Αριθμ. Σύμβασης:

ΣΥΜΒΑΣΗ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΕΥΡΩ.....

Στις σήμερα.....

..... οι πιο κάτω συμβαλλόμενοι:

1) Η εδρεύουσα στην Αθήνα Ανώνυμη Εταιρία με την επωνυμία «**ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.**», νόμιμα εκπροσωπούμενη, από τον :

..... κάτοικο

..... αποκαλούμενη στη συνέχεια «η Τράπεζα».

2).....

.....
.....
.....
.....

..... αποκαλούμενη... στη συνέχεια «ο Πιστούχος - οφειλέτης».

3) α).....

.....
.....
.....

β).....

.....
.....

πλέον της εισφοράς του Ν. 128/75. που σήμερα ανέρχεται σε

Το επιτόκιο αποτελείται από το Βασικό επιτόκιο χορηγήσεων
..... και το περιθώριο προσαύξησης

Το βασικό επιτόκιο είναι αυτό που η Τράπεζα ανακοινώνει δια του τύπου και ισχύει για όλους τους πελάτες για την συγκεκριμένη κατηγορία δανείου.

Το περιθώριο προσαύξησης προσδιορίζεται από την Τράπεζα για τον συγκεκριμένο πελάτη.

Ο καθορισμός του πιο πάνω περιθωρίου προσαύξησης καθορίστηκε από την Τράπεζα. αφού έλαβε υπόψη της και εκτίμησε τα οικονομικά στοιχεία του πιστούχου και την προταθείσα από τον πιστούχο και αποδεχθείσα από την Τράπεζα ευρύτερη συνεργασία μεταξύ των μερών.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα της περιοδικής αυξομειώσεως του βασικού Επιτοκίου η οποία θα ισχύει και στην παρούσα από και με τη δημοσίευσή του στον Τύπο, χωρίς την ανάγκη οποιασδήποτε ειδικής ειδοποίησης του Πιστούχου. Η αυξομείωση αυτή θα γίνεται κάθε φορά ανάλογα με τις συνθήκες της χρηματαγοράς και το κόστος του χρήματος για την Τράπεζα.

Η πίστωση βαρύνεται με έξοδα παρακολούθησης φακέλου 0,5%. Τα έξοδα αυτά καταβάλλονται επί του κάθε φορά αποδιδόμενου ποσού κατά την ημερομηνία εκταμίευσής του.

Ο τόκος υπολογίζεται τοκαριθμικά στο κάθε μέρα ανεξόφλητο χρεωστικό υπόλοιπο.

Ο εκτοκισμός θα γίνεται την 30η Ιουνίου, την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους και κατά την λήξη του δανείου.

Η καταβολή των τόκων θα γίνεται κατά τη λήξη του δανείου με κεφαλαιοποίησή τους κατά τις ημερομηνίες εκτοκισμού.

ΑΡΘΡΟ 5

Σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής του κεφαλαίου, τόκου, προμήθειας ή οποιασδήποτε άλλης επιβάρυνσης με βάση την παρούσα σύμβαση στις συμφωνηθείσες ημερομηνίες ή σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπληρώνει τους σκοπούς του δανείου ή σε περίπτωση παράβασης όρων της παρούσας σύμβασης ο οφειλέτης θα καθίσταται υπερήμερος αυτοδικαίως και χωρίς καμία όχληση, ειδοποίηση ή επιταγή με μόνη την πάροδο της ημέρας κατά την οποία ήταν πληρωτέο το σχετικό ποσό.

Σε κάθε περίπτωση τέτοιας υπερημερίας και μέχρι να εξοφληθεί ολοσχερώς το δάνειο θα οφείλονται αυτοδικαίως τόκοι υπερημερίας για το καθυστερούμενο ποσό, με επιτόκιο 2.5 εκατοστιαίες μονάδες επιπλέον του κατά τα ανωτέρω συμφωνηθέντος επιτοκίου, προσαυξημένο με τις επιβαρύνσεις υπέρ τρίτων που αναλογούν, από την πρώτη ημέρα της καθυστέρησης, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε όχληση προς τον οφειλέτη. Οι τόκοι υπερημερίας που θα προκύπτουν προστίθενται στο ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο ανά εξάμηνο και ανατοκίζονται.

Στην περίπτωση που ο οφειλέτης παραβεί οποιοδήποτε από τους όρους της σύμβασης η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση αυτή και να κηρύξει το δάνειο ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και να επιδιώξει την είσπραξη ολόκληρης της οφειλόμενης απαίτησης από τον οφειλέτη, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του ν. 4332/29 που ισχύουν για την Τράπεζα.

ΑΡΘΡΟ 6

Ρητά συνομολογείται ότι για την έγκριση και χορήγηση του δανείου αυτού η Τράπεζα απέβλεψε κυρίως στο πρόσωπο του οφειλέτη, καθώς και στο σκοπό χορήγησής του. Για το λόγο αυτό, όσο θα ισχύει η παρούσα σύμβαση και μέχρι την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της οφειλής, απαγορεύεται στον οφειλέτη και στον συνοφειλέτη τόσο η εκχώρηση των δικαιωμάτων που προέρχονται από αυτή τη σύμβαση όσο και η μεταβίβαση των κάθε είδους υποχρεώσεών του σε τρίτο, χωρίς τη ρητή και έγγραφη συμφωνία της Τράπεζας. Ιδίως, ο οφειλέτης στερείται του δικαιώματος να παραχωρήσει σε άλλον, με οποιαδήποτε μορφή, την κυριότητα των προϊόντων που θα αποκτηθούν με το δάνειο και αυτών που θα προσφερθούν για ενέχυρο από τον ίδιο για την διασφάλιση του δανείου, χωρίς τη ρητή και έγγραφη προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας.

ΑΡΘΡΟ 7

Ο πιστούχος θα κάνει χρήση της πίστωσης που του παρέχεται:

- α) παίρνοντας μετρητά ο ίδιος ή με καταβολή μετρητών, ύστερα από σχετική έγγραφη εντολή του, προς τρίτο,
- β) με έκδοση εγγυητικής επιστολής, κάθε κατηγορίας, για λογαριασμό του ή για λογαριασμό τρίτου ύστερα από έγγραφη εντολή του,
- γ) με παροχή εγγύησης υπέρ τρίτου ή τριτεγγύηση σε αξιόγραφα,

δ) με άνοιγμα ενέγγυας πίστωσης.

ε) με προεξόφληση συναλλαγματικών ή γραμματίων έκδοσης, αποδοχής, οπισθογράφησης ή τριτεγγύησής του,

στ) με κάθε είδους χρηματοδοτήσεις ή προχρηματοδοτήσεις με οποιαδήποτε μορφή και όρους παρέχονται αυτές.

ζ) με χρεωστική εγγραφή για εξόφληση οφειλών που ήδη υπάρχουν ή που θα δημιουργηθούν από συναλλαγματικές, γραμμάτια και φορτωτικές ή από οποιαδήποτε σχέση ή αιτία, στις οποίες οφειλές συμπεριλαμβάνονται έξοδα κάθε είδους και για εξυπηρέτηση οποιασδήποτε άλλης έννομης σχέσης μέσα στα πλαίσια των σχετικών αποφάσεων, γενικών ή ειδικών, των Νομισματικών Αρχών ή οποιωνδήποτε αρμοδίων οργάνων και σύμφωνα με τους όρους που ορίζει κάθε φορά η Τράπεζα.

Χορήγηση της πίστωσης αποτελεί και η με χρέωση του λογαριασμού του πιστούχου μεταφορά οποιουδήποτε ποσού σε λογαριασμό κατάθεσης όψεως στο όνομά του, υφισταμένου στην Τράπεζα κατά τον χρόνο της μεταφοράς ή για το σκοπό αυτό ανοιγομένου. Η κίνηση του ή των λογαριασμών της πίστωσης θα γίνεται με αποδείξεις για τις αναλήψεις χρημάτων ή με επιταγές που θα εκδίδει ο πιστούχος επί της Τράπεζας ή με έγγραφη εντολή του για καταβολή σε τρίτο ή με συμψηφισμό κάθε απαίτησης της Τράπεζας κατά του πιστούχου, οποιασδήποτε μορφής.

Η σύμφωνα με τα πιο πάνω, χρήση της πίστωσης από τον πιστούχο, θα γίνεται ύστερα από αίτησή του, για διευκόλυνσή του, αλλά και με ευθύνη του για οποιασδήποτε φύσης πλαστογράφηση, νόθευση ή αλλοίωση των εντύπων, επιταγών που δίνονται σ' αυτόν από την Τράπεζα ή των εντολών ή των αποδείξεων ή των επιστολών του ή της υπογραφής του ή της υπογραφής κάθε οπισθόγραφου ή κομιστή καθώς και για κάθε κατάχρηση ή υπέρβαση εξουσίας των οργάνων του ανεξάρτητα από τις οποίες θα θεωρείται νόμιμη και δεσμευτική γι' αυτόν κάθε πληρωμή που έγινε με βάση ένα από τα πιο πάνω στοιχεία, στα οποία έγινε πλαστογράφηση, νόθευση, αλλοίωση, κατάχρηση ή υπέρβαση εξουσίας. Ρητά δε και ανεπιφύλακτα παραιτείται από τώρα για κάθε τυχόν αξίωση ή απαίτησή του κατά της τράπεζας από την ανωτέρω αιτία. Ο πιστούχος με την υπογραφή της εντολής πληρωμής ή της απόδειξης θεωρείται ότι δηλώνει, γνωρίζοντας τις συνέπειες του νόμου, ότι η ανάληψη γίνεται για τον σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκε η πίστωση.

ΑΡΘΡΟ 8

Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να χρεώνει ή να πιστώνει στο λογαριασμό ή σε κάποιον από τους λογαριασμούς του δανείου, οποιοδήποτε ποσό θα οφείλει ο πιστούχος στην Τράπεζα ή η Τράπεζα στον πιστούχο αντίστοιχα, από οποιαδήποτε αιτία και αν απορρέει η απαίτηση που φέρεται σε σχέση ή σε πίστωση του λογαριασμού, συμψηφίζοντας οποιαδήποτε ανταπαίτησή της με οποιαδήποτε και από οποιαδήποτε αιτία απαίτηση του πιστούχου, άσχετα αν είναι ληξιπρόθεσμη ή όχι.

Ιδιαίτερα έγγραφα, πρόσθετες πράξεις ή συμβάσεις που υπεγράφησαν ή θα υπογραφούν από τον πιστούχο για να εξασφαλίσει τις απαιτήσεις που απορρέουν από την σύμβαση από τρίτους ή και άλλων απαιτήσεων της Τράπεζας, εγγυήσεις από τρίτους ή άλλων ασφαλειών, οι οποίες απορρέουν από ενέχυρο εμπορευμάτων ή δικαιωμάτων σε διατάγη ή στον κομιστή, θα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης αυτής.

Η Τράπεζα δικαιούται να επιδιώκει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της κατά του πιστούχου και από άλλα περιουσιακά στοιχεία του, ανεξάρτητα των παραπάνω απαιτήσεων και ασφαλειών, χωρίς τούτο να συνιστά καθ' οιονδήποτε τρόπο κατάχρηση δικαιώματος.

ΑΡΘΡΟ 9

Σε περίπτωση που με βάση την πίστωση αυτή χορηγηθεί στον πιστούχο ή σε τρίτο, ύστερα από εντολή του, εγγυητική επιστολή ή ανοιχθεί ενέγγυα τραπεζική πίστωση, ο λογαριασμός της πίστωσης χρεώνεται με το ποσό της εγγυητικής επιστολής ή της ενέγγυας τραπεζικής πίστωσης, καθίσταται όμως τοκοφόρο το ποσό αυτό από την ημέρα που θα καταπέσει και μόνο για το ποσό της κατάπτωσης.

Στην παραπάνω περίπτωση χορήγησης Ε/Ε στον πιστούχο ή σε τρίτο, ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να καταβάλλει στην Τράπεζα στην αρχή κάθε τριμήνου προμήθεια στο ποσό των Ε/Ε που έχει ζητήσει. Το ποσό της προμήθειας και ο χρόνος καταβολής της είναι δυνατό να αλλάζουν με απόφαση της Τράπεζας, που θα περιλαμβάνεται στην έγγραφη συμφωνία της Τράπεζας και του οφειλέτη για την έκδοση της συγκεκριμένης Ε/Ε που αυτός επιθυμεί.

Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης δανείου θα περιλαμβάνεται στο συνολικό οφειλόμενο ποσό ακόμη και αν δεν κατέπεσε, ολόκληρο το ποσό της εγγυητικής επιστολής ή της ενέγγυας τραπεζικής πίστωσης, το οποίο καλύπτεται με

όλες τις προσωπικές και εμπράγματες εξασφαλίσεις που έχουν δοθεί σε ασφάλεια της πίστωσης ενώ η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να προβεί στην είσπραξη ολόκληρου του ποσού του λογαριασμού χρησιμοποιώντας κάθε μέσο.

Εξυπακούεται ότι, αν στη συνέχεια επιστραφεί η εγγυητική επιστολή ή καταπέσει μόνο για ένα μέρος, η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη μέσα σε πέντε μέρες από την απαλλαγή της από την υποχρέωση που απορρέει από την εγγυητική επιστολή, να επιστρέψει στον πιστούχο, άτοκα, το ποσό για το οποίο απαλλάχθηκε, αν τυχόν το έχει εισπράξει.

ΑΡΘΡΟ 10

Κάθε φόρος, τα τέλη χαρτοσήμου, άλλα τέλη, εισφορές, δικαιώματα ή κάθε άλλου είδους επιβαρύνσεις υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, που επιβάλλονται ή θα επιβληθούν επί του κεφαλαίου ή των τόκων και των προμηθειών της πίστωσης ή που έχουν με οποιοδήποτε τρόπο σχέση με τη σύμβαση αυτή, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον πιστούχο, στον οποίο επιρρίπτονται.

Επίσης κάθε φόρος και τέλος και πάσα δαπάνη που γίνεται για την κατάρτιση ή τροποποίηση ή κατάργηση της παρούσας σύμβασης ή αφορά την κίνηση του λογαριασμού του ή την εξόφληση των απαιτήσεων της Τράπεζας ή προέρχονται από οποιονδήποτε λόγο, βαρύνουν τον πιστούχο.

Τα κάθε είδους έξοδα, και εντελώς ενδεικτικά: δικαστικά, εγγραφής υποθήκης, προσημείωσης υποθήκης, σύστασης ενεχύρου επί κινητών ή απαιτήσεων, τροπής προσημείωσης υποθήκης σε υποθήκη, ανάκλησης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, εξάλειψης ή διαγραφής προσημείωσης ή υποθήκης, ασφάλισης βεβαρημένου με προσημείωση υποθήκης ακινήτου ή βεβαρημένου με ενέχυρο κινητού πράγματος, αναγκαστικής εκτέλεσης γενικά ή οποιαδήποτε άλλα κάθε είδους έξοδα που έγιναν ή που θα γίνουν από την Τράπεζα, με οποιοδήποτε τρόπο, εξ αιτίας ή σε εκτέλεση της σύμβασης αυτής, βαρύνουν τον πιστούχο. Σε περίπτωση που η Τράπεζα καταβάλλει οποιοδήποτε από τα ποσά αυτά με δικά της χρήματα και για λογαριασμό του πιστούχου, μπορεί χωρίς καμιά ειδοποίησή του, να χρεώσει τον ή τους λογαριασμούς της πίστωσης ή οποιονδήποτε άλλο λογαριασμό του, ανεξάρτητο της πίστωσης που τηρεί ο πιστούχος σε οποιοδήποτε Κατάστημα της Τράπεζας, ο δε πιστούχος είναι υποχρεωμένος να τα εξοφλήσει έντοκα με επιτόκιο υπερημερίας από την ημέρα πληρωμής τους από την Τράπεζα. Οι τόκοι υπερημερίας των εξόδων αυτών μη

καταβαλλόμενοι. συμφωνείται να φέρονται, χωρίς καμιά ειδοποίηση του οφειλέτη, σε χρέωση των αντιστοίχων λογαριασμών και να ανατοκίζονται από την πρώτη μέρα καθυστερήσεώς τους.

ΑΡΘΡΟ 11

α) Η Τράπεζα, για την εξασφάλιση κάθε απαίτησής της που απορρέει από την παρούσα σύμβαση, έχει το δικαίωμα να αξιώνει και ο πιστούχος είναι υποχρεωμένος να παραδίδει σε αυτήν, αξιόγραφα αξιόχρεης πελατείας του, που η αξία τους να καλύπτει το ποσό της πίστωσης πλέον ενός περιθωρίου που θα ορίζει η Τράπεζα κάθε φορά τουλάχιστον ίσης αξίας με το αναλαμβανόμενο ποσό της πίστωσης, ώστε αυτά, όταν εισπράττονται, να φέρονται σε πίστωση του ή των λογαριασμών της πίστωσης.

β) Ο πιστούχος είναι υποχρεωμένος, όταν το αξιώνει η Τράπεζα, να παρέχει σ' αυτήν, σε ασφάλεια κάθε απαίτησής της από την πίστωση, πέρα από τυχόν εμπράγματα ασφάλειες και ενέχυρο πάνω σε πιστωτικούς τίτλους, αξιόγραφα ή δικαιόγραφα γενικά, απαιτήσεων ή και πραγμάτων, ώστε να υπερκαλύπτει κάθε φορά σε αξία τις πιο πάνω απαιτήσεις της Τράπεζας. Για το σκοπό αυτό ο οφειλέτης και ο εγγυητής αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υπογράψουν με την Τράπεζα Σύμβαση Ενεχύρου επί των προϊόντων, υποπροϊόντων παραγωγών και λοιπών κινητών που θα προμηθευθεί με αυτό το δάνειο και σε όλα τα εμπορεύματα και είδη γενικά που βρίσκονται στην κυριότητά των ή την διαχείριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2844/2000.

γ) Επί πλέον σε ασφάλεια της πίστωσης που ανοίγεται με τη σύμβαση αυτή και κάθε απαίτησής της Τράπεζας που απορρέει απ' αυτή και μέχρι την πλήρη εξόφλησή της, ο "πιστούχος" και ο "εγγυητής" δηλώνουν και αναγνωρίζουν ότι αυτή, εκτός από τα υπέρ αυτής υπάρχοντα προνόμια και τους νόμους που τη διέπουν, πρωτοπραξίας και κάθε μορφής άλλα προνόμιά της, δικαιούται ακόμη να εγγράψει οποτεδήποτε υποθήκη σε οποιοδήποτε ακίνητο του "πιστούχου" ή του "εγγυητή" ή και των δύο οπουδήποτε και αν βρίσκεται αυτό, είτε πριν τη χρήση της πίστωσης είτε μετά είτε για ολόκληρο το ποσό της πίστωσης είτε για μέρος της, με βάση το άρθρο 12 της από 27/6/29 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, που κυρώθηκε με το Νόμο 4332/1929, όπως αυτή ισχύει τώρα, καθώς και κάθε άλλης διάταξης που υπάρχει ή θα θεσπιστεί.

δ) Για τα αξιόγραφα ή γενικά τα δικαιόγραφα που δίνονται σε ενέχυρο με οπισθογράφηση, θα τηρείται πινάκιο, το οποίο θα υπογράφεται από τον πιστούχο ή από οποιονδήποτε υπάλληλό του προς τον οποίο παρέχει με την παρούσα σύμβαση από εδώ και στο εξής την εντολή και πληρεξουσιότητα για αυτό.

Το πινάκιο αυτό θεωρείται παράρτημα και αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας σύμβασης. Τα πιο πάνω αξιόγραφα ή δικαιόγραφα γενικά, θα είναι της απόλυτης έγκρισης της Τράπεζας ευρείας διασποράς και με σχέση κάλυψης αξιόγραφο / δάνειο.

ε) Ο πιστούχος παρέχει την συναίνεσή του στην Τράπεζα, είτε η ίδια είτε άλλος με την άδειά της, να κάνει χρήση ή μετενεχυρίαση των αξιόγραφων, απαιτήσεων ή πραγμάτων που της δίνονται σαν ενέχυρο.

στ) Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να καταγγείλει την σύμβαση δανείου αν ο πιστούχος δεν παραδίδει σε αυτήν με οπισθογράφηση σε διαταγή της «λόγω ενεχύρου» αξιόγραφα ή δεν παρέχει, νόμιμα, ενέχυρο σε δικαιόγραφα γενικά της απόλυτης έγκρισής της και δεν υπογράφει τις συμβάσεις ενεχύρου επί των παραπάνω κινητών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2884/2000.

ζ) Η Τράπεζα δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν μη εμπρόθεσμη διαμαρτύρηση των πιο πάνω αξιόγραφων ενώ συνομολογείται με την παρούσα και ο όρος ανέξοδης επιστροφής των αξιόγραφων αυτών και απαλλαγής της από την υποχρέωση που προβλέπει το άρθρο 45 του Ν.5325/1932 της ειδοποίησης για την μη πληρωμή των τίτλων. Η Τράπεζα μπορεί κατά την απόλυτη κρίση της, σε περίπτωση μη πληρωμής των αξιόγραφων αυτών κατά την λήξη τους, είτε να προβεί σε δικαστική δίωξη εναντίον οποιουδήποτε ενέχεται με οποιαδήποτε σχέση από αυτά είτε να τα επιστρέψει ανείσπρακτα στον πιστούχο που σ' αυτήν την περίπτωση, είναι υποχρεωμένος να τα εξοφλεί αμέσως ή να τα αντικαθιστά με άλλα της απόλυτης έγκρισης της Τράπεζας ή να της δώσει άλλη εξασφάλιση της αρεσκείας της και ακόμη να της πληρώσει κάθε σχετικό έξοδο που τυχόν έχει πραγματοποιήσει.

η) Η αποστολή των τίτλων σε άλλο κατάστημα της Τράπεζας ή σε άλλο ανταποκριτή της για είσπραξη, γίνεται με κίνδυνο και με έξοδα του πιστούχου.

θ) Με το καθαρό προϊόν που προκύπτει μετά την αφαίρεση κάθε είδους εξόδων από την είσπραξη των αξιόγραφων που της παραδίδονται κάθε φορά, η Τράπεζα θα πιστώνει τον λογαριασμό του πιστούχου που τηρείται με βάση το δάνειο, εξουσιοδοτείται δε για τον σκοπό αυτό με την παρούσα.

1) Τα αξιόγραφα ή γενικά τα δικαιόγραφα που ενεχυριάζονται με βάση τη σχετική σύμβαση, αποτελούν ενέχυρο για την μεγαλύτερη εξασφάλιση και κάθε άλλης απαίτησης της Τράπεζας, πέρα από τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη σύμβαση αυτή, από οποιαδήποτε αιτία και αν προέρχεται ή ήδη υφίσταται ή και μελλοντική, περιλαμβανομένων και των απαιτήσεων της Τράπεζας που στηρίζονται στις συμβάσεις

ώστε το σύνολο των αξιόγραφων, δικαιογράφων, κινητών πραγμάτων ή αξιών γενικά, που έχουν δοθεί από τον πιστούχο, να ασφαλίζουν κάθε ποσό οποιασδήποτε απαίτησης της Τράπεζας κατ' αυτού από οποιαδήποτε συναλλακτική σχέση και αιτία, μαζί με τους αντίστοιχους τόκους, προμήθειες και κάθε είδους έξοδα.

ΑΡΘΡΟ 11

Περισσότεροι από έναν πιστούχοι, οι συνοφειλέτες, καθώς και τα μέλη κοινοπραξίας, ευθύνονται ο καθένας ξεχωριστά και για ολόκληρο το ποσό της οφειλής απέναντι στην Τράπεζα, ενώ η υπερημερία, η όχληση, το πταίσμα και το δεδικασμένο για έναν από αυτούς, ενεργεί αυτοδίκαια και κατά των υπολοίπων.

Σε περίπτωση θανάτου ενός από τους πιστούχους, η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να κλείσει την πίστωση και τον λογαριασμό που τηρείται με βάση αυτή για όλους τους πιστούχους, δικαιούμενη να επιδιώξει την ικανοποίηση των αξιώσεών της, στρεφόμενη τόσο κατά των επιζώντων πιστούχων όσο και κατά των κληρονόμων των αποβιωσάντων πιστούχων, απάντων ευθυνόμενων εξ ολοκλήρου.

ΑΡΘΡΟ 12

Για κάθε χρηματοδότηση, ανάλογα με το είδος της, ο πιστούχος είναι υποχρεωμένος να υπογράψει δηλώσεις προς την Τράπεζα ή να υπογράψει πρόσθετες συμβάσεις με αυτήν ύστερα από αξίωση των Νομισματικών ή άλλων Αρχών ή της Τράπεζας, το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται, κάθε φορά, με σχετικές αποφάσεις τους ή και αποφάσεις και εγκυκλίους της Τράπεζας. Με τις δηλώσεις ή τις πρόσθετες συμβάσεις ο πιστούχος θα υπόσχεται την τήρηση όλων των όρων χρηματοδότησης που τίθενται κατά περίπτωση, που θα διαμορφώνονται και θα ισχύουν σύμφωνα με αυτά που θα ορίζονται κάθε φορά από τις Νομισματικές Αρχές, δηλώνοντας ότι αποδέχεται από δω και στο εξής κάθε τέτοιο όρο που ισχύει για τις χρηματοδοτήσεις που θα γίνουν με βάση την πίστωση αυτή.

ΑΡΘΡΟ 13

Εκτός από τις συνέπειες που καθορίζονται με την παρούσα σύμβαση σε βάρος του οφειλέτη για την παράβαση των όρων της, ρητά συνομολογείται και ποινική ρήτρα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με την οποία ο οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει στην Τράπεζα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ποινική ρήτρα για τις παρακάτω παραβάσεις που προβλέπει η απόφαση ΝΕ 157/9/30.3.77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και κάθε άλλη σχετική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος που θα εκδοθεί.

α) Χρησιμοποίηση του δανείου για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που δηλώθηκαν και συμφωνήθηκαν. Η παροχή από τον οφειλέτη δανείων ή ταμειακών διευκολύνσεων σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή αναλήψεις από τους εταίρους ή μετόχους κ.λ.π. που υπερβαίνουν εύλογα όρια, όπως αυτά προσδιορίζονται από τα καθαρά κέρδη της τρέχουσας χρήσης, θεωρούνται παράβαση της υποχρέωσης αυτής, ομοίως παράβαση θεωρείται η μη χρησιμοποίηση από τον οφειλέτη των περιθωρίων ίδιας ρευστότητας που δημιουργούνται από τα κέρδη ή άλλες πηγές, για τις ανάγκες της επιχείρησής του, αλλά για άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται ευθέως με το αντικείμενο της επιχείρησής του.

β) Παροχή εμπορικών πιστώσεων καθ' υπέρβαση των επιτρεπομένων ανωτάτων προθεσμιών.

γ) Υποβολή ελλιπών ή ανακριβών δικαιολογητικών και δηλώσεων στα οποία στηρίζεται η χορήγηση του δανείου.

δ) Μη εκπλήρωση κάθε συναφούς με τη χρηματοδότηση αναληφθείσας υποχρέωσης, εκτός από την εμπρόθεσμη εξόφλησή της.

ε) Υπέρβαση τυχόν ορίων χρηματοδότησης που καθορίζονται κατά δανειοδοτούμενο, με τη χρηματοδότησή του από περισσότερες Τράπεζες ή διάφορα υποκαταστήματα της ίδιας Τράπεζας.

στ) Μη επίδειξη, σε κάθε ζήτηση, στα όργανα της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών των λογιστικών βιβλίων και κάθε άλλου στοιχείου (συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης φόρου εισοδήματος και λοιπών στοιχείων της αρμόδιας φορολογικής αρχής) που κρίνεται απαραίτητο για τον καθορισμό του ύψους της δικαιούμενης

χρηματοδότησης και τη διαπίστωση της διάθεσης της για το σκοπό για τον οποίο χορηγήθηκε.

ζ) Μη τήρηση του ειδικού βιβλίου «Ταμείου», θεωρημένου από την αρμόδια Οικονομική Εφορία, εφόσον το ποσό του δανείου μαζί με τις άλλες δανειακές υποχρεώσεις του οφειλέτη, υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται με σχετικές αποφάσεις της πρώην Ν.Ε. της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα δικαιούται να ελέγχει κάθε φορά το βιβλίο «Ταμείου». Διευκρινίζεται ότι εάν η επιχείρηση του οφειλέτη δεν υποχρεούται να τηρεί λογιστικά βιβλία, η παράλειψη της τήρησης βιβλίου «Ταμείου» δεν αποτελεί παράβαση των κανόνων χρηματοδότησης της Οικονομίας, εφόσον από τα λοιπά βιβλία και στοιχεία που τηρεί, είναι δυνατό να ελέγχεται η χρησιμοποίηση των παρεχομένων δανείων σύμφωνα με τους ισχύοντες πιστωτικούς κανόνες.

η) Μη έγκαιρη υποβολή των στοιχείων που καθορίζονται με τις αποφάσεις της πρώην Ν.Ε., των Υποεπιτροπών αυτής ή της Τράπεζας της Ελλάδος καθώς και κάθε άλλου αρμοδίου οργάνου.

θ) Άρνηση του οφειλέτη να δεχθεί έλεγχο (με καταμέτρηση) του ταμείου της επιχείρησής του ή παρακώλυση, με οποιονδήποτε τρόπο, της διενέργειας του εν λόγω ελέγχου.

ι) Διαπίστωση, κατά την καταμέτρηση του ταμείου της επιχείρησης του οφειλέτη, ελλείμματος.

Σε περίπτωση που ο οφειλέτης υποπέσει στις παραπάνω αναφερόμενες παραβάσεις, καταπίπτει σε βάρος του ποινική ρήτρα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, το ποσό της οποίας υπολογίζεται με βάση ποσοστά καθοριζόμενα από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα, όπως αυτά θα ισχύουν κατά το χρόνο κατάπτωσης της ποινικής ρήτρας.

ΑΡΘΡΟ 14

Ο πιστούχος ή ο εγγυητής είναι υποχρεωμένοι να ασφαλίσουν κατά του κινδύνου πυρός ή οποιουδήποτε άλλου προτείνει η Τράπεζα με έξοδά τους και να διατηρήσουν ασφαλισμένα, σε όλη τη διάρκεια της πίστωσης και μέχρι να εξοφληθούν τελείως οι απαιτήσεις της Τράπεζας και οι τόκοι και τα κάθε είδους έξοδα, τα ακίνητα, μηχανήματα, εγκαταστάσεις κ.λπ. πράγματα ιδιοκτησίας τους που θα επιλέξει η Τράπεζα. Ειδικά η ασφάλιση κατά του κινδύνου πυρός πρέπει να

καλύπτει το ποσό της πίστωσης, προσαυξημένο κατά ποσό που κατά την κρίση της Τράπεζας καλύπτει απολύτως το σύνολο των απαιτήσεών της. Η ασφαλιστική σύμβαση πρέπει να υπογραφεί από τον οφειλέτη με ασφαλιστική εταιρεία που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα το αργότερο σε ένα (1) μήνα από την υπογραφή της παρούσας σύμβασης.

Μετά την σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης και μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, ο πιστούχος υποχρεούται να προσκομίσει στην Τράπεζα: α) το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, που πρέπει να περιέχει ρήτρα αναγνώρισης της Τράπεζας, ως πρώτης ενυπόθηκου ή ενεχυρούχου δανείστριας, για το δικαίωμα να εισπράξει, από τυχόν ασφαλιστική αποζημίωση, την απαίτησή της και β) εξοφλητική απόδειξη του συνόλου των ασφαλιστών.

Είκοσι (20) μέρες πριν από κάθε λήξη της ασφάλισης ο πιστούχος υποχρεούται να παραδώσει στην Τράπεζα τα έγγραφα της ανανέωσής της. Αν ο πιστούχος ή ο εγγυητής παραλείψουν κάτι από όσα προαναφέρονται παραπάνω, η Τράπεζα δικαιούται, εκτός των άλλων και χωρίς καμιά άλλη ειδικότερη υποχρέωσή της, να ασφαλίσει η ίδια τα πράγματα αυτά κατά την κρίση της, κατά παντός κινδύνου χωρίς να ειδοποιήσει τον οφειλέτη ή τον εγγυητή, οπότε οι τελευταίοι υποχρεούνται να πληρώσουν αμέσως τα ασφάλιστρα και όλα τα έξοδα στην Τράπεζα, η οποία έχει δικαίωμα αν δεν πληρωθούν αμέσως να χρεώσει έντοκα από την ημερομηνία πληρωμής τους τον λογαριασμό τους και με τους ίδιους λοιπούς όρους της παρούσας. Η Τράπεζα μπορεί να ζητήσει η ασφάλιση να γίνει στο όνομά της. Ο πιστούχος ή ο εγγυητής εκχωρούν από τώρα στην Τράπεζα κάθε απαίτησή τους κατά της Ασφαλιστικής Εταιρίας από την ασφαλιστική σύμβαση. Συγχρόνως παραγγέλλουν στην Ασφαλιστική Εταιρία να καταβάλλει απευθείας στην Τράπεζα τη σχετική αποζημίωση.

Καμιά αμφισβήτηση του πιστούχου ή του εγγυητή κατά της Ασφαλιστικής Εταιρίας ή κατά της Τράπεζας, σχετική με το ποσό της αποζημίωσης ή της πίστωσης, δεν μπορεί να εμποδίσει ή να καθυστερήσει την καταβολή της αποζημίωσης στην Τράπεζα. Ο πιστούχος ή ο εγγυητής αποδέχονται από τώρα με τη σύμβαση αυτή, τον συμφωνισμό των απαιτήσεών τους κατά της Ασφαλιστικής Εταιρίας, με τις απαιτήσεις της Τράπεζας κατ' αυτών ως δανείστριας. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα έγγραφα ανανέωσης της ασφάλισης θα παραμείνουν στην Τράπεζα μέχρι να εξοφληθεί η αντίστοιχη πίστωση.

ΑΡΘΡΟ 15

Ο Εγγυητής δηλώνει ότι εγγυάται ανεπιφύλακτα προς την Τράπεζα την εμπρόθεσμη και ολοκληρωτική εξόφληση κάθε χρεωστικού υπολοίπου της πίστωσης που συνομολογείται με βάση τη σύμβαση αυτή, που αποτελείται από κεφάλαιο, τόκους, προμήθειες και επιβαρύνσεις με έξοδα που αναφέρονται στο άρθρο δέκα τρία (13) και κάθε άλλης επιβάρυνσης και κάθε εξόδου και γενικά την από τον πιστούχο (πρωτοφειλέτη) εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται με τη σύμβαση αυτή ενώ ταυτόχρονα ενέχεται μαζί μ' αυτόν για ολόκληρο το ποσό της οφειλής ως αυτοφειλέτης.

Ο Εγγυητής ευθύνεται ανεξάρτητα από το νομότυπο της υποχρέωσης που ανέλαβε ο πιστούχος και ιδιαίτερα ανεξάρτητα από ελαττώματα σχετικά με την εκπροσώπησή του.

Ο Εγγυητής παραιτείται από κάθε ένσταση και γενικά από κάθε δικαίωμά του που απορρέει από τα άρθρα 853,855,858,862,863,866,867 και 868 του Αστικού Κώδικα. Ιδιαίτερα παραιτείται και από την ένσταση της διζήσεως καθώς και από το δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 853 του ΑΚ να προτείνει κατά της Τράπεζας ενστάσεις που έχει ο πιστούχος. Ακόμη ο εγγυητής παραιτείται απέναντι στην Τράπεζα από το δικαίωμα να ασκήσει το τυχόν «εξ αναγωγής» δικαίωμά του κατά του πιστούχου, εφόσον υπάρχει ανεξόφλητο υπόλοιπο απαίτησης της Τράπεζας από την σύμβαση αυτή.

Ο Εγγυητής παραιτείται απέναντι στην Τράπεζα από το δικαίωμα της υποκατάστασής του στα παρεπόμενα εμπράγματα δικαιώματά της, έστω και αν η απαίτηση της Τράπεζας από την σύμβαση αυτή εξοφλήθηκε ολοσχερώς από αυτόν.

Ο Εγγυητής δεν ελευθερώνεται, έστω και αν από οποιονδήποτε λόγο, που βαρύνει ή όχι την Τράπεζα, έγινε αδύνατη η ικανοποίηση της Τράπεζας από τον οφειλέτη, ούτε και αν η Τράπεζα από οποιονδήποτε λόγο παραιτήθηκε από ασφάλειες που είχε για την απαίτησή της.

Ο Εγγυητής παρέχει από εδώ και στο εξής, ανέκκλητα, στην Τράπεζα την ανεπιφύλακτη συναίνεσή του να παραιτείται οποτεδήποτε από τις εμπράγματες ή προσωπικές ασφάλειες που έχουν ληφθεί ή που θα ληφθούν σε εξασφάλιση της πίστωσης αυτής. Τυχόν απόσβεση της κύριας οφειλής χωρίς την ικανοποίηση της Τράπεζας (Άρθρο 864 του ΑΚ) ή τυχόν καθυστέρηση ή αμέλεια γύρω από την

ανάληψη ή συνέχιση από την Τράπεζα της δικαστικής επιδίωξης της απαίτησής της (Άρθρο 866,867,868 του ΑΚ) συμφωνείται ότι δεν αποτελούν λόγο ελευθέρωσης του εγγυητή.

Ο Εγγυητής συμφωνεί ότι θα παραμείνει υπεύθυνος απέναντι στην Τράπεζα, ανεξάρτητα από την χορήγηση από αυτή οποιασδήποτε προθεσμίας ή άλλης διευκόλυνσης προς τον πιστούχο, ή τροποποίησης της σύμβασης ή αύξηση της οποιασδήποτε πίστωσης της Τράπεζας προς αυτόν.

Οποιαδήποτε αναγνώριση της οφειλής από τον πιστούχο, ακόμη και αν γίνει στο μέλλον, υποχρεώνει και τον εγγυητή. Ο Εγγυητής αποδέχεται από δω και στο εξής τη μεταβολή οποιουδήποτε όρου της σύμβασης αυτής καθώς επίσης και με τον περιορισμό σε κάθε χρόνο του ποσού της πίστωσης που θα γίνει με σύμβαση μεταξύ Τράπεζας και πιστούχου.

Ακόμη συμφωνείται, ότι η εγγύηση ισχύει και μετά το θάνατο του εγγυητή και η σχετική του υποχρέωση μεταβιβάζεται στους κληρονόμους του.

ΑΡΘΡΟ 16

Ο πιστούχος, ο συνοφειλέτης και ο εγγυητής δηλώνουν ότι η ακριβής διεύθυνση της έδρας ή της κατοικίας τους είναι η δηλούμενη στην αρχή της παρούσας σύμβασης, στην οποία μπορούν έγκυρα και νομότυπα να ενεργούνται όλες οι επιδόσεις της Τράπεζας, δικαστικές ή εξώδικες. Τεκμαίρεται δε αμάχητα, ότι καμιά αλλαγή της διεύθυνσης αυτής θα έχει επέλθει χωρίς προηγούμενη εγγραφή και με απόδειξη γνωστοποίηση προς την Τράπεζα. Επιπλέον δηλώνουν ότι διορίζουν σαν αντίκλητό τους

.....

.....

..... κάτοικο

..... Γραμματέα Πρωτοδικών
..... στον οποίο η Τράπεζα

με επιλογή της έχει το δικαίωμα να κοινοποιεί και να διαβιβάζει όλα τα έγγραφα που είναι σχετικά με τη σύμβαση αυτή και τα δικόγραφα που αφορούν οποιαδήποτε διαφορά ή δίκη που θα μπορούσε να προκύψει από τη σύμβαση αυτή, συμπεριλαμβανομένων και των δικαστικών αποφάσεων καθώς επίσης και των αφορούντων τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως.

ΑΡΘΡΟ 17

Η Τράπεζα για να ικανοποιήσει κάθε απαίτησή της από τη σύμβαση αυτή μπορεί να ζητήσει την εφαρμογή των Νόμων και Κανονισμών που την διέπουν, το ΝΔ της 17 Ιουλίου 1923 «περί ειδικών διατάξεων για Ανώνυμες Εταιρίες, καθώς και κάθε άλλες προνομιακής γι' αυτή διάταξης και να προβεί σε εκτέλεση είτε κατά του πιστούχου είτε κατά του εγγυητή με όλα τα μέσα που επιτρέπεται σ' αυτή με βάση αυτή τη σύμβαση που πάντα είναι τίτλος εκτελεστός.

Ρητά συμφωνείται ότι τα αντίγραφα ή αποσπάσματα από τα βιβλία της Τράπεζας που εμφανίζουν την κίνησή του ή των λογαριασμών της πιστώσεως από την έναρξή τους ή από την τελευταία αναγνώριση του Πιστούχου αποτελούν πλήρη απόδειξη των απαιτήσεως της Τράπεζας κατά του Πιστούχου και του Εγγυητή, ακόμη και μετά από κλείσιμο του λογαριασμού ή (και) την επιδίκαση της απαιτήσεως, μέχρι την ολοσχερή εξόφλησή της. Τα αντίγραφα ή τα αποσπάσματα αυτά συνομολογείται ότι θα εξάγονται είτε και ως φωτοαντίγραφα είτε θα αναπαράγονται με την ηλεκτρονική (μηχανογραφική) μέθοδο κατ' αποτύπωση των στοιχείων (δεδομένων) του ηλεκτρονικού υπολογιστή της Τράπεζας, είτε με οποιοδήποτε άλλο καθιερωμένο από την Τράπεζα ή την τραπεζική πρακτική για τις συναλλαγές της τρόπο.

ΑΡΘΡΟ 18

Οι αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος ή άλλων αρμοδίων οργάνων δεσμεύουν από την ημερομηνία έκδοσής τους το συμβαλλόμενο πιστούχο και συμφωνείται ρητά ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης αυτής και υποχρεωτικούς όρους της.

ΑΡΘΡΟ 19

Ο Πιστούχος και ο εγγυητής εφόσον είναι φυσικά πρόσωπα, συναινούν όπως τα προσωπικά τους στοιχεία που περιλαμβάνονται στην αρχή της παρούσας συμπεριληφθούν στο αρχείο προσωπικών δεδομένων που τηρεί η Τράπεζα και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας προς το σκοπό της σωστής εξυπηρέτησης, υποστήριξης και παρακολούθησης της συναλλακτικής τους σχέσης προς την Τράπεζα και τις συνδεδεμένες προς αυτήν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του ν. 2190/20, οι οποίες μπορεί να είναι αποδέκτες των δεδομένων.

Αποδέκτης επίσης αυτών μπορεί να είναι η Ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Τραπεζικά Συστήματα Πληροφορικής - ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.» για στοιχεία σχετικά με ακάλυπτες επιταγές, συναλλαγματικές και γραμμάτια που διαμαρτυρήθηκαν ή επιστράφηκαν απλήρωτα καθώς και την καταγγελία της συμβάσεως. Αποδέκτης επίσης είναι και κάθε Δημόσια ή Δικαστική Αρχή σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά τους δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, καθώς και να προβάλουν αντιρρήσεις για τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων.

ΑΡΘΡΟ 20

Κάθε διαφορά που θα προκύψει από τη σύμβαση αυτή ανάμεσα στα συμβαλλόμενα μέρη υπάγεται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων.

Άρθρα, παράγραφοι ή εδάφια του εντύπου κειμένου της παρούσας σύμβασης που φέρουν κενά και προορίζονται να συμπληρωθούν με το χέρι και δεν συμπληρώθηκαν αλλά διαγράφηκαν (καλύφθηκαν) με το σημείο παύλα (-) θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί.

ΑΡΘΡΟ 21 - ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η παρούσα σύμβαση που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καταστατικού της Τράπεζας (Σύμβαση 27/6/1929 μεταξύ Δημοσίου και της ΕΤΕ που κυρώθηκε με το Νόμο 4332/1929) και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 26 παρ. 4 Ν.1914/90) χωρίς να χαρτοσημανθεί ή να υποβληθεί σε ΕΦΤΕ, γράφτηκε σε τόσα πρωτότυπα όσα και οι συμβαλλόμενοι και αφού αναγνώστηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη πήρε ο καθένας από ένα όμοιο.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
.....
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ.....

Ο ΠΙΣΤΟΥΧΟΣ

Ο ΕΓΓΥΗΤΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΑΡΙΘ.ΣΥΜΒΑΣΗΣ
ΑΡΙΘ.ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΚΟΧΡΕΟΥΛΥΤΙΚΟΥ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ
ΕΥΡΩ

Στ.....σήμερα στις του έτους,
1.Η Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Α.Ε.» που εδρεύει στην Αθήνα (Πανεπιστημίου 23) με Α.Φ.Μ. και
που στην περίπτωση αυτή εκπροσωπείται από τ... ..
.....Διευθυντή του Καταστήματος.....
κάτοικο η οποία θα ονομάζεται εφεξής «Τράπεζα».
2.Ο...κ.
με Α.Δ.Τ. και με Α.Φ.Μ.
κάτοικ.....οδός.....
ο...οποίο..... εφεξής θα ονομάζ..... «Οφειλέτ.....» και
3. Ο...κ.
με Α.Δ.Τ. και με Α.Φ.Μ.
κάτοικ.....οδός.....
ο...οποίο..... εφεξής θα ονομάζ..... «Συνοφειλέτης»

4. Ο...κ.
με Α.Δ.Τ. και με Α.Φ.Μ.
κάτοικ.....οδός.....

ο... οποίο..... εφεξής θα ονομάζ..... «Εγγυητ.....»

5. Ο...κ.
με Α.Δ.Τ. και με Α.Φ.Μ.
κάτοικ.....οδός.....

ο... οποίο..... εφεξής θα ονομάζ..... «Εγγυητ.....»

δήλωσαν, συνομολόγησαν και αποδέχθηκαν αμοιβαία τα εξής:

ΑΡΘΡΟ 1

ΠΟΣΟ ΔΑΝΕΙΟΥ

Η Τράπεζα παρέχει στ..... οφειλέτ..... τοκοχρεολυτικό δάνειο ΕΥΡΩ.
..... σύμφωνα με το
καταστατικό της και τις ισχύουσες αποφάσεις των Νομισματικών Αρχών.

ΑΡΘΡΟ 2

ΣΚΟΠΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

Το παραπάνω δάνειο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Στην παραπάνω επένδυση (αγορά ή κατασκευή ή) συμμετέχει ο
ίδιος ο οφειλέτης με δικά του κεφάλαια σε ποσοστό % του συνόλου
του κόστους του έργου.

Ουσιώδης μεταβολή στα κονδύλια του προϋπολογιζόμενου κόστους του
έργου μπορεί να γίνει μόνο μετά από έγγραφη συναίνεση της Τράπεζας.

Σε περίπτωση που η δαπάνη του έργου μειωθεί, θα επέρχεται ανάλογη μείωση του ποσού του δανείου.

Σε περίπτωση που αυξηθεί για οποιαδήποτε αιτία η δαπάνη που απαιτείται για την ολοκλήρωση του σκοπού του δανείου, η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για αύξηση του ποσού του δανείου.

ΑΡΘΡΟ 3

ΑΝΑΛΗΨΗ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Η ανάληψη του δανείου θα γίνει μετά την εγγραφή υποθήκης ποσού ΕΥΡΩ, και την προσκόμιση από τον οφειλέτη πιστοποιητικών του αρμοδίου υποθηκοφυλακείου μεταγραφής, ιδιοκτησίας, βαρών και μη διεκδικήσεως καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που θα κρίνει η Τράπεζα απαραίτητο για τη διαπίστωση του σκοπού του δανείου.

Εάν το δάνειο καλύπτει οικοδόμηση, αποπεράτωση, επέκταση, επισκευή κατοικίας, αποθηκευτικού χώρου ή χώρου στάθμευσης αυτοκινήτου, οι αναλήψεις θα γίνονται ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών και ύστερα από σχετική βεβαίωση των Υπηρεσιών της Τράπεζας.

ΑΡΘΡΟ 4

ΕΠΙΤΟΚΙΟ

α) Επιλογή Κυμ/νου Επιτοκίου.

Το δάνειο επιβαρύνεται, από την υπογραφή της παρούσας, με ετήσιο κυμαινόμενο επιτόκιο..... στα εκατό (%), πλέον της εισφοράς του Ν. 128/75, που σήμερα ανέρχεται σε%.

Ρητά συνομολογείται μεταξύ των συμβαλλομένων ότι η Τράπεζα δικαιούται οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της ισχύος της παρούσας συμβάσεως, να αναπροσαρμόζει, αυξάνοντας ή μειώνοντας, το παραπάνω κυμαινόμενο επιτόκιο, όπως ορίζεται παρακάτω. Η αλλαγή αυτή του επιτοκίου θα επέρχεται για τις επόμενες της ημερομηνίας αλλαγής του επιτοκίου δόσεις του δανείου.

Οι αναπροσαρμογές του κυμαινόμενου επιτοκίου, θα γίνονται εφόσον αυτό καθορίζεται με απόφαση των Νομισματικών Αρχών ή με απόφαση της Τράπεζας σε περίπτωση μεταβολής του κόστους του χρήματος ή άλλων παραγόντων, που επιδρούν

στη διαμόρφωση των επιτοκίων. Οι μεταβολές αυτές θα γνωστοποιούνται είτε με ανακοίνωση της Τράπεζας, που θα δημοσιεύεται δύο φορές σε δύο πολιτικές και σε δύο οικονομικές εφημερίδες στον ημερήσιο τύπο είτε με ειδοποίησή της προς τον οφειλέτη, οπότε ισχύουν αμέσως από την ημερομηνία της πρώτης δημοσιεύσεως ή της ταχυδρομής της σχετικής επιστολής γνωστοποίησης της ως άνω μεταβολής.

β) Επιλογή Σταθερού Επιτοκίου.

Το επιτόκιο που επιβαρύνει την πιο πάνω δανειστική σύμβαση, ορίζεται σε σταθερό επιτόκιο%, πλέον της εισφοράς του Ν. 128/75, που σήμερα ανέρχεται σε%. Το επιτόκιο αυτό ισχύει από..... μέχρι

Στη λήξη αυτή της διάρκειας του σταθερού επιτοκίου, το επιτόκιο θα αναπροσαρμοστεί στο ύψος του σταθερού ή κυμαινόμενου επιτοκίου της Τράπεζας, που θα ισχύει κατά την εποχή εκείνη. Η επιλογή μεταξύ σταθερού ή κυμαινόμενου επιτοκίου θα γίνει από τον οφειλέτη με έγγραφη δήλωσή του πριν από την λήξη της διάρκειας του σταθερού επιτοκίου. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν προβεί στην παραπάνω δήλωση για την επιλογή του επιτοκίου, ρητά συμφωνείται ότι, αυτόματα και χωρίς καμία ειδοποίηση, ισχύει το κυμαινόμενο επιτόκιο από τη λήξη της πιο πάνω διάρκειας του σταθερού επιτοκίου. Αν, σύμφωνα με τα παραπάνω, συμφωνηθεί ή ισχύσει αυτόματα κυμαινόμενο επιτόκιο, η Τράπεζα έχει το δικαίωμα περιοδικής αναπροσαρμογής του, δι' αυξομειώσεως του παραπάνω επιτοκίου ή αλλαγής του τρόπου υπολογισμού του, όπως παραπάνω ορίζεται στην παράγραφο α' του παρόντος άρθρου. (Επιλέγεται μια εκ των κατηγοριών επιτοκίου και διαγράφεται η άλλη).

ΑΡΘΡΟ 5

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

1.-Επιπλέον ο... οφειλέτ... επιβαρύνεται με:

α) Ποσό ίσο προς πέντε τοις χιλίοις (5%) επί του χορηγούμενου ποσού του δανείου για έξοδα παρακολούθησης του φακέλου του πιστούχου. Το ποσό αυτό εισπράττεται κατά την υπογραφή της παρούσας δανειστικής σύμβασης και συμψηφίζεται με την αμοιβή δύο τοις χιλίοις (2%) επί του αιτούμενου ποσού του δανείου, που δεν πρέπει να είναι κατώτερη του ποσού των

..... (.....) ΕΥΡΩ., για την κάλυψη των εξόδων εξέτασης του αιτήματος χορήγησης του δανείου και η οποία έχει καταβληθεί κατά την υποβολή της αίτησης. Σε περίπτωση παράλειψης του πιστούχου να καταβάλει τα έξοδα παρακολούθησης του φακέλου, όπως παραπάνω, η Τράπεζα εξουσιοδοτείται να τα παρακρατεί από το ποσό του δανείου που θα αποδίδεται στον πιστούχο. Τα έξοδα αυτά θα εισπράττονται από την Τράπεζα και όταν ακόμη το δάνειο ακυρωθεί με υπαιτιότητα του πιστούχου.

β) Εφάπαξ ποσό ίσο προς 1.25% επί του κεφαλαίου του δανείου με ελάχιστο όριο το ποσό των ΕΥΡΩ. για αμοιβή των δικηγόρων και τα έξοδα που προκύπτουν για τον έλεγχο των τίτλων κυριότητας, καθώς και για τη διενέργεια μέχρι τριών (3) επιτόπιων τεχνικών ελέγχων. Κάθε επιτόπιος τεχνικός έλεγχος πέραν των τριών θα επιβαρύνεται με πρόσθετο ποσό ΕΥΡΩ.

γ) Κάθε φόρος, τέλος, εισφορές, δικαιώματα ή κάθε άλλου είδους επιβαρύνσεις υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, που επιβάλλονται ή θα επιβληθούν επί του κεφαλαίου, των τόκων και των λοιπών εξόδων του δανείου ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο σχέση με τη σύμβαση αυτή, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον πιστούχο.

δ) Επίσης κάθε φόρος, τέλος κλπ. και κάθε δαπάνη που γίνεται για την κατάρτιση ή τροποποίηση ή κατάργηση της παρούσας σύμβασης ή την εξόφληση των απαιτήσεων της Τράπεζας ή προέρχονται από οποιοδήποτε λόγο βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον πιστούχο.

2.-(Η παράγραφος αυτή ισχύει και συμπληρώνεται μόνον όταν το δάνειο που χορηγείται με την παρούσα θα χρησιμοποιηθεί για αναχρηματοδότηση στεγαστικών δανείων που έχουν χορηγηθεί για την ΑΤΕ Α.Ε.).

Επιπλέον ο οφειλέτ..... επιβαρύν..... με :

α) Ποσό ίσο προς 1% επί του υπολοίπου αναχρηματοδοτούμενου ποσού του δανείου, για έξοδα παρακολούθησης του φακέλου του πιστούχου. Το ποσό αυτό εισπράττεται κατά την υπογραφή της παρούσας πρόσθετης πράξης και δεν πρέπει να είναι κατώτερο των τριακοσίων εξήντα έξι ΕΥΡΩ και

ογδόντα τεσσάρων λεπτών (366,84) και ανώτερο των επτακοσίων τριάντα τριών ΕΥΡΩ και εξήντα οκτώ λεπτών (733,68).

β) Κάθε φόρος, τέλος, εισφορές, δικαιώματα ή κάθε άλλου είδους επιβαρύνσεις υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, που επιβάλλονται ή θα επιβληθούν επί του κεφαλαίου, των τόκων και των λοιπών εξόδων του δανείου ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο σχέση με τη σύμβαση αυτή, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον πιστούχο.

γ) Επίσης κάθε φόρος, τέλος κ.λ.π. και κάθε δαπάνη που γίνεται για την κατάρτιση ή τροποποίηση ή κατάργηση της παρούσας σύμβασης ή την εξόφληση των απαιτήσεων της Τράπεζας ή προέρχονται από οποιοδήποτε λόγο βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον πιστούχο.

3.-(Η παράγραφος αυτή ισχύει και συμπληρώνεται μόνον όταν το δάνειο που χορηγείται με την παρούσα θα χρησιμοποιηθεί για αναχρηματοδότηση στεγαστικών δανείων που έχουν χορηγηθεί στον οφειλέτη από άλλες Τράπεζες εκτός ΑΤΕ Α.Ε.).

Επιπλέον ο οφειλέτ..... επιβαρύν..... με :

α) Ποσό ίσο προς πέντε τοις χιλίοις (5%) επί του χορηγούμενου ποσού του δανείου για έξοδα παρακολούθησης του φακέλου του πιστούχου. Το ποσό αυτό εισπράττεται κατά την υπογραφή της παρούσας δανειστικής σύμβασης και συμψηφίζεται με την αμοιβή δύο τοις χιλίοις (2%) επί του αιτούμενου ποσού του δανείου, που δεν πρέπει να είναι κατώτερη του ποσού των (.....) ΕΥΡΩ., για την κάλυψη των εξόδων εξέτασης του αιτήματος χορήγησης του δανείου και η οποία έχει καταβληθεί κατά την υποβολή της αίτησης. Σε περίπτωση παράλειψης του πιστούχου να καταβάλει τα έξοδα παρακολούθησης του φακέλου, όπως παραπάνω, η Τράπεζα εξουσιοδοτείται να τα παρακρατεί από το ποσό του δανείου που θα αποδίδεται στον πιστούχο. Τα έξοδα αυτά θα εισπράττονται από την Τράπεζα και όταν ακόμη το δάνειο ακυρωθεί με υπαιτιότητα του πιστούχου.

β) Εφάπαξ ποσό 0,5% επί του κεφαλαίου του δανείου με ελάχιστο όριο το ποσό των ΕΥΡΩ. για αμοιβή των

δικηγόρων και τα έξοδα που προκύπτουν για τον έλεγχο των τίτλων κυριότητας, καθώς και για τη διενέργεια ενός (1) επιτόπιου τεχνικού ελέγχου.

Σημειώνεται ότι οι παραπάνω αμοιβές (α και β) θα είναι αθροιστικά τουλάχιστον τριακόσια εξήντα έξι ΕΥΡΩ και ογδόντα τέσσερα λεπτά (366,84) και όχι μεγαλύτερες των επτακοσίων τριάντα τριών ΕΥΡΩ και εξήντα οκτώ λεπτών (733.68).

γ) Κάθε φόρος, τέλος, εισφορές, δικαιώματα ή κάθε άλλου είδους επιβαρύνσεις υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, που επιβάλλονται ή θα επιβληθούν επί του κεφαλαίου, των τόκων και των λοιπών εξόδων του δανείου ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο σχέση με τη σύμβαση αυτή, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον πιστούχο.

δ) Επίσης κάθε φόρος, τέλος κλπ. και κάθε δαπάνη που γίνεται για την κατάρτιση ή τροποποίηση ή κατάργηση της παρούσας σύμβασης ή την εξόφληση των απαιτήσεων της Τράπεζας ή προέρχονται από οποιοδήποτε λόγο βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον πιστούχο.

ΑΡΘΡΟ 6

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Το συνολογούμενο με την παρούσα σύμβαση δάνειο θα εξοφληθεί από τον οφειλέτη κατά το σύστημα της σύνθεσης τοκοχρεολυσίας με την καταβολή (.....) ίσων συνεχών μηνιαίων τοκοχρεολυτικών δόσεων, στην οποία δεν συμπεριλαμβάνεται και έντοκη περίοδος χάριτος (.....) μηνών. Οι δόσεις αυτές θα καταβάλλονται την κάθε μήνα, η δε πρώτη τοκοχρεολυτική δόση θα καταβληθεί την η δε τελευταία την Η κάθε μία τοκοχρεολυτική δόση περιλαμβάνει τον τόκο, που προκύπτει από το κάθε φορά οφειλόμενο υπόλοιπο κεφάλαιο επί το επιτόκιο του άρθρου 4 της παρούσας, καθώς και το χρεολύσιο που αναλογεί σε κάθε μηνιαία δόση, όπως αυτή διαμορφώνεται με το κάθε φορά ισχύον επιτόκιο στην έναρξη της δόσης.

Οι τόκοι της περιόδου χάριτος, δηλαδή από την αρχική ανάληψη του δανείου μέχρι την έναρξη της τοκοχρεολυτικής εξυπηρέτησής του, λογίζονται κάθε μήνα.

- Οι τόκοι αυτοί θα καταβάλλονται ανά μήνα δεδουλευμένο.
- Οι τόκοι αυτοί θα κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της τοκοχρεολυτικής εξυπηρέτησης του δανείου και θα αποτελέσουν μαζί με το αρχικό κεφάλαιο του δανείου ένα ενιαίο δάνειο, που θα εξοφληθεί με τους παραπάνω όρους (άρθρα 4 & 5). [κατά την υπογραφή της σύμβασης επιλέγεται ένας από τους δύο παραπάνω τρόπους καταβολής τόκων και διαγράφεται ο άλλος].

ΑΡΘΡΟ 7

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΟΦΕΙΛΕΤΗ

Σε περίπτωση που καθυστερείται η δόση ή τμήμα της, ή σε περίπτωση που καθυστερείται η εξόφληση δεδουλευμένων τόκων και προμηθειών, συμφωνείται ότι η Τράπεζα δικαιούται να καταλογίζει αντί για τον τόκο που έχει συμφωνηθεί, το ανώτατο όριο τόκου υπερημερίας που ανέρχεται σήμερα σε εκατοστιαίες μονάδες πάνω από τον τόκο που έχει συμφωνηθεί και ο οποίος θα υπολογίζεται από την ημέρα της καθυστέρησης. Οι τόκοι υπερημερίας που προκύπτουν θα προστίθενται στην ληξιπρόθεσμη δόση ανά εξάμηνο και θα ανατοκίζονται.

Συμφωνείται επίσης ρητά ότι η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα περιοδικής αναπροσαρμογής του προαναφερόμενου τόκου υπερημερίας σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας σχετικά με τις αναπροσαρμογές του επιτοκίου.

Επίσης συμφωνείται ότι σε περίπτωση που καθυστερείται η εξόφληση δόσης ή τμήματός της, ή σε περίπτωση που καθυστερείται η εξόφληση δεδουλευμένων τόκων και προμηθειών ή σε περίπτωση που ο Οφειλέτης δεν εκπληρώνει τους σκοπούς του δανείου σε εύλογη προθεσμία ή για κάθε παράβαση όρων της παρούσας σύμβασης εκ μέρους του, ο Οφειλέτης γίνεται υπερήμερος χωρίς καμία ειδοποίηση, επιταγή ή άλλη ενόχληση. Στην περίπτωση αυτή η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση και ν'

αναζητήσει το σύνολο του ανεξόφλητου ποσού του δανείου, το οποίο καθίσταται από της καταγγελίας ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και επιβαρύνεται με το επιτόκιο υπερημερίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Κάθε καταβολή του Οφειλέτη προς την Τράπεζα έναντι καθυστερημένης δόσης ή δόσεων, συμφωνείται ότι θα καταλογίζεται πρώτα σε εξόφληση των διαφόρων εξόδων, τόκων υπερημερίας και έπειτα των άλλων καθυστερημένων τόκων των δόσεων, τελευταία δε του καθυστερημένου κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 8

ΠΡΩΡΗ ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ

Ο Οφειλέτης δικαιούται να καταβάλλει στην Τράπεζα εκτός της τακτικής δόσης και ποσά έναντι του υπολοίπου κεφαλαίου. Η Τράπεζα αποφασίζει αν με τις καταβολές αυτές θα συντομεύεται ο χρόνος της εξόφλησης και θα διατηρείται η ίδια δόση ή θα παραμένει αμετάβλητη η αρχική προθεσμία και θα μειώνεται ανάλογα η κάθε δόση.

Σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης μέρους ή του συνόλου της τρέχουσας δόσης εισπράττεται το σύνολο των τόκων της δόσης αυτής.

Ο Οφειλέτης δικαιούται να εξοφλήσει πρόωρα ολοσχερώς ή μερικώς το δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου αφού καταβάλει το σύνολο της τρέχουσας δόσης και το υπόλοιπο οφειλόμενο κεφάλαιο, στην περίπτωση ολοσχερούς εξόφλησης ή το μέρος του οφειλόμενου κεφαλαίου, που επιθυμεί, στην περίπτωση της μερικής προεξόφλησης.

Επίσης ο Οφειλέτης δικαιούται να εξοφλήσει πρόωρα ολοσχερώς το δάνειο σταθερού επιτοκίου αφού καταβάλει:

- Το σύνολο της τρέχουσας δόσης πλέον
- α) τους τόκους έξι (6) μηνών επί του πρόωρα εξοφλούμενου κεφαλαίου, εφόσον η πρόωρη εξόφληση του δανείου γίνεται κατά το πρώτο ήμισυ του συνολικού χρόνου διάρκειάς.
- β) τους τόκους τριών (3) μηνών επί του πρόωρα εξοφλούμενου κεφαλαίου, εφόσον η πρόωρη εξόφληση του δανείου γίνεται κατά το δεύτερο ήμισυ του συνολικού χρόνου διάρκειάς.

ΑΡΘΡΟ 9

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΓΓΥΗΤΗ

Ο... Εγγυητ..... παραιτείται από κάθε ένσταση και γενικά από κάθε δικαίωμά του που απορρέει από τα άρθρα 853,855,858,862,863,866,867 και 868 του Αστικού Κώδικα. Ιδιαίτερα παραιτείται και από την ένσταση της διζήσεως καθώς και από το δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 853 του ΑΚ να προτείνει κατά της Τράπεζας ενστάσεις που έχει ο Οφειλέτης. Ακόμη ο Εγγυητής παραιτείται απέναντι στην Τράπεζα από το δικαίωμα να ασκήσει το τυχόν εξ αναγωγής δικαίωμά του κατά του Οφειλέτη, εφόσον υπάρχει ανεξόφλητο υπόλοιπο απαίτησης της Τράπεζας από τη σύμβαση αυτή.

Ο Εγγυητής παραιτείται απέναντι στην Τράπεζα από το δικαίωμα της αποκατάστασής του στα επόμενα εμπράγματα δικαιώματά της, έστω και αν η απαίτηση της Τράπεζας από την σύμβαση αυτή εξοφλήθηκε ολοσχερώς από αυτόν.

Ο... Εγγυητ..... δεν ελευθερών.....ται, έστω και αν από οποιοδήποτε λόγο, που βαρύνει ή όχι την Τράπεζα, έγινε αδύνατη η ικανοποίηση της Τράπεζας από το... Οφειλέτ....., ούτε και αν η Τράπεζα από οποιοδήποτε λόγο παραιτήθηκε από ασφάλειες που είχε για την απαίτησή της.

Τυχόν απόσβεση της κύριας οφειλής χωρίς την ικανοποίηση της Τράπεζας (Άρθρο 864 του ΑΚ) ή τυχόν καθυστέρηση ή αμέλεια γύρω από την ανάληψη ή συνέχιση από την Τράπεζα της δικαστικής επιδίωξης της απαίτησής της (Άρθρο 866,867,868 του ΑΚ) συμφωνείται ότι δεν αποτελούν λόγο ελευθέρωσης τ..... Εγγυητ.....

Ο... Εγγυητ..... συμφων..... ότι θα παραμείν..... υπεύθυν.... Απέναντι στην Τράπεζα, ανεξάρτητα από τη χορήγηση από αυτή οποιασδήποτε προθεσμίας ή άλλης διευκόλυνσης προς τ..... Οφειλέτ..... ή τροποποίησης της σύμβασης ή αύξηση της οποιασδήποτε πίστωσης της Τράπεζας προς αυτόν.

Οποιαδήποτε αναγνώριση της οφειλής από τ... Οφειλέτ..... ακόμη και αν γίνει στο μέλλον, υποχρεώνει και τ... Εγγυητ..... Ο... Εγγυητ.... αποδέχ.....ται από εδώ και στο εξής τη μεταβολή οποιοδήποτε όρου της σύμβασης αυτής

καθώς επίσης και με τον περιορισμό σε κάθε χρόνο του ποσού της πίστωσης που θα γίνει με σύμβαση μεταξύ της Τράπεζας και τ... Οφειλέτ.....

Ακόμη συμφωνείται ότι η εγγύηση ισχύει και μετά θάνατο τ..... Εγγυητ.... και η σχετική του.... υποχρέωση μεταβιβάζεται στους κληρονόμους του....

ΑΡΘΡΟ 10

ΥΠΟΘΗΚΗ

Η δανείστρια έχει δικαίωμα να εγγράψει μονομερώς, αμέσως και όποτε θέλει, σε ασφάλεια για τις απαιτήσεις της που προέρχονται από το προκείμενο δάνειο, σύμφωνα με το άρθρο 12 της σύμβασης που κυρώθηκε με το Ν. 4332/29 όπως ισχύει σήμερα, δηλαδή από το κεφάλαιο, τόκους συμβατικούς και ανατοκισμό, υποθήκη ποσού ΕΥΡΩ..... πλέον δικαστικών εξόδων και εκτελέσεως, εξόδων πυρασφάλειας και ασφάλειας από λοιπούς κινδύνους, τόκων υπερημερίας και γενικά κάθε είδους εξόδων που προέρχονται από το δάνειο αυτό με τους τόκους τους μέχρις ολοσχερούς εξοφλήσεως, επί των παρακάτω ακινήτων τ... Οφειλέτ..... και με την προϋπόθεση ότι οι τίτλοι των ακινήτων βρίσκονται σε νομική τάξη και ακρίβεια, ήτοι:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Για μεγαλύτερη ασφάλεια της Τράπεζας από απαιτήσεις της κατά τα παραπάνω από το προκείμενο δάνειο, ο Οφειλέτης..... εκχωρεί και μεταβιβάζει στην Τράπεζα, η οποία και τα αποδέχεται, τα μισθώματα του παραπάνω ακινήτου εφ' όσον εκμισθωνόταν από τον Οφειλέτη και παραγγέλλει για το λόγο αυτό τον εκάστοτε μισθωτή να τα καταβάλει στην Τράπεζα.

Σε ασφάλεια της πίστωσης που ανοίγεται με τη σύμβαση αυτή και κάθε απαιτήσης της Τράπεζας που απορρέει απ' αυτή και μέχρι την πλήρη εξόφλησή της, ο.... «Οφειλέτ.....» και ο.... «Εγγυητ.....» δηλώνουν και αναγνωρίζουν ότι αυτή, εκτός από τα αυτής υπάρχοντα προνόμια κατά τους νόμους που τη διέπουν, πρωτοπραξίας και κάθε μορφής άλλα προνόμιά της, δικαιούται ακόμη να εγγράψει οποτεδήποτε υποθήκη σε οποιοδήποτε ακίνητο τ... «Οφειλέτ.....» ή τ... «Εγγυητ.....» ή και των δύο, οπουδήποτε και αν βρίσκεται αυτό, είτε πριν από την χρήση της πίστωσης είτε μετά για ολόκληρο το ποσό της πίστωσης είτε για μέρος της, με βάση το άρθρο 12 της από 27/6/29 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, που κυρώθηκε με το Νόμο 4332/1229, όπως αυτή ισχύει τώρα, καθώς και κάθε άλλης διάταξης που υπάρχει ή θα θεσπιστεί.

Προσαρτάται κτηματογραφικό απόσπασμα τ.... ακινήτ....., σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2308/95 άρθρα 1 και 2 με αριθμ. πρωτ. και με Κ.Α.Ε.Κ.

ΑΡΘΡΟ 11

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΟΡΩΝ

Η Τράπεζα δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση αυτή του δανείου και να το κηρύξει αμέσως ληξιπρόθεσμο και απαιτητό, να απαιτήσει δε την εξόφληση ολόκληρου του ανεξόφλητου ποσού του κεφαλαίου, των τόκων και λοιπών επιβαρύνσεων, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι η διάθεσή του γίνεται ή έγινε για σκοπό διάφορο ή σε περίπτωση παράβασης οποιουδήποτε όρου της σύμβασης αυτής, που είναι όλοι ουσιώδεις κατά ρητή συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 12

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο... Οφειλέτ...ς, υποχρεούται να ασφαλίσει με έξοδά του... κατά κινδύνου πυρός και κάθε άλλου κινδύνου που θα υποδείξει η Τράπεζα, το ακίνητο που αποκτάται με το παρόν δάνειο ή και των ακινήτων που θα υποδείξ... ο Οφειλέτ...ς ή ο εγγυητ...ς και να τα διατηρήσ... ασφαλισμένα σε όλη τη διάρκεια του δανείου και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση των απαιτήσεων της Τράπεζας από κεφάλαια και τόκους και τα κάθε είδους έξοδα. Η ασφάλιση κατά παντός κινδύνου πρέπει να καλύπτει το ποσό του δανείου προσαυξημένο κατά 20% και μέχρι την πραγματική αξία των ασφαλιζομένων πραγμάτων εκτός εάν διαφορετικά ορίζεται από τη σχετική Νομοθεσία.

Μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη σύναψη της παρούσας σύμβασης ο... Οφειλέτ...ς υποχρεού...ται να προσκομίσ... στην Τράπεζα α) το ασφαλιστήριο συμβόλαιο που πρέπει να περιέχει ρήτρα αναγνώρισης της Τράπεζας ως πρώτης ενυπόθηκου δανειστριάς, για το δικαίωμα να εισπράξει από τυχόν ασφαλιστική αποζημίωση την απαίτησή της και β) εξοφλητική απόδειξη του συνόλου των ασφαλίσεων.

Είκοσι (20) ημέρες πριν από κάθε λήξη της ασφάλισης, ο Οφειλέτ...ς υποχρεούται να παραδώσ... στην Τράπεζα τα έγγραφα της ανανέωσής της. Αν ο Οφειλέτ...ς παραλείψ... κάτι από όσα προαναφέρονται, η Τράπεζα δικαιούται εκτός των άλλων και χωρίς καμμία άλλη ειδικότερη υποχρέωσή της, να ασφαλίσει η ίδια τα πράγματα αυτά κατά την κρίση της και σε Ασφαλιστική Εταιρεία της επιλογής της, κατά παντός κινδύνου χωρίς να ειδοποιήσει το... Οφειλέτ...ς οπότε ο τελευταίος υποχρεούται να πληρώσει αμέσως τα ασφάλιστρα και όλα τα έξοδα στην Τράπεζα, η οποία έχει δικαίωμα εάν δεν πληρωθούν αμέσως να τα χρεώσει έντοκα στο λογαριασμό του. Η Τράπεζα μπορεί να ζητήσει η ασφάλιση να γίνει στο όνομά της. Ο... Οφειλέτ...ς εκχωρ... από τώρα στην Τράπεζα κάθε αίτησή του... κατά της Ασφαλιστικής Εταιρείας από την Ασφαλιστική σύμβαση. Συγχρόνως παραγγέλλει στην Ασφαλιστική Εταιρεία να καταβάλει απευθείας στην Τράπεζα τη σχετική αποζημίωση.

Καμιά αμφισβήτηση του Οφειλέτη κατά της Ασφαλιστικής Εταιρείας ή κατά της Τράπεζας σχετική με το ποσό της αποζημίωσης ή του δανείου, δεν μπορεί να εμποδίσει ή να καθυστερήσει την καταβολή της αποζημίωσης στην Τράπεζα. Ο... Οφειλέτ...ς αποδέχ...ται από τώρα τη σύμβαση αυτή το συμφηφισμό των απαιτήσεών του... κατά της Ασφαλιστικής Εταιρείας με τις απαιτήσεις της Τράπεζας κατ' αυτού, ως δανείστριας. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα έγγραφα ανανέωσης της ασφάλισης θα παραμείνουν στην Τράπεζα μέχρι να εξοφληθεί το αντίστοιχο δάνειο.

ΑΡΘΡΟ 13

ΠΟΙΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ

Εκτός από τις συνέπειες που καθορίζονται από την παρούσα σύμβαση σε βάρος του Οφειλέτη για την παράβαση των όρων της, ρητά συνομολογείται και ποινική ρήτρα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με την οποία ο Οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει στην Τράπεζα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ποινική ρήτρα για τις παρακάτω παραβάσεις που προβλέπει η απόφαση Ν.Ε. 157/9/30.3.77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει καθώς και κάθε άλλη σχετική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος που θα εκδοθεί:

α. Χρησιμοποίηση του δανείου για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που δηλώθηκαν και συμφωνήθηκαν. Η παροχή από τον Οφειλέτη δανείων ή ταμιακών διευκολύνσεων σε κάθε φυσικό ή Νομικό Πρόσωπο, θεωρούνται παράβαση της υποχρέωσης αυτής. Ομοίως παράβαση θεωρείται η μη χρησιμοποίηση από τον Οφειλέτη των προβλεπομένων από την παρούσα σύμβαση ιδίων κεφαλαίων του συμμετοχής στην επένδυση.

β. Υποβολή ελλιπών ή ανακριβών δικαιολογητικών και δηλώσεων στα οποία στηρίζεται η χορήγηση του δανείου.

γ. Μη εκπλήρωση κάθε συναφούς με τη χρηματοδότηση αναληφθείσας υποχρέωσης, εκτός από την εμπρόθεσμη εξόφλησή της.

δ. Μη επίδειξη, σε κάθε ζήτηση, στα όργανα της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών των λογιστικών βιβλίων και κάθε άλλου στοιχείου (συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης φόρου εισοδήματος κλπ. στοιχείων της

αρμόδιας φορολογικής αρχής) που κρίνεται απαραίτητο για τον καθορισμό του ύψους της δικαιούμενης χρηματοδότησης και τη διαπίστωση της διάθεσής της για το σκοπό για τον οποίο χορηγήθηκε.

Σε περίπτωση που ο Οφειλέτης υποπέσει στις παραπάνω αναφερόμενες παραβάσεις, καταπίπτει σε βάρος του ποινική ρήτρα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου το ποσό της οποίας υπολογίζεται με βάση ποσοστά καθοριζόμενα από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα, όπως αυτά θα ισχύουν κατά το χρόνο κατάπτωσης της ποινικής ρήτρας. (Τα ποσοστά είναι σήμερα για την περίπτωση α.10%, για τις περιπτώσεις β. και γ.8% και για την περίπτωση δ.6%).

ΑΡΘΡΟ 14

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΚΛΗΤΟΥ

Η κοινοποίηση οποιωνδήποτε εγγράφων σχετικών με τη σύμβαση αυτή, καθώς και των εισαγωγικών δίκης δικογράφων μπορεί να γίνεται προς τ.... κ....
....., τον οποίο
ο.... Οφειλέτ...ς διορίζ... αντίκλητό του...

ΑΡΘΡΟ 15

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ

Συμφωνείται ρητά ότι οι συμβαλλόμενοι Οφειλέτες για όλες τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση και μάλιστα για την πλήρη εξόφληση του δανείου (συμπεριλαμβανομένων τόκων και λοιπών εξόδων), ευθύνονται απέναντι στην Τράπεζα αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ο καθένας. Επίσης ότι παραιτούνται από την ένσταση της δίξης και της διαίρεσης.

ΑΡΘΡΟ 16

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ

Ο... δεύτερο.... συμβαλλόμεν... κ...
με την παρούσα σύμβαση. εξουσιοδοτ.... ανέκκλητα τον κ...
..... ο οποίος είναι ένας από

τους ίδιους «Οφειλέτες», να υπογράψει τη σύμβαση αντ' αυτο..... και για λογαριασμό τους, να εισπράξει ολόκληρο το ποσό του δανείου που θα χορηγηθεί με βάση την παρούσα σύμβαση, είτε εφ' άπαξ είτε τμηματικά, σε διάφορες ημερομηνίες, να δώσει τις σχετικές αποδείξεις και να υπογράψει κάθε σχετικό έγγραφο για την εκτέλεση της σύμβασης και την είσπραξη του ποσού του δανείου.

ΑΡΘΡΟ 17

ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν. 4332/29

Μέχρι να εξοφληθεί ολοκληρωτικά το δάνειο, η σύμβαση αυτή διέπεται από τις διατάξεις της σύμβασης που κυρώθηκε από την 27.6.1962 με το Ν. 4332/29 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε αργότερα και ισχύει τώρα και από το Ν.Δ. της 17.7.23 «περί ειδικών διατάξεων επί Ανωνύμων Εταιρειών». Διέπεται επίσης και από κάθε άλλο προνομιακό για την Τράπεζα Νομοθέτημα καθώς και από τις εγκύκλιες διαταγές και έγγραφες οδηγίες της Τράπεζας που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας.

ΑΡΘΡΟ 18

ΧΑΡΤΟΣΗΜΑΝΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Για το σκοπό αυτό η παρούσα σύμβαση συντάχθηκε, χωρίς να χαρτοσημανθεί ή να επιβαρυνθεί με ΕΦΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 34 της σύμβασης μεταξύ Δημοσίου και ΕΤΕ που κυρώθηκε με το Ν. 4332/29, σε πρωτότυπα όσα και οι συμβαλλόμενοι και αφού αναγνώσθηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη και υπογράφηκε από αυτά, πήρε ο καθένας από ένα όμοιο.

ΑΡΘΡΟ 19

ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΛΠ. ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρα. παράγραφοι ή εδάφια του έντυπου κειμένου της παρούσας σύμβασης που φέρουν κενά και προορίζονται να συμπληρωθούν με το χέρι και δεν ολοκληρώθηκαν , αλλά διαγράφηκαν (καλύφθηκαν) με το σημείο «παύλα» (-) θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

... ΟΦΕΙΛΕΤ... ..

... ΣΥΝΟΦΕΙΛΕΤΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

.... ΕΓΓΥΗΤ.....

.....ΕΓΓΥΗΤ.....

